

Teknik og Miljø
2015

Tude Ådal

Hvidbog II
Bred offentlig høring

Bred offentlig høring om Projekt Tude Ådal

Slagelse Kommunes borgere skal ikke blot have gavn af det nye, store naturområde i Tude Ådal, som kommunen arbejder med at etablere. De skal også have mulighed for at få indflydelse på, hvordan det endelige projekt kommer til at se ud.

Derfor sendte Slagelse Kommune i september 2014 projektforslaget ud til ca. 1000 borgere, som bor tæt på projektområdet, samt til en række organisationer, der har interesse i områdets udvikling. Tidligere har projektforslaget været i høring blandt de direkte berørte lodsejere.

36 høringssvar

Vi bad om kommentarer, forslag og gode idéer, og interessen blandt grundejere og organisationer har været bred og levende. Vi modtog i alt 36 høringssvar, og takker for såvel de positive tilkendegivelser som for de helt konkrete forslag, hvoraf mange vil indgå i vores fremtidige arbejde med projektet.

Vi har gennemgået alle høringssvar, og alle oplysninger, bemærkninger, indsigelser og forslag er kommenteret enkeltvis i denne hvidbog. Vi har for hvert enkelt punkt vurderet, om bemærkningen medtages i efterfølgende detailprojekter, om projektet rettes til på baggrund af høringssvaret, eller om bemærkningen tages til efterretning og indgår i vores videre overvejelser omkring Projekt Tude Ådal.

Hvidbogen er bilagt alle høringssvar i nummereret rækkefølge, og hver enkelt bemærkning i svarene er markeret med et bogstav, som refererer til svaret i hvidbogen.

Hovedpunkter

Især to emner går igen i mange høringssvar:

- Rekreative forslag og idéer
- Projektets indvirkning på ørredsmolt i Tude Å

Rekreative forslag og idéer:

Mange borgere og organisationer har været optaget af, hvordan Tude Ådal kan bruges i fremtidens fritidsliv. Vi har modtaget mange forslag til, hvordan stisystemet kan indrettes, så området bindes bedst muligt sammen helt op til Trelleborg. Der er også gode forslag om raste- og udkigspladser, så besøgende kan nyde naturen og dyrelivet under gode forhold. Disse forslag bliver samlet, og vil indgå i den endelige projektbeskrivelse.

Projektets indvirkning på ørredsmolt i Tude Å

Flere organisationer har rejst problematikken om, hvorvidt projektet vil betyde øget smolttab i Tude Å. Smolt er den del af ørredynglen, der vandrer til havet. Denne problemstilling har været kendt siden projektets start, og Slagelse Kommune vil se på, om der inden for projektets rammer er mulighed for at reducere et eventuelt smolttab. Slagelse Kommunes opmærksomhed på ferskvandsfisk i området retter sig dog primært mod truede arter som flodlampret og ål. Forholdene for disse arter vil vi undersøge nærmere, og undersøgelsen vil indgå i den tekniske forundersøgelse (i hvidbogen forkortet til TFU).

På baggrund af denne høring fortsætter Slagelse Kommune arbejdet med Projekt Tude Ådal frem mod en offentliggørelse af den endelige projektbeskrivelse.

Vi takker endnu en gang for den store interesse fra borgere og organisationer.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Indkomne høringssvar

Høringssvar	Nr.
Allan P. Madsen	1
Line Smøllerup	2
Hans Jørgen Poulsen	3
Johnny og Jette Frost	4
Poul Milberg	5
Søren H. Christensen	6
Sven Heiner	7
Mai-Britt og Bo Pedersen	8
Henning Christiansen	9
Ålavet for Nedre Tude Ådal og Vårby Å, v. formand Kai Jespersen	10
Ålavet for Tude Å nedre løb og Vårby Å, v. Jørgen Kloster Winther, Knud Hansen og Bjarne Nielsen	11
Arne Jensen	12
Birthe Søhus	13
DOF Vestsjælland	14
Leif Møller, UVF og DSF	15
Friluftsrådet i Sydvestsjælland	16
Helen Fuglsang	17
Bent og Kirsten Pedersen, Helen Fuglsang, Torben Friis, Elly Jensen, Leif og Dorit Dühring, Arne og Bente Jensen, Poul Erik Jørgensen, Kurt Jensen, A.G. Hønningsen, Anette og Viggo Pedersen, Ib Vestergaard m.fl. (sommerhusejere, Frølunde Fed)	18

Høringssvar	Nr.
Korsør Lystfiskerforening	19
Slagelse Sportsfiskerforening	20
Vibeke Brunsvig og Lars Bak	21
Margit Næsby Hansen og Ib Brøndsted	22
Leif Pedersen og Birgitte Nielsen	23
Chr. Vedel Müller, Inge og Knud Hjorth Rasmussen, August Beck	24
Inge og Knud Hjorth Rasmussen	25
Høng Sportsfiskerforening	26
Alex Pedersen	27
OF Frølunde Fed, v. formand Palle Orth	28
DTU Aqua	29
Udsætningsforeningen Vestsjælland 95	30
Fluefiskerlauget på Valdbygården	31
Danmarks Naturfredningsforening	32
Gefion og Sjællandske Familielandbrug	33
Danmarks Sportsfiskerforbund	34
JKF Slagelse	35
Dansk Fluefiske Selskab af 1995	36
Danmarks Naturfredningsforening	37

	Hørings svar	Bemærkninger	Indstilling
1	<p>Allan P. Madsen (APM)</p> <p>a) Tak for det fremsendte materiale – fantastisk at det er tæt på at blive realiseret. Hvor naturen bare vil blive smukkere og smukkere</p> <p>b) Få udført den nye bro over åen på Bildsøvej, så den er værd at se på. Undgå en grim entreprenørløsning for at spare en længere lukning af vejen.</p> <p>c) Kan højspændingsledningerne fjernes nu? De skal vel alligevel nedlægges inden for en årrække. Man kommer aldrig helt ud i naturen, hvis man ser disse – for naturen – fremmedlegemer.</p> <p>d) Få skabt sammenhæng og æstetik i skiltningen. Kunne man få løftet ambitionsniveauet højere end de sædvanlige "færdselstavle-skilte"?</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Der er ikke truffet beslutning om broens visuelle udtryk, men der vil være fokus på, at broen passer ind i landskabet.</p> <p>c) SK deler din holdning om, at disse luftledninger ikke gør noget godt for landskabet. Desværre har forhandlinger med SEAS-NVE ikke ført til, at disse kunne fjernes. Hvis vi ser en åbning, vil vi dog genoptage forhandlingerne.</p> <p>d) SK har udarbejdet en "designmanual" for bl.a. informationstavler og andet inventar i naturen. Disse vil blive brugt i hele projektområdet.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Tages til efterretning</p> <p>c) Tages til efterretning</p> <p>d) Tages til efterretning</p>
2	<p>Line Smollerup (LS)</p> <p>a) Først vil jeg starte med at rose den meget fine projektbog, I har sendt os, det ser rigtig spændende ud.</p> <p>b) Vi har sommerhus ved Frølunde Fed, og vil gerne appellere til, at man på en eller anden måde gør det nemmere/mere sikkert at komme hen til bådklubben/Næsby Fed for så at komme videre til Trelleborg. Bildsøvej er meget trafikeret, og det er ikke lige der, man cykler sammen med sine børn. Vi oplever, at der er mange, som lejer sommerhuse på Frølunde Fed i sommerperioden, og er flere gange blevet spurgt om man ikke kan komme derhen enten via sti eller langs stranden. Men nej, det er ikke en option. Med det relative lille turismål, Frølunde og Næsby er, vil det være oplagt at få koblet dem sammen med et stisystem, så købmanden, isboden og bådklubben forhåbentlig kan overleve mange år frem.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Der er i projektet planlagt stisystem mellem sommerhusområdet på Frølunde Fed og Bildsøvej via Tjokholmdæmningen. Dette vil skabe en direkte forbindelse mellem Frølunde Fed og Trelleborg.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Tages til efterretning</p>

	<p>Og også give det "sommerhus liv", der absolut ikke er! Det giver også en masse forurening, at gæsterne skal starte deres bil for at hente morgenbrød eller andre små indkøb, som sagtens kan klares på cykel mellem de 2 områder.</p> <p>c) I skriver, der hverken skal være gynger eller karruseller. Til det vil jeg gerne tilføje, at man bør overveje at etablere et par naturlegepladser med bænke, hvor madpakken kan nydes.</p> <p>d) Har I overvejet muligheden for kanosejlads på åen?</p>	<p>c) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer sådanne tiltag. Herunder rastepladser, bænke/borde, samt eventuelle aktiviteter for børn mv.</p> <p>d) Det er i dag tilladt at sejle på Tude Å. Dette fremgår af Tude Å's vandløbsregulativ. Det er således tilladt at sejle i Tude Å med eksempelvis kano og kajak. Motorsejlads er kun tilladt mellem Bildsøbroen og Storebælt.</p>	<p>c) Forslaget vil blive medtaget, når der udarbejdes en detailplan for yderligere rekreative tiltag.</p> <p>d) Tages til efterretning</p>
<p>3</p>	<p>Hans Jørgen Poulsen (HJP)</p> <p>a) Efter at have læst Sjællands Tidende, er jeg blevet gjort opmærksom på jeres flotte projekt omkring Tude Å og fundet det på kommunens hjemmeside. Det virker flot – også ideerne om publikums adgang til det nye naturområde ad diverse stier.</p> <p>b) Ikke alle er så godt gående – eller har tid, når man kommer forbi – at man kan klare en gåtur i området. Det foreslås hermed, at I et – eller to – passende steder indarbejder en kombineret p-plads og udsigtsplads, hvor man kan holde ind og nyde udsigten over området. Det kunne måske være i forbindelse med Bildsøvej, hvor den forhøjes for den nye bro over Tude Å. Pladsen behøver ikke være stor og dyr. Som eksempel kan jeg nævne pladsen på Magelsøvej ved Igelse, hvor man kan nyde udsigten ned over Magelsø i Holbæk Kommune.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en detailplan, der sikrer sådanne tiltag. Herunder rastepladser, bænke/borde og adgang for gangbesværede.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Forslaget vil blive medtaget, når der udarbejdes en detailplan for yderligere rekreative tiltag.</p>

<p>4</p>	<p>Johnny og Jette Frost Andersen (JJFA)</p> <p>a) Vi har læst projektudkastet og glæder os til udfaldet af projektet. Det har spændende perspektiver og vil give hele området nyt liv. Der er meget spændende natur omkring Tude Å, som vil blive langt mere tilgængelig og udviklet gennem projektet.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>
<p>5</p>	<p>Poul Milberg (PM)</p> <p>a) Tak for den meget smukke og informative publikation vedr. projekt Tude Ådal</p> <p>b) Jeg har et spørgsmål, der ikke vedrører projektets tunge del, men som alligevel geografisk (Frølund Fed) og temamæssigt (naturbevarelse), er en del af projektbeskrivelsen. Det drejer sig om engen mellem havet og sommerhusbebyggelsen Frølund Fed. Engen er unik i henseende til blomster - og insektflora og til samspillet/-livet mellem disse to kategorier af liv. Blomsterfloraen er sjældent mangfoldig. Unikt er bl.a. store flader med Blodrød Storckenæb og Nikkende Kobjælde. Blandt insekter, som netop "lever sammen med den mangfoldige flora, er flere truede sommerfuglearter. Denne sjældne og smukke eng er truet af Hybenrosen/Rynket Rose, som hastigt breder sig. På nationalt plan har man tidligt bl.a. i pjecen "Beskyt den vilde flora langs kysterne" fra Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet (2004) advaret imod RR, der truer med "at udrydde oprindelige og værdifulde plantesamfund." I en Slagelse lokalavis (torsdag 5. august 2005) har Stig Fjord Nielsen i en helsides artikel "Hybenrosen er en uvelkommen indvandrer på de danske strande" advaret mod RR: "Den er ved at ødelægge flora langs vore kyster - også ved de vestsjællandske kyster". Har man i Tude Ådal-projektgruppen drøftet indsatsen for at forsvare denne unikke eng med sine "oprindelige og værdifulde plantesamfund" mod RR? Hvis RR først har fået overtaget, kan engen kun over</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Det beskrevne areal ligger ikke inden for projektområdet, og behandles derfor ikke som en del af projektet. SK er opmærksom på områdets store botaniske værdi. Det er beskrevet som område 877B og 882B i Slagelse Kommunes naturkvalitetsplan: http://www.slagelse.dk/borger/natur,-park-og-strand/naturbeskyttelse/planer-og-regulativer. Vurderingen i planen er, at arealet er truet af tilgroning på sigt. På baggrund af naturkvalitetsplanen gennemfører SK hvert år en række naturprojekter for truede naturområder med særlige naturværdier. SK vil overveje, om arealet bør prioriteres til en snarlig indsats. En eventuel indsats vil dog afhænge af frivillighed fra grundejerforeningens side.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) En bekæmpelse af rynket rose overvejes som en del af indsatsen i SK´s naturkvalitetsplan.</p>

	<p>mange år - om overhovedet - genoprettes. Det tyder erfaringer fra andre lokalområder på. Kampen må ske, inden balancen er tippet over. Aktuelt omtaler vore medier jævnligt RR-truede områder og nævner myndigheder, der er gået til modangreb.</p>		
6	<p>Søren H. Christensen (SHC)</p> <p>a) Først og fremmest vil jeg sige, jeg slet ikke kan få armene ned over det her projekt. Dette naturprojekt og forhåbentlig snart østvendte ramper på Tjæreby-afkørslen kan kun hjælpe området.</p> <p>b) Hvordan vil det påvirke grundvandspejlet for området? Det sidste, jeg har brug for, er et grundvandspejl, der står højere, for så bliver det helt umuligt at aflede vand på grunden.</p> <p>c) I skriver der kommer et 1.55 meter højt dige på Broholmvej. Er det vejen, der hæves, eller vil der komme volde på begge sider af vejen, så man ikke vil kunne nyde naturen fra vejen?</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Din ejendom og andre ejendomme, der er beliggende bag et dige med tilhørende pumpestation, vil ikke få en højere grundvandsstand, da både dige og pumpestation vil bevirke, at grundvandsstanden holdes nede.</p> <p>c) Der etableres ikke et dige, der ligger 1.55 meter over terræn. Der etableres et dige, der sikrer en digehøjde på 1.55 meter over havets overflade (DVR90). Langt de fleste steder vil diget kun være en mindre forhøjning i forhold til det omkringliggende terræn. Et kortere stykke af Broholmvej vil blive hævet, således at selve vejen fungerer som dige. Derfor vil man ubesværet kunne se ud over området fra vejen, uden at udsynet genres af et dige.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Ingen indstilling</p> <p>c) Ingen indstilling</p>
7	<p>Sven Heiner (SH)</p> <p>a) Jeg har med interesse læst projektet for Tude Ådal. Jeg er meget begejstret for planen.</p> <p>b) MEN - jeg har et forslag som jeg gerne vil bidrage med til det samlede projekt og fremsender det derfor som et indlæg i høringsfasen.</p> <p>At skabe en "Vikingeboplads" som turister, familier, skoler, børnehaver, spejdere og foreninger, samt</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på sådanne tiltag.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) De stillede forslag vil blive medtaget, når der udarbejdes en detailplan for yderligere rekreative tiltag.</p>

<p>lystfiskere kan leje sig ind i.</p> <p>Bopladsen skal placeres et egnet sted langs det sejlbare åløb og helst så tæt på Storebælt som muligt.</p> <p>De enkelte bosteder/hytter skal udføres af naturmaterialer, som marksten i facaderne og med græs på taget, så de falder bedst ind i den omkringliggende natur - og får et vikingeagtig udseende. Der kunne evt. i sommerhalvåret være et tilknyttet område med plads for rejsning af mindre komfortable bosteder, som "vikingetelte".</p> <p>Hytterne skal udføres i forskellige størrelser. Eksempelvis med plads for sovende fra 6 - 10 personer og kan benyttes som udlejnings feriehytter i ferieperioder.</p> <p>I forbindelse med hytterne skal der være et samlingsrum for naturundervisning (naturcenter).</p> <p>"Naturcenteret" skal samtidig danne ramme for servicekontor for udlejning og mindre småkøb, i stil med hvad man kan finde på campingpladser.</p> <p>I tilknytning til Vikinge bopladsen, skal der være nogle mindre "vikingeskibe" som kan lejes af gæster, dog bemanded og ledet af en kyndig guide.</p> <p>Vikingeskibene skal ikke kun kunne sejle op og ned af Tudeå, men også på "togt" op og ned af Storebæltskysten. Hvilket medføre at der skal kunne skabes sejl gennemføring under Bildsøvej. (hvilket betinger at den nye tiltænkte bro i projektet, gøres "lidt" højere, så et mindre vikingeskib med nedlagt mast kan gennemsejle)</p> <p>Sejladserne kan eventuelt indeholde nogle elementer som skattejagt/plyndringstogter, med nærmere bestemte landingspladser langs stranden. Disse steder kan evt. knyttes til det verdens omspændende Geocaching system, som der i forvejen findes nogle stykker af i området.</p> <p>Vikinge bopladsen skal danne ramme om naturoplevelser, samt læring af vikingetiden.</p> <p>"Vikinge bopladsen" skal drives og udvikles i samarbejde med Trelleborg Vikingemuseum. Hvilket kan give en god synergieffekt for oplevelse af vikingelandet, som museet arbejder for.</p> <p>Det er min overbevisning, at et sådan projekt vil være</p>		
---	--	--

	<p>med til at skabe en stor opmærksomhed og fokus på Trelleborg Vikingemuseum. Hvilket forstærke det arbejde museet gør så fortræffeligt i øjeblikket.</p> <p>Hvad nytter det at man har et fantastisk god plan for hele naturområdet, hvis ikke man kan få folk til at opsøge det, fordi det er for afsides, ukendt, eller utilgængeligt for den almene borger, eller turist. Jeg føler mig overbevist om, at mit oplæg kan bibringe hele Ådal projektet en opmærksomhedsværdi der vil gøre stedet kendt langt ud over kommunegrænsen. For slet ikke at nævne turist interessen for Vikinge oplevelsen "Lev som en viking", der vil række ud over landegrænsen, som Slagelse kommune kan drage stor nytte af.</p> <p>Da jeg ikke mener der findes tilsvarene anlæg andre steder i landet, giver det god mulighed for at søge økonomiske midler fra diverse fondsmidler.</p>		
<p>8</p>	<p>Mai-Britt og Bo Pedersen (MBP)</p> <p>a) Vi havde håbet, at åløbet kom endnu tættere på vores grund (Bildsøvej 209) hen til Forlev Rende.</p> <p>b) Men selv hvis det ikke kan lade sig gøre, synes vi, at det er et rigtig godt projekt, som vi håber, bliver ført ud i livet, og vi er meget positive over for, at der tænkes natur og miljø her på egnen frem for industri.</p>	<p>a) SK vil gerne kigge på, om det er muligt at lægge vandløbet tættere på jeres ejendom. Dette skal ske i forbindelse med detailprojekteringen og i samråd med eventuelle naboer.</p> <p>b) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Ønsket medtages i detailprojekteringen</p> <p>b) Tages til efterretning</p>
<p>9</p>	<p>Henning Christiansen (HC)</p> <p>a) Jeg mener ikke, at jeg kan finde noget i de tekniske forundersøgelser, om der vil ske en påvirkning af grundvandshøjden i de omliggende sommerhusområder. Er det noget, man har undersøgt?</p>	<p>a) Sommerhusområdet og andre ejendomme, der er beliggende bag et dige med tilhørende pumpestation, vil ikke få en højere grundvandsstand, da pumpestation vil bevirke, at grundvandsstanden holdes nede.</p>	<p>a) Ingen indstilling</p>

<p>10</p>	<p>Ålavet for Nedre Tude Å og Vårby Å v. formand Kai Jespersen (ÅNTÅVÅ)</p> <p>a) Der er i projektet beregnet, at selv om vandløbet forlænges vil det ikke give anledning til signifikant vandstandsstigning. En simpel stationær beregning af vandstanden i den nederste del af Tude Å giver, at der ved et Manning-tal på 25, en vintermiddelfaststrømning på 5.4 m³/s, en bundbredde på 12 m og en nedstrøms vanddybde på 1 m vil være en vandstand på 1.22 m, hvis afstanden til havet er 1000 m og 1.46 m hvis afstanden er 3000 m. Altså en forskel på 24 cm, hvilket er meget større end de forskelle, der er fundet med den dynamiske model. Kan der ved udtræk af resultater fra den dynamiske model gives en dokumenteret forklaring på, hvorfor det ikke giver en vandstandsstigning at forlænge å-løbet?</p> <p>b) Der er i vådområdet benyttet brede tværsnit fra højdemodellen kombineret med Ny Tude Å's tværsnit. Det er oplyst, at Manningtallet i åen varierer mellem 18-25. Hvilket Manning-tal er der benyttet i resten af det brede tværsnit? Der må forventes, at skulle benyttes et meget lavt Manning-tal, som skal repræsentere sivskov. Hvis der er benyttet det samme Manning-tal, må det give en undervurdering af vandstanden i det nye vådområde.</p> <p>c) Usikkerheden på beregningerne er ikke berørt i rapporterne. Vi mener det ville være relevant at se på, hvor robuste konklusionerne er, når man tager usikkerheden på input-data i regning.</p>	<p>a) En vandstandsstigning er ikke mere sandsynlig, selvom vandløbet bliver længere, fordi vandløbets bredde øges og kompenserer for den øgede længde. Det er evident, at den simple stationære beregning af vandstanden giver en højere vandstand for et 3 km vandløb ift. et 1 km vandløb ved samme bredde og vandføring. Men det er heller ikke tilfældet for Tude Å, jf. den tekniske forundersøgelse (TFU). Den øgede vandløbslængde kompenseres med øget bredde. Vandløbsbredden øges således fra 12 meter til 16 meter ved tilløbet af Bækkerenden station 2025 og til udløbet i Storebælt. Se eventuelt TFU afsnit 3.3.1 og tabel 3.1.</p> <p>b) Der er benyttet samme manningtal i hele tværsnitsarealet, både for vandløbet på 12 meter og 16 meter, selvom manningtallet stiger ved stigende vandløbsbredde. Det anvendte manningtal for den 16 meter brede vandløbsstrækning kompenserer for det bredere vandløbs højere vandføringsevne/manningtal og sivskovens lavere vandføringsevne/manningtal. Det er en meget begrænset del af tværsnitsarealet, der findes i sivskoven, og dermed en meget lille del af vandflowet, der foregår i denne. Betydningen af sivskoven for den resulterende vandstand er således meget begrænset.</p> <p>c) Usikkerheden på arealproportionsmetoden er beregnet til 4 % i "Ferskvandstilstrømningen til danske farvande 1990", FDC publikation nr. 9 for årsmiddelværdier. Usikkerheden på månedsmiddelværdier vurderes til at være 2-3 gange større. Arealproportionsmetoden er anvendt, idet det er den mest sikre metode at beregne afstrømningen på.</p>	<p>a) Ingen indstilling</p> <p>b) Ingen indstilling</p> <p>c) Ingen indstilling</p>
------------------	--	---	---

<p>d) Der er benyttet en tidsserie for afstrømningen, der dækker ca. halvdelen af oplandet. Hvad er usikkerheden på den metode, og kan man stadig forvente, at ikke vil ske signifikante vandstandsstigninger, hvis den reelle afstrømning er eksempelvis 30 % højere?</p>	<p>d) Ja, og det ville der også være ved de nuværende forhold, hvis afstrømningen var højere. Hvis afstrømningen faktisk er større end den, der indgår i beregningerne, vil det gøre sig gældende for både de nuværende og fremtidige forhold, hvilket giver den samme konsekvens af at etablere vådområdet. Men der er ikke belæg for at tro, at det skulle være tilfældet, tværtimod. Det er middelfafstrømningen, der ligger til grund for denne konsekvensvurdering, og middelfafstrømningen er givet af nettonedbøren, som aftager mod kysten i den kystnære del af oplandet.</p>	<p>d) Ingen indstilling</p>
<p>e) Det samme gælder Manning-tallet. Kunne det lige så godt være 30 % lavere og hvad ville det betyde?</p>	<p>e) Dette har ingen betydning. Konsekvensen af etablering af vådområdet er vurderet ved sammenlignende beregninger med de samme forudsætninger for vandføring og vandføringsevne (manningtal) for både de nuværende forhold og fremtidige forhold. Hvis manningtallet faktisk var 30 % lavere, ville det også være tilfældet for både de nuværende og fremtidige forhold, og konsekvensen mellem dem den samme. Der er ikke belæg for at tro, at manningtallet skulle være 30 % lavere i denne type vandløb med saltvandsindtrængen.</p>	<p>e) Ingen indstilling</p>
<p>f) Der er i projektet og modellen forudsat, at der altid vil kunne strømme vand ud af højvandsslukket. Eftersom laveste vandstand i Storebælt kan være under kote 0, vil det kunne betyde, at vådområdet i perioder er så godt som tørt. Det virker som i modstrid med projektets formål. Hvis det senere viser sig at blive nødvendigt at opretholde en vis vandstand i vådområdet, hvilken betydning vil det så have for vandstanden opstrøms i Tude Å?</p>	<p>f) Det er ikke planen at opretholde en bestemt vandstand i vådområdet. Den laveste vandstand i vådområdet er beregnet til -0,31 meter DVR90, se TFU tabel 4.1. Ved denne vandstand er vådområdet ikke tørt. Denne minimumvandstand er ikke i modstrid med projektets formål. Kvælstoffjernelsen er beregnet ud fra denne forudsætning.</p>	<p>f) Ingen indstilling</p>
<p>g) I dag er der minimal grødevækst i den nedre del af Tude Å på grund af saltvandsindtrængning. Der er i den tekniske forundersøgelse modstridende oplysninger om, hvordan det vil blive påvirket af projektet. På side 80 står der, at højvandsslukket stadig vil lukke saltvand ind, som det sker i dag og grødevæksten vil være som den</p>	<p>g) Saltvand trænger så langt ind i vandløbet, som bundkoten giver mulighed for. Saltvand vil således trænge ind i Tude Å, hvor bundkoten er under kote 0 meter. Tude Å opstrøms for vådområdet bliver ikke reguleret, således vil bunden også efter projektets etablering ligge under kote 0 og dermed</p>	<p>g) Ingen indstilling</p>

<p>ses i dag, dette uagtet at udløbet forlænges med ca. 3 km. Man kan vel ikke tro at en ny og effektiv højvandslukke vil lukke ligeså meget saltvand ind som det gamle og dårligt fungerende lukke ved Bilsøvej. Yderligere er det beskrevet at det nye højvandslukke vil være lukket i 40 % af tiden.</p> <p>h) På side 92 står der, at højvandslukket vil forhindre indtrængende saltvand, hvilket vil forbedre den økologiske tilstand. Begge dele kan ikke være rigtige. Vi stiller os meget tvivlende over for den første påstand om, at der vil trænge lige så meget saltvand op som i dag. Dels fordi det nye højvandslukke må forventes at fungere meget bedre, end det der er ved Bilsøvej i dag, og dels fordi saltvandet efterfølgende skal trænge 3 km op i åen. Det må alt andet lige betyde, at der skal meget mere saltvand ind, end det er tilfældet i dag. Hvis der ikke længere trænger saltvand op, må der forventes en øget grødevækst og lavere Manning tal og dermed øget vandstand, hvilket vil være i modstrid med projektets formål.</p> <p>i) Den usikkerhed på projektets formål, som ovenstående betragtninger giver anledning til, må give anledning til en dialog om man garanterer, at de forudsætninger der er opstillet for projektet kan opfyldes. Ålavet deltager gerne i et konstruktivt samarbejde om at finde løsninger, således at de ønskede garantier kan opfyldes. Det er meget klart for os at det nye regulativ for den eksisterende og nye nedstrøms del af Tude Å skal sikre, at vandstanden frem over skal være som i dag eller lavere. På den måde ville Å-lav og lodsejere have sikkerhed for, at der vil blive gjort kompenserende foranstaltninger, såfremt det viser sig, at vandstanden mod forventning vil stige. Eksempelvis, at der vil blive etableret grødeskæring, hvis det viser sig, at saltvandsindtrængningen ikke kan holde grøden nede.</p>	<p>tillade saltvandsindtrængningen, idet saltvand er tungere end ferskvand.</p> <p>h) Nej. Det der menes er, at mængden af indtrængende saltvand vil blive reduceret, i forhold til hvis højvandslukket ikke blev etableret. Der vil trænge saltvand ind i vådområdet og i Tude Å som i dag.</p> <p>i) SK har allerede iværksat monitoring af vandstanden i Tude Å som dokumentation af de nuværende forhold. SK vil naturligvis følge både vandstanden og grødeudviklingen i Tude Å, også efter projektets gennemførelse, og eventuelt iværksætte grødeskæring, såfremt det mod forventning viser sig nødvendigt.</p>	<p>h) Ingen indstilling</p> <p>i) Ålavets forslag om sikring af afvandingen, eksempelvis via grødeskæring, vil blive indskrevet og præciseret i TFU og det efterfølgende regulativ.</p>
---	--	---

<p>11</p>	<p>Ålavet for Tude Å Nedre løb og Vårby Å, v. Jørgen Kloster Winther, Knud Hansen og Bjarne Nielsen</p> <p>a) I projektet angives det værste scenarie til vandstand på 1,40m altså kun 0,15m før digebrud. Hvad sker der med de fremtidige klimaændringer med øget nedbør og forhøjet vandstand? Vi tror, at man er nødt at lave digerne højere med deraf følgende større omkostninger og dårligere indsigt ind i naturreservatet.</p> <p>b) Vi er også skeptiske til, om området er i stand til at opsamle den angivne mængde kvælstof, da udløbet af Tude å jo ikke har direkte tilgang til Store Vejlen, som jo er det klart største område. Andre lignede projekter har tilløb af åen i søen og udløb fra søen med vand indeholdende mindre kvælstof efter aflejring i søen.</p> <p>c) Der er i projektet beregnet, at selv om vandløbet forlænges vil det ikke give anledning til signifikant vandstandsstigning. En simpel stationær beregning af vandstanden i den nederste del af Tude Å viser, at der ved et Manning-tal på 25, en vintermiddelfaststrømning på 5.4 m³/s, en bundbredde på 12 m og en nedstrøms vanddybde på 1 m vil være en vandstand på 1.13 m, hvis afstanden til havet er 500 m og 1.50 m hvis afstanden er 3500 m. Altså en forskel på 37 cm, hvilket er meget større end de forskelle, der er fundet med den dynamiske model. Kan der ved udtræk af resultater fra den dynamiske model gives en dokumenteret forklaring på, hvorfor det ikke giver en vandstandsstigning at forlænge å-løbet?</p> <p>d) Der er i vådområdet benyttet brede tværsnit fra højdemodellen kombineret med Ny Tude Å's tværsnit. Det er oplyst, at Manningtallet i åen varierer mellem 18-25. Hvilket Manning-tal er der benyttet i resten af det brede tværsnit? Der må forventes, at skulle benyttes et meget lavt Manning-tal, som skal repræsentere sivskov. Hvis der er benyttet det samme Manning-tal, må det give en undervurdering af vandstanden i det nye vådområde.</p>	<p>a) Dige-kronekoten omkring Vejlerne er højere end brinkerne opstrøms i Tude Å, som således først vil svømme over, hvis vandstanden nærmer sig kronekoten. Det er altså først de ånære arealer i Tude Å, der bliver oversvømmet, når vandstanden i Vejlerne stiger.</p> <p>b) Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering.</p> <p>c) Se 10 a)</p> <p>d) Se 10 b)</p>	<p>a) Ingen indstilling</p> <p>b) Tages til efterretning</p> <p>c) Ingen indstilling</p> <p>d) Ingen indstilling</p>
------------------	---	---	--

<p>e) Usikkerheden på beregningerne er ikke omtalt i rapporterne. Vi mener det ville være relevant at se på, hvor robuste konklusionerne er, når der dels tages hensyn til modelusikkerhed og dels tages hensyn til usikkerheden på input-data i beregningerne.</p> <p>f) Hvad er usikkerheden på parametrene i den anvendte dynamiske simuleringsmodel og hvad vil det betyde for usikkerheden på simuleringerne af den maksimale vandstand opstrøms i Tude – og Vårby å</p> <p>g) Der er benyttet en tidsserie for afstrømningen, der dækker ca. halvdelen af oplandet. Hvad er usikkerheden på den metode, og kan man stadig forvente, at ikke vil ske signifikante vandstandsstigninger, hvis den reelle afstrømning eksempelvis er 30 % højere?</p> <p>h) Det samme gælder Manning-tallet. Kunne det lige så godt være 30 % lavere og hvad ville det betyde?</p> <p>i) Der er i projektet og modellen forudsat, at der altid vil kunne strømme vand ud af højvandslukket. Eftersom laveste vandstand i Storebælt kan være under kote 0, vil det kunne betyde, at vådområdet i perioder er så godt som tørt. Det virker som i modstrid med projektets formål. Hvis det senere viser sig at blive nødvendigt at opretholde en vis vandstand i vådområdet, hvilken betydning vil det så have for vandstanden opstrøms i Tude Å?</p>	<p>e) Usikkerheden på arealproportionsmetoden er beregnet til 4 % i "Ferskvandstilstrømningen til danske farvande 1990", FDC publikation nr. 9 for årsmiddelværdier. Usikkerheden på månedsmiddelværdier vurderes til at være 2-3 gange større. Arealproportionsmetoden er anvendt, idet det er den mest sikre metode at beregne afstrømningen på. Usikkerheden på den beregnede vandstand i Vejlerne er lille, idet vandstanden i Vejlerne er meget lidt følsom overfor vandføringen i Tude Å og dermed usikkerheden på vandføringen, da overfladearealet er meget stort i forhold til vandføringen. Den tilførte vandmængde fylder således meget lidt i vandstand med et så stort areal.</p> <p>f) Se 11 e)</p> <p>g) Se 10 d)</p> <p>h) Se 10 e)</p> <p>i) Se 10 f)</p>	<p>e) Tages til efterretning</p> <p>f) Ingen indstilling</p> <p>g) Ingen indstilling</p> <p>h) Ingen indstilling</p> <p>i) Ingen indstilling</p>
---	--	--

<p>j) I dag er der minimal grødevækst i den nedre del af Tude Å på grund af saltvandsindtrængning. Der er i den tekniske forundersøgelse modstridende oplysninger om, hvordan det vil blive påvirket af projektet. På side 80 står der, at højvandslukket stadig vil lukke saltvand ind, som det sker i dag og grødevæksten vil være som den ses i dag. På side 92 står der, at højvandslukket vil forhindre indtrængende saltvand, hvilket vil forbedre den økologiske tilstand. Begge dele kan ikke være rigtige. Hvis den første påstand er korrekt vil det vel betyde at saltvandet når ind i samme længde som i dag. Det vil betyde at store dele af det nye løb, samt den af det nuværende udløb som holdes fri af grøde på grund af saltvandet, vil have grødevækst med deraf følgende lavere Manning tal.</p> <p>k) Den usikkerhed på projektets hovedformål, som ovenstående betragtninger giver anledning til, vil kunne imødekommes ved, at der blev fastsat i regulativet for den eksisterende nedstrøms del af Tude Å, at vandstanden frem over skal være som i dag eller lavere. På den måde ville Å-lav og lodsejere have sikkerhed for, at der vil blive gjort kompenserende foranstaltninger, såfremt det viser sig, at vandstanden mod forventning vil stige. Eksempelvis, at der vil blive etableret grødeskæring, hvis det viser sig, at saltvandsindtrængningen ikke kan holde grøden nede.</p> <p>l) Det ville styrke tilliden til modellen, hvis det blev vist, at den kunne simulere de målte vandstande ved Bildsøvej og Vorup Å. Endvidere ville det også være relevant med flowmålinger ved Bildsøvej for at se, om afstrømningen virkelig kan beregnes ved at ekstrapolere den opstrøms måling.</p>	<p>j) Nej. Det der menes er, at mængden af indtrængende saltvand vil blive reduceret, i forhold til hvis højvandslukket ikke blev etableret. Der vil trænge saltvand ind i vådområdet og i Tude Å som i dag, og grødevæksten forventes at blive uændret, ligesom manningtallet og dermed vandføringsevnen. Saltvand trænger så langt ind i vandløbet, som bundkoten giver mulighed for. Saltvand vil således trænge ind i Tude Å, hvor bundkoten er under kote 0 meter. Tude Å opstrøms for vådområdet bliver ikke reguleret, således vil bunden også efter projektets etablering ligge under kote 0 og dermed tillade saltvandsindtrængen, idet saltvand er tungere end ferskvand.</p> <p>k) SK har allerede iværksat monitoring af vandstanden i Tude Å som dokumentation af de nuværende forhold. Slagelse Kommune vil naturligvis følge både vandstanden og grødeudviklingen i Tude Å, også efter projektets gennemførelse, og eventuelt iværksætte grødeskæring, såfremt det mod forventning viser sig nødvendigt.</p> <p>l) Ja, det er rigtigt. Ved Bildsøvej er vandstanden dog stort set givet af vandstanden i Storebælt i meget lange perioder, og en modelverificering på dette sted vil ikke fortælle så meget om vandløbets vandføringsevne. Der findes en del faglitteratur, der efterviser en sådan sammenhæng, at den nedstrøms vandføring kan beregnes ved arealproportion, og hvilken usikkerhed der er på denne beregningsmetode. Se f.eks. FDC publikation nr. 9 "Ferskvandstilstrømningen til de indre danske farvande 1990"</p>	<p>j) Ingen indstilling</p> <p>k) Ålavets forslag om sikring af afvandingen, eksempelvis via grødeskæring, vil blive indskrevet og præciseret i TFU og det efterfølgende regulativ.</p> <p>l) Tages til efterretning</p>
---	---	--

	<p>m) Vi har i ålavet forståelse for at kommunen ønsker at genslynge Tude å og lave et naturområde, der sammen med vikingeborgen Trelleborg med genskabelsen af den oprindelige indsejling kan have en turistmæssig værdi, men det må ikke give en erhvervmæssig forringelse for de lodsejere som har jorder i projektområdet. Sker det bør lodsejerne kompenseres fuld ud for deres tab.</p>	<p>m) Det er SK naturligvis helt enig i.</p>	<p>m) Tages til efterretning</p>
<p>12</p>	<p>Arne Jensen (AJ)</p> <p>a) Det er med stor glæde at læse om projektet, og det bliver helt sikkert budt meget velkommen af alle naturelskere både i Danmark og udlandet. Slagelse kommune vil helt sikkert blive landskendt, når projektet engang bliver færdigt og kommer helt sikkert med som en af landes mest spændende vandreture, som bliver brugt af mange vandrere i Danmark.</p> <p>b) Det kunne helt sikkert blive et stort tilløbsstykke, hvis man kunne bygge en mini viking robåd til 4—6 pers. som skulle ro (padle) fra Trelleborg på Tudeå ud til det åbne Storebælt, om det skulle foregå i 3 —4 uger i skolens sommerferie eller måske hele skolernes sommerferie, projektet er måske noget for Trelleborgs Vikinger?</p> <p>c) Når projektet bliver godkendt og kan komme i gang, ville det være et stort ønske fra sommerhusområdet Frølunde Fed, hvis man kunne give tilladelse til at benytte(diget) Tjokholm, så man slipper for at gå på 4 km asfalt for at benytte stien til Trelleborg fra Bildsøvej, det er kun 2 skilte på diget, som skal have en ny tekst, som giver tilladelse til at gå på diget.</p> <p>d) Om det er her man har mulighed for at kommentere en eksisterende trampesti? Det drejer sig om tramp stien (Store Vejen stien) som går fra Bildsøvej til Trelleborg, og lige før man krydser Vejlagervej nr. 21, er der på en 15-25 m plantet en bøgehæk på stien, og som vil gøre det umuligt at passere når den er vokset til.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på sådanne tiltag.</p> <p>c) Det er planen, at der etableres en sti på diget mellem Frølunde og Bildsøvej via Tjokholmdæmningen.</p> <p>d) Som led i projektet vil SK kigge nærmere på den eksisterende trampesti og påse, at stien fungerer så optimalt som muligt, under hensyntagen til og i dialog med lodsejerne langs hele stiforløbet.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) De stillede forslag vil blive medtaget, når der laves en detailplan for yderligere rekreative tiltag.</p> <p>c) Tages til efterretning</p> <p>d) Tages til efterretning</p>

<p>13</p>	<p>Birthe Søhus (BS)</p> <p>a) Det udsendte projektforslag er meget spændende, og ser godt ud. Jeg kan ikke se, at det vil ødelægge naturen, eller være ødelæggende for nogen. Som en lodsejer kan jeg heller ikke se, det vil ødelægge strand eller de åbne arealer for smådyr og 2-benede (os selv). Jeg regner med, projektet er for at bevare vores strande og arealerne omkring. Tude Ådal skal da bevares for alle og vores efterkommere. Jeg ønsker jer god arbejdslyst og held og lykke med det flotte projektforslag.</p>	<p>a) Et af projektets mål er at sikre natur- og kulturværdierne i ådalen, samtidig med at der sikres adgang til området.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>
<p>14</p>	<p>DOF Vestsjælland (DOF)</p> <p>a) Dansk Ornitologisk Forening i Vestsjælland (DOF Vestsjælland) har overordnet stor ros til projektet, hvis udførelse vil være til stor gavn for mange interesser.</p> <p>DOF Vestsjælland synes at man er kommet mange interesser i møde, så både miljø, klimatilpasninger, biodiversitet og adgangsforhold for befolkningen som helhed og for folk med specifikke interesser er fremmet.</p> <p>Set fra foreningens medlemmer er det positivt at biodiversiteten bliver fremmet via etableringen af våde ferske enge og at det bliver muligt at få adgang til områderne via gode stier, hvilket gør at det er muligt at overskue områderne, uden samtidig at forstyrre unødigt.</p> <p>b) DOF Vestsjælland foreslår, at der opstilles 3 fugleskjul med gode informationstavler, ét mod øst, ét mod syd og ét mod vest så man kan overskue området i godt medlys.</p> <p>c) Vi foreslår en P-plads i området sydlig del ved Agervej. Derved kan man nøjes med én P-plads, hvor der er relativ kort afstand til de tre skjul.</p> <p>d) Alternativt eller yderligere foreslår DOF Vestsjælland at der bliver etableret en eller 2 vigepladser på Bildsøvej ved Forlev Mærsk, så det bliver muligt at standse sin bil</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b-e) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på sådanne tiltag.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b-e) De stillede forslag vil blive medtaget, når der udarbejdes en detailplan for yderligere rekreative tiltag.</p>

	<p>eller cykel og kigge ud over området, uden at skulle være til fare for trafikken.</p> <p>e) DOF Vestsjælland foreslår at der etableres et fugleskjul på dæmningen lige vest for den nuværende sluse hvorfra man kan se vadefugle o.a. , på engene mod vest.</p> <p>f) Der har tidligere været en dværgternekoloni på stranden, men den er forsvundet nu, men kan formentlig genetableres, hvis der etableres en yngleø ved Tude Ås udløb hvor ternerne kan være i fred. Øerne skal sikres mod forstyrrelse i yngletiden, og skal vedligeholdes, så trævækst holdes nede/væk. I det hele taget er det positivt, hvis der etableres et antal yngleøer til vadefugle, gæs, terner og ænder. Disse øer kan måske allerede findes som forhøjninger i terrænet, men de bør ryddes for trævækst.</p> <p>g) I det hele taget er det vigtigt at der etableres og vedligeholdes en plejeplan for hele området, så det ikke gror til eller skifter karakter.</p> <p>h) Større, organiseret sejlads op ad Tude Å til Trelleborg og andre organiserede og evt. motoriserede aktiviteter skal så vidt muligt ikke findes sted i området, som ikke er stort nok til at klare en sådan belastning, og under alle omstændigheder skal organiserede aktiviteter holdes væk fra parrings- og yngletiden (1. marts til 15. juli).</p>	<p>f) Dværgternekolonien på Tjokholm ligger uden for projektområdet. SK er opmærksom på det trusselsbillede, der er på netop dværgterne, og området er derfor også behandlet i SK's naturkvalitetsplan. Etblering at en fugleø/yngleø ud for kysten falder uden for projektets rammer. Se også 31</p> <p>g) SK er enig i, at en overordnet plejeplan er nødvendig. En sådan kan dog først udarbejdes, når der er sket en jordfordeling, og de fremtidige ejerforhold dermed er klarlagt.</p> <p>h) Det er i dag tilladt at sejle på Tude Å. Dette fremgår af Tude Å's vandløbsregulativ. Det er således tilladt at sejle på Tude Å med eksempelvis kano og kajak. Motorsejlads er kun tilladt mellem Bildsøbroen og Storebælt. Der er pt. ikke planer om organiseret eller kommerciel sejlads på Tude Å.</p>	<p>f) Tages til efterretning</p> <p>g) Tages til efterretning</p> <p>h) Tages til efterretning</p>
<p>15</p>	<p>Leif Møller, UFV og DSF (LM)</p> <p>a) Hele Tude Ås forløb har status som et ørred vandløb, levested og opvækstvand. Dette på trods, er det ikke nævnt i projektbeskrivelsen, hvilke vi anser for utroværdigt. Vandplejeudvalget i Sorø er meget aktiv omkring sikring af bedste fysiske forhold samt økologiske muligheder for ørredbestanden, og har gennem årene, i samarbejde med Sorø Kommune, været aktiv deltager ved genslyngninger og anlæg af gydebanker. Slagelse Kommune har ligeledes</p>	<p>a) Regionplanernes fiskemålsætninger er ikke længere gældende, idet disse er afløst af de nyligt vedtagne vandplaner. Der stilles et krav til det, der i planerne kaldes "god økologisk tilstand", hvilket som hovedregel betyder, at vandløbet på skal opfylde en DVFI 5 eller højere.</p>	<p>a) Ingen indstilling</p>

<p>været aktiv omkring dette på strækninger beliggende i egen kommune.</p> <p>b) Vi er meget urolige for følgerne af det påtænkte projekt, idet vi forudser et stort tab af smolt i det projektet. Det vil virke som en lang sø, da der ikke er noget fald på den nederste del af Tude Å.</p> <p>c) I denne sø med lavt vand vil være et godt sted for vækst af tagrør, som på kort sigt vil betyde tilgroning. Derefter vil der ikke være noget egentligt vandløb tilbage og med den konsekvens at det vil være slut med en ørred bestand i vandløbet.</p> <p>d) Der er lavet lignende tiltag andre steder i landet. Efter anlægget af Årslev Engsø, er smolttabet steget markant fra 22 % til 78% under dens vandring gennem søen. Søen har en dybde på ½-1 m (DTU-Aqua). Det arbejdes der på at ændringer som der giver bedre mulighed for ørred og smolt vandring, der er ingen grund til at lave den samme fejl. Slagelse Kommunes undersøgelse " Smoltudvandring fra Tude Å 2013" beskriver udvandringen i Tude Å til 10-30 %, af hvad der er fundet i østdanske vandløb, dette er i sig selv et ringe antal.</p> <p>e) Projektet mangler svar på ørredens overlevelsesmuligheder i vandsystemet.</p> <p>f) Er der lavet en estimeret beregning for det for det forventede smolttab?</p>	<p>b) Dette emne er behandlet i TFU s. 93-100. Gennem Lille Vejlen, hvor Tude Å skal forløbe, bliver der ikke tale om en sø, men et vandløb med en 12 til 16 meter bred og 1,5 meter dyb strømrende og med en gennemsnitlig vandhastighed på omkring 10 cm/s.</p> <p>c) Der graves et nyt vandløb gennem området med en bundbrede på hhv. 12 og 16 meter. At der vil ske en tilgroning, er der ingen faglig eller projektmæssig begrundelse for. Der vil naturligvis blive friholdt en strømrende på minimum samme størrelse som bundbredden. En tilgroning af vandløbet vil ligeledes være i strid med projektets formål, og vil samtidig have store negative konsekvenser for hele oplandet i form af forringet afvanding.</p> <p>d) Undersøgelserne fra Årslev Engsø kan ikke sammenlignes med forholdene i Tude Ådal. Dette er der flere grunde til. Dels vil der i Tude Ådal være en veldefineret strømrende, og dels er opholdstiden kun 0,4 døgn og middeldybden 0,34 til forskel fra Årslevs hhv. 3 døgn og 1 meter. Disse to faktorer ses af DTU Aqua som væsentlige i forhold til at beregne smolttabet.</p> <p>e) Spørgsmålet er nøje behandlet i TFU s. 93-100.</p> <p>f) Ja, dette fremgår af TFU s. 93-100. Det er dog SK's holdning, at der ikke foreligger nogen forskning, der gør det muligt at estimere et eventuelt smolttab.</p>	<p>b) Tages til efterretning</p> <p>c) Ingen indstilling</p> <p>d) Ingen indstilling</p> <p>e) Ingen indstilling</p> <p>f) Ingen indstilling</p>
--	---	--

<p>g) Er der modregnet det kvælstof der fjernes for nærværende, når det beskrives at der forventes færre oversvømmelser på nuværende arealer, ellers er det ikke en ny fjernelse?</p> <p>h) Det beskrives at der er en positiv udbredelse af ørredbestanden. Dette er ikke korrekt. Se DTU-Aquas undersøgelse fra 2013. Denne beskriver en væsentlig forringelse af ørredyngelen?</p> <p>i) Det nye højvandslukke beskrives som være lukket i længere tid end det nuværende. Hvilken indflydelse får dette bl.a. for smolt der ikke kan komme det sidste stykke til havet?</p> <p>j) Hvordan sikres det at smolten ikke føres ind i St. Vejlen, hvilke vil betyde et stort tab?</p> <p>k) Projektet vil bidrage med en betydelig mængde ny fiskehabitat i de nye 3 km ny å. Er det godt når det går ud over de naturlige fiskebestande i 100 km vandløb?</p> <p>l) Ved undersøgelse af smoltudvandringen fra Tude Å i 2013 blev der fanget 11 flodlampretter. For at sikre en naturlig bestand af disse, er det vigtigt at de kan vandre frit mellem gydeområderne i åen og opvækstområderne i havet og at der ikke findes spærringer undervejs. Hvordan sikres dette i projektet?</p>	<p>g) Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering.</p> <p>h) Det er korrekt, at der foreligger nyere data, end de der er anvendt i TFU. Disse data vil blive medtaget i den reviderede TFU.</p> <p>i) Dette vil sandsynligvis have en negativ indvirkning.</p> <p>j) Ved etablering af nyt højvandslukke i Tjokholmdæmningen vil situationer med lukket højvandslukke og samtidig ferskvandsafstrømning medføre, at 6 % af vandet fra Tude Å løber ind i Store Vejlen. Dette gælder både på årsbasis og i månederne marts-maj. Selve udformningen af Bækkerendens udløb i Tude Å kan i detailprojektet udformes, så færrest mulige smolt føres ind i Store Vejlen.</p> <p>k) Projektet vil gavne en lang række arter - planter såvel som dyr. Området vil bl.a. fungere som opvækstvand for den internationalt og nationalt truede ålebestand. Ål er på både den nationale og internationale rødliste, til forskel fra eksempelvis ørred, der ikke figurerer på denne liste.</p> <p>l) Der er desværre ikke muligt at fjerne højvandslukket, men SK har de seneste 10 år fjernet stort set alle spærringer i Tude Å systemet. Flodlampretten har derfor fri adgang til hele Tude Å systemet (Skidenrenden undtaget). Der er iværksat en nærmere undersøgelse af projektets indvirkning på netop flodlampret. Denne undersøgelse vil indgå i den reviderede TFU.</p>	<p>g) Ingen indstilling</p> <p>h) Omtalte undersøgelse vil blive inddraget i kommende revision af TFU</p> <p>i) Ingen indstilling</p> <p>j) Tages til efterretning</p> <p>k) Ingen indstilling</p> <p>l) Tages til efterretning</p>
--	--	---

	<p>m) I projektbeskrivelsen for Tude Ådal beskrives det, at der på vanddybder mellem 0 – 1 meter vil udvikle sig en tæt rørskov primært bestående af tagrør, samt at vanddybden i strømrunden vil være mellem 1 – 1,6 meter.</p> <p>Tagrør trives bedst på vanddybder mellem 0,5 – 1,5 meter og kan sagtens vokse på dybere vand. Hvordan sikres det, at strømrunden ikke vokser til med tagrør, så der på sigt bare dannes en stort sammenhængende tagrørsbevoksning uden nogen egentlig strømrunde?</p> <p>n) Slagelse Kommune vil kunne drage fordel af at inddrage DTU-Aqua i det endelige projekt. Det er det eneste sted, hvor de har landets fremmeste ekspertise med hensyn til vandløbsrestaureringer. Det er bare et godt råd.</p>	<p>m) Strømrunden kontrolleres og sikres ved vedligeholdelse, jf. vandløbets regulativ.</p> <p>n) DTU Aqua har helt fra projektets spæde start været konsulteret i forhold til projektet. Der er i den forbindelse også sket ændringer i projektet. Blandt andet etableres der en veldefineret strømrunde gennem Sortesvælget og Lille Vejlen.</p>	<p>m) Ingen indstilling</p> <p>n) Tages til efterretning</p>
<p>16</p>	<p>Friluftsrådet i Sydvestsjælland (FS)</p> <p>a) Fra Friluftsrådet er vi altid glade for, når der bliver etableret mere natur på nye områder, og at der bliver etableret adgang her. De nye vådområder giver mulighed for mere fugleliv og for spændende flora.</p> <p>b) Hvad angår fiskelivet i det nye å løb, er der spørgsmål om hvordan det kan indpasse sig i det nye længere forløb, men det forventer vi, at der tages højde for i projektet. Hvad angår den projekterede sø ved vi dog, at det er forbundet med store problemer for vandrefiskene at passere denne – såvel for gydefisks – som for udtrækkende smolts vedkommende. Undersøgelser foretaget af DTU Aqua har vist op til 85 % dødelighed for udtrækkende smolt i tilsvarende kunstigt etablerede søer.</p> <p>c) Parkeringspladser: For at kunne komme rundt i området er det vigtigt at der etableres mindre parkeringspladser flere steder både på Bildsøvej, Broholmvej og i sommerhusområdet.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Dette emne er behandlet i TFU s. 93-100.</p> <p>c-n) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på sådanne tiltag.</p>	<p>a) Taget til efterretning</p> <p>b) Ingen indstilling</p> <p>c-n) De stillede forslag vil blive medtaget, når der udarbejdes en detailplan for yderligere rekreative tiltag. Projektets følgegruppe vil blive inddraget i denne planlægning.</p>

<p>d) Busstoppesteder er også vigtig at sikre sig og markere.</p> <p>e) Langs Bildsøvej bør der placeres en vigeplads langs den vestlige side til at biler kan holde for at observere de mange spændende fugle, der vil komme i området. Her er jo et dige og dette bør der tages højde for.</p> <p>f) Der er planlagt stier hele vejen rundt på digerne, og det vil give en fantastisk god udsigt over områdets varierende natur fra rørskov til afgræssende enge og søer. Af hensyn til at undgå nedslidning af digerne og nemmere vedligehold bliver de formentligt befæstede med grus. Det vil også være fint med stien langs Bildsøvej fra den sydligste sti til Broholmvej.</p> <p>g) Hvad med at kunne gå på diget langs Bildsøvej fra Broholmvej til sydlige dige, så man ikke skal gå på den befærdede vej her? På den måde er der tale om rundture, hvilket er rigtig fint og man kommer tilbage til startstedet og parkering/bus. Stien langs åen til Trelleborg er en spændende sti da den følger åen.</p> <p>h) Hvad om der etableres en trampesti også langs den østlige nye å? På den måde kan man få en rundtur, uden at skulle gå ad Bildsøvej på det stykke.</p> <p>i) Her opkøbes jo areal til det nye forløb, og mon ikke der så kan blive en sti på å-bræmmen? Her langs åen er der andre udsyn end fra digerne, og det vil give en afveksling.</p> <p>j) Det vil også være fint med stier i sommerhusområdet som den røde punkterede linje.</p> <p>k) Stier på digerne bør vel befæstes, så der ikke slides for meget på dem, og det vil være nemmere at vedligeholde</p>		
---	--	--

	<p>l) Bænke på gode udsigt steder vil være fint så man i ro kan sidde og nyde naturen.</p> <p>j) Fugletårn, lavt, med beskrivelse af områdets fugle vil være fint at indpasse, som beskrevet i materialet.</p> <p>k) Færdsel i området på højere områder eller på træbroer vil også være fint og her kunne fugle observationsposterne ligge.</p> <p>l) Der er beskrevet meget om oplevelser i området om naturen mv. Dette kræver et sted hvor der kan placeres en samlingshytte med materialer og beskrivelser af, hvad der kan opleves, og det kunne samtidigt være en observationshytte, hvor man kan sidde og nyde naturen og drikke sin kaffe mv. Hvor har man tænkt sig denne skal ligge og udformes?</p> <p>m) I følgegruppen vil vi gerne være med til at planlægge disse støttepunkters placering og gerne shelters til ly og overnatning.</p> <p>n) Efter udførelsen, er det vigtigt, at alle både lokale og turister kan få gode oplevelser ved at kunne finde rundt i området. Dette kan ske dels ved at stierne markeres med farver og dels ved at der udføres en folder over området. Denne kan dels trykkes, eller blot ligge på hjemmesiden til at se/down load. Desuden bør der opsættes info tavler med kort over området og længde af turene. Undervejs vil det være fint med tavler over dyr og planter der kan opleves.</p> <p>o) Der vil være mulighed for Tipsmidler fra Friluftsrådet til friluftsfaciliteter.</p>	<p>o) SK er naturligvis interesseret i at indgå i et samarbejde ift. tipsmidlerne.</p>	<p>o) Tages til efterretning</p>
<p>17</p>	<p>Helen Fuglsang (HF)</p> <p>a) Jeg har kun ros til projektet. Jeg håber de vanskeligheder der sikkert er, kan overvindes. Jeg synes vi her har et fantastisk enestående og betagende</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>

	<p>naturområde, som vi bør værne om. Jeg ser frem til at fuglelivet genopstår. Personligt har jeg i halvtresserne nydt de våde enge ved feddet, det var meget smukt.</p> <p>b) Jeg ønsker mig at der bliver adgang til området ved at åbne nu lukkede stier. Mange af os beboere i området vil gerne kunne gå tur og nyde herlighederne.</p>		
18	<p>Bent og Kirsten Pedersen, Helen Fuglsang, Torben Friis, Elly Jensen, Leif og Dorit Dühring, Arne og Bente Jensen, Poul Erik Jørgensen, Kurt Jensen, A.G. Hønningsen, Anette og Viggo Pedersen, Ib Vestergaard m.fl. (sommerhusejere, Frølunde Fed) – i alt 20 underskrifter.</p> <p>a) Først vil vi rose Slagelse Kommune, fordi man tør igangsætte, et så stort og visionært projekt. Vi tror, at Tude Å. Projektet vil tilføre området en meget stor herligheds værdi, naturoplevelser mm for os der bor tæt på, sommer boende, men også for besøgende og turister udefra. Vi må heller ikke glemme det løft/skub som projektet vi give til plante- og dyrelivet. Ser vi på lignede projekter, eks. Skjern Å, Filsø mm, har det virkelig kunnet skabet en flot samklang mellem mennesker og den genskabte natur. Den afsmittende virkning på Trelleborg er heller ikke at forglemme!</p> <p>b) Når vi nærlæser oplægget, med div. kort og bilagsmateriale, forekommer det os, at den nuværende blokerede sti, på diget imellem Storkevej og Tjokholmdæmningen, ikke er markeret som genåbnet. Skulle det være tilfældet, vil det give os beboere og besøgende, i den nord vestlige del af Frølunde Fed en væsentlig vanskeligere adgang til den genskabte natur.</p>	<p>b) Se svar 17 b)</p> <p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Det er korrekt, at der ikke er planlagt en sti det omtalte sted. Kan der findes bred opbakning til en stiforbindelse, vil den kunne medtages i den endelige projektbeskrivelse.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Det stillede forslag vil blive undersøgt nærmere.</p>
19	<p>Korsør Lystfiskerforening (KLF)</p> <p>a) Grundlæggende er en forening som vores selvfølgelig meget positiv, når der som her er proklameret et</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>

<p>naturgenopretningsprojekt. Dette skal naturligvis være fagligt redeligt, ligesom det skal favne naturen hele vejen rundt, - forstås såvel flora som fauna over som i vandet. Desuden skal det selvsagt også have en fornuftig økonomisk balance, i forholdet udbytte og omkostning. Yderligere bør det også udvise et betydeligt incitament for såvel rekreative private interesser som de erhvervs- og turistmæssige interesser, samt ikke mindst give de resultater, der specielt har dannet grundlag for det bevillingsmæssige, der blåstempler og skaber det økonomiske fundament for projektet.</p> <p>b) Desværre må vi på det kraftigste advare og protestere mod projektet i dets nuværende form, da det efter vores og vores konsulentmæssige baglands (DTU Aqua og Danmarks Sportsfiskerforbunds miljø og biologiske afdeling) opfattelse, - slet ikke opfylder de nødvendige både rimelige og faglige korrekte forudsætninger.</p> <p>c) Ved omlægning af 350 m å til ny å strækning på 3.000 meter, som vel at mærke bliver en strømmende i et egentlig lavvandet søområde, der er uden fald, således at udstrømningen alene er betinget af havets flod og ebbe samt det fra oplandet værende vandpres og med sluseporte som regulering, vil i det nuværende projekt afstedkomme en katastrofe for den udvandrende havørred smolt samt vandrefisk i øvrigt.</p> <p>d) DTU Aqua har ved forskningsprojekter af analog projekter i det Østjyske (Egå Engsø m.fl.) konstateret en dødelighed på op til 83% på udtrækkende ørred smolt, på grund af de mange for trækfisken ugunstige forhold som strømhastighed, for lang opholdstid, vandtemperatur, rovfisk, rovfugle m.m. I herværende projektbeskrivelse fra Slagelse Kommune og Orbicon projekteres med et smolttab på 6,2% "og måske lidt mere", - baseret på en forældet undersøgelse fra lige umiddelbart efter de Østjyske projekters etablering, hvor efter få års virkning er konstateret ovenstående katastrofe for vandrefisken og hvor Århus kommune nu må iværksætte projekt for etablering af</p>	<p>b) Ingen bemærkninger</p> <p>c) Gennem Lille Vejen, hvor Tude Å skal forløbe, bliver der ikke tale om en sø, men et vandløb med en 12 til 16 meter bred og 1,5 meter dyb strømmende og med en gennemsnitlig vandhastighed på omkring 10 cm/s.</p> <p>d) Egå Engsø eller eksempelvis Årslev Engsø er ikke sammenlignelige med forholdene i Sortesvælget eller Lille Vejen. Dette er der flere grunde til. Dels vil der i Tude Ådal være en veldefineret strømmende, og dels er opholdstiden kun 0,4 døgn og middeldybden 0,34 til forskel fra hhv. 3 døgn og 1 meter. Disse to faktorer angives af DTU Aqua bl.a. som væsentlige i forhold til at beregne smolttabet. SK er dog af den opfattelse, at der ikke foreligger nogen forskning, der kan lægges til grund for en beregning af et eventuelt smolttab. Der foreligger samtidig ingen nye eller ældre undersøgelser, der er sammenlignelige med forholdene i Tude Å eller</p>	<p>b) Tages til efterretning</p> <p>c) Ingen indstilling</p> <p>d) Tages til efterretning</p>
---	--	---

<p>meget kostbart å omløb, for at råde bod på det - ellers fra start m.h.t. vandrefisk - advarede sø projekt. SPØRGSMÅL: Hvorfor har Slagelse kommune – i relation til ovenstående – ikke anvendt de nyeste forskningsresultater og værende fakta i forbindelse med herværende projekt?</p> <p>e) Af projektet fremgår også, at det vil medføre øget afstrømning i å systemet og dermed i al væsentlighed absorbere de kendte oversvømmelser længere oppe i å systemet, - men i samme moment skal så fokuseres på det bevillingsmæssige grundlag, omhandlende en reduceret udvaskning af kvælstof, - hvor herværende projekt skulle kunne reducere dette med 123 kg N/ha/år, - men det fremgår ikke af projektbeskrivelsen, hvor meget mistet udvaskning, der tabes i det opstrøms værende å system? Som det fremgår af projektbeskrivelsens billedforside, samt de kendte betydelige og arealmæssige store oversvømmelser i specielt Vårby å dalen, må logisk være dem som absorberedes i projektet, hvorfor disse også må have en væsentlig indflydelse på kvælstofberegningen? SPØRGSMÅL: Med hvilken faktor har den tabte kvælstofudvaskning opstrøms projektet reduceret nettoresultatet?</p> <p>f) Det konstateredes i 2013 at åen indeholder en bestand af den rødlistede fisk flodlampret, hvordan vil den blive påvirket i dette projekt?</p> <p>g) Projektet beskriver betydelig ny fiskehabitat i projektområdet, men er det på bekostning af over 100 km vandløbs bestående habitat?</p> <p>h) Givet fald dette projekt gennemføres, vil der så blive udarbejdet et regulativ, som sikre såvel strømrendes dybde som bredde?</p>	<p>andre Sjællandske vandløb.</p> <p>e) Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering.</p> <p>f) Der er iværksat en nærmere undersøgelse af projektets indvirkning på netop flodlampret. Denne undersøgelse vil indgå i den reviderede TFU.</p> <p>g) Forholdene opstrøms projektområdet forbliver uændrede. SK vil fortsætte arbejdet med at forbedre de fysiske forhold i vandløbene opstrøms projekt området. Alene i 2014 er der gennemført restaureringer på over 5 km. Vandløb, alle med det mål at forbedre de fysiske forhold for vandløbsfaunaen.</p> <p>h) Ja, det vil blive en del af reguleringsprojektet.</p>	<p>e) Ingen indstilling</p> <p>f) Der iværksættes en nærmere undersøgelse af projektets indvirkning på flodlampret.</p> <p>g) Tages til efterretning</p> <p>h) Tages til efterretning</p>
---	---	---

<p>i) Det forventes at fisk bliver inkluderet i kommende Vandplaner, - er Slagelse kommune så indforstået med, at regulere/ændre/restaurere dette projekt for opfyldelse af eventuelle mangler i så henseende?</p> <p>j) Da miljøloven og dennes følgelovgivning klart udtaler, at der ikke må ske forringelser af nuværende miljøtilstand, er vores opfattelse at herværende projekt karambolerer med disse miljøkrav?</p> <p>k) I en tid hvor der på alle parametre arbejdes med begrebet bæredygtighed, i hvilket også indgår økonomi samt ikke mindst en yderst forstandig brug og forvaltning af naturen, udviser dette projekt - trods de mange interessante aspekter det indeholder, - desværre total manglende bæredygtighed, som er udtrykt i foranstående - hvortil skal føjes, at Slagelse og Kalundborg kommuner har indgået et intensivt kystturist-samarbejde - der p.t. arbejdes intens med projekt Fishing Seeland - der er i dag øget fokus på de generelle interesser, der knytter sig til den rekreative værdi og økonomi, som knytter sig specielt til den mest eftertragtede kystfisk - havørreden, hvor det altafgørende er, at Tude å som sammen med Halleby å, er hovedleverandører af havørreder til hele den vestsjællandske kyst, prioriteres ekstremt højt for at opfylde disse målsætninger! I det lys samt i øvrigt af hensyn til naturen "hele vejen rundt", - hvor desværre det i vandet al for tit overses, - er herværende projekt IKKE BÆREDYGTIGT I SIN NUVÆRENDE FORM.</p> <p>l) Forslaget kan være, at man for det første skeler meget til det projekt der er gennemført i Vejle Å dalen, hvor er gennemført lignende uden at skade åens vandrefisk, - evt. ved at man gennemførte det skitserede projekt UDEN AT OMLÆGGE TUDE Å - men oversvømmer det projekterede areal, bibeholder værende sluser under Bildsøvej og forøger pumpe kapaciteten i værende pumpestation. Hvor så bestående vandtilførsler sammen med Tude å - ved større vandmængde - "vandføder" området i form af kontrolleret overløb. Forslagets bæredygtighed kan selvfølgelig ikke dokumenteres p.t.,</p>	<p>i) SK er forpligtet til at overholde gældende regler og love.</p> <p>j) Der vil ske en markant forbedring af miljøtilstanden som følge af projektet. Bl.a. vil kvælstofudledningen til Musholm Bugt blive reduceret med ca. 31 ton pr. år.</p> <p>k) Bæredygtighedsbegræbet er naturligvis altid en parameter, som der arbejdes med, og bæredygtigheden i projektet kan ses på rigtig mange områder, bl.a. i kvælstoffjernelsen og projekts CO2 regnskab. Men væsentligst er dog, i relation til KLF's naturlige fokus på vandløbsøkologi, at vandløbet i tidernes morgen er blevet rettet ud for at tilgodese en hurtig afvanding, og nu lægges tilbage i det tidligere løb. Dermed skabes en mere naturlig dynamik. Et af projektets hovedformål er at forbedre havmiljøet gennem nedbringelse af kvælstofbelastningen, og dermed også at forbedre forholdene for fisk og andre dyr i det kystnære område.</p> <p>l) Dette forslag har tidligere været en del af SK's overvejelser. Grundet et ønske om en klimatilpasning er modellen dog ikke længere aktuel. Projektet er sammen med 4 andre fyrtårnsprojekter en del af kommunens klimatilpasningsplan.</p>	<p>i) Ingen indstilling</p> <p>j) Ingen indstilling</p> <p>k) Tages til efterretning</p> <p>l) Ingen indstilling</p>
--	--	--

	idet vi ikke har de nødvendige økonomiske ressourcer i så henseende9		
20	<p>Slagelse Sportsfiskerforening</p> <p>a) Slagelse Sportsfiskerforening har med stor interesse fulgt arbejdet med projekt Tude Ådal, ligesom vi nøje har gennemgået den udsendte projektbeskrivelse. Vi kan som brugere af naturen ikke være uenige i, at udledningen af kvælstof til vore farvande skal nedbringes og vi hilser med glæde initiativer, der fremmer yngleforhold for vore vadefugle samt opvækststeder for sjældne og truede planter. Projektbeskrivelsen beskriver detaljeret, hvilke fugle og planter, der forventes fremmet med ved gennemførelsen af projektet.</p> <p>b) Men som en sportsfiskerforening leder vi selvfølgelig efter ligeså detaljerede oplysninger om projektets indvirkning på fiskebestanden i Tude Å. Og det er bemærkelsesværdigt lidt, der er af oplysninger omkring dette forhold. Umiddelbart skulle man jo mene, at tilførslen af 3 km. "ny" å skulle have en positiv effekt på fiskebestanden, så hvorfor er dette ikke beskrevet lige så udførligt som effekten for fugle – planter og padder?</p> <p>c) Vi tror desværre, at forklaringen ligger i den del af projektet, hvor Tude Å umiddelbart inden havet, bliver ført igennem Sortesvælg og Lille Vejlen, der vil fungere som engsø med permanent vandspejl. Og alle undersøgelser fra andre projekter i Danmark har vist, at forhold, hvor lakse og ørredsmolt skal passere en sø på deres vej til havet, medfører et endog stort tab af disse smolt. Uden at blive af for teknisk har dette noget at gøre med vandhastighed og tilstedeværelsen af predatorer. Jo længere tid smolten opholder sig i en engsø, jo større er dødeligheden. DTU Aqua har lavet undersøgelser, der beskriver en dødelighed med op til 80 %.</p> <p>Projektbeskrivelsen beskriver da også på side 54 – 55 det tilsvarende projekt fra Skjern Å, hvor man af hensyn til laksen opgav at føre åen igennem en sø, da dette ellers ville have betydet, at man havde mistet sin laksestamme.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Det er SK's opfattelse, at TFU forholder sig meget målrettet til fiskebestanden og vandløbsfaunaen, idet hele 2.10.2, 2.10.3 og 4.4.1 omhandler dette emne (TFU s. 47-49 og s. 93-100). Samtidig er fisk den eneste dyregruppe, der behandles særskilt i TFU.</p> <p>c) Af samme grund har SK netop valgt at etablere en veldefineret vandløbsprofil gennem engområdet i Lille Vejen og Sortesvælg, i stedet for blot at lade vandet strømme ud på de omkransende enge.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Ingen indstilling</p> <p>c) Tages til efterretning</p>

<p>d) Slagelse Sportsfiskerforening har igennem mange år og i samarbejde med såvel Slagelse Kommune som andre lystfiskerforeninger, gjort et stort arbejde med forbedringer i Gudum-Skovse Å (tilløb til Tude Å) samt Tude Å. Der er udlagt gydegrus på udvalgte steder, store sten som skjul for ørred yngel et blevet udlagt og der er etableret sandfang flere steder. Hvert år bliver der af sportsfiskerne opfisket og strøget moderfisk, således at der året efter kan udsættes yngel i åerne. Der er blevet anvendt rigtig mange millioner af kroner, såvel kommunale/statslige som EU midler på forbedringer i åerne. Og der er fra sportsfiskernes side forbrugt tusindvis af timer. Alt sammen med det formål, at forbedre levestederne for planter og insekter og herved også vores bestand af ørreder. Alligevel viser nye tal, at vores å system kun har en naturlig reproduktion på ca. 22 %. Såfremt projektet gennemføres i sin ordlyd med at føre Tude Å igennem en engsø, vil dette efter vor mening betyde, at ørreden bliver udryddet i Tude Å systemet. Alle investerede penge og timer vil være spildt. Og det vel at mærke borgernes skattekrone.</p> <p>e) Projektbeskrivelsen omtaler, at der skulle ske en forøgelse i antallet af "naturturister". Vi tror desværre, at antallet af mennesker, der kommer for at se og nyde den nye Ådal ikke vil kunne modsvare antallet af lystfiskere, der i dag kommer for at fiske havørred langs vores kyster. En udryddelse af havørreden i Tude Å systemet vil betyde, at Vestsjælland ikke mere vil være attraktiv for disse mennesker og at de vil henlægge deres aktiviteter til andre steder, hvor der er større forståelse for de indtægter, havørreden fører med sig. F.eks. Fyn eller Isefjorden.</p> <p>f) Vi kan i foreningen ikke forstå, at det ikke er muligt at lave en naturforbedring, uden at det skal gå ud over vores bestand af laksefisk. F.eks. ved anvendelsen af diger, som åen løber i med riste ud til engområderne, således at der ved høj vandstand automatisk bortledes vand fra åen ud i engområdet. Digerne kunne etableres ved anvendelse af de 69.000 m³ jord, som projektet</p>	<p>d) SK har gennem de sidste ca. 10 år gennemført mange vandløbsprojekter, og en del af disse er gennemført med hjælp fra, og i samarbejde med, lokale lystfiskerforeninger. Dette er bl.a. sket for at forbedre forholdene for fisk, men også anden vandløbsfauna og -flora. De restaureringer, der er foretaget, har i forening skabt bedre forhold for vandløbsflora og fauna. SK ser ikke dette arbejde som spildt som følge af et eventuelt smolttab.</p> <p>e) SK er af den overbevisning, at bl.a. kystfiskeriet vil have stor gavn af netop den indsats, idet udledningen af kvælstof reduceres. Alene til Musholm Bugt reduceres udledningen med 31 ton. pr. år.</p> <p>f) Dette forslag er blevet behandlet i projektforløbet, men vil kunne have den modsatte effekt, og er derfor forkastet. Den foreslåede løsning vil betyde, at der i de områder, hvor kanalens diger er gennembrudt, vil dannes en vandslug, der vil kunne trække eksempelvis ørredsmolt ind bag diget. Fisk der fanges bag dette</p>	<p>d) Tages til efterretning</p> <p>e) Tages til efterretning</p> <p>f) Ingen indstilling</p>
--	--	---

	<p>beskriver, skal graves til det nye Tude Å forløb. Herved spares udgiften til bortskaffelsen af jorden. Eller andre løsninger, der tilgodeser begge dele.</p> <p>g) Og vi er i foreningen bekymrede over den fortielse af de faktiske forhold for ørredernes overlevelse, som dette projekt vil betyde. Vi bør da i lige så høj grad fortælle borgerne om de negative effekter af projektet som de positive. Og at borgernes hidtidigt anvendte skattekrone i Å systemet til dels må betragtes som tabte.</p>	<p>vandløbsdige vil kun have ringe mulighed for at finde tilbage til vandløbet.</p> <p>g) En beskrivelse af de negative konsekvenser for ørred er beskrevet meget udførligt i TFU s. 93-100.</p>	<p>g) Ingen indstilling</p>
<p>21</p>	<p>Vibeke Brunsvig og Lars Bak (VBLB)</p> <p>a) vi har nu gennemlæst det tilsendte "projektbeskrivelse efterår 2014" og vi er stadigvæk store tilhængere af projektet!</p> <p>b) Når det er sagt, så undrer vi os dog lidt over, at åløbets placering på side 18-19 ikke svarer til det, vi talte om på møde 24. april 2014 (jf. iøvrigt også referatet fra mødet side 3 af 5). Vi ser gerne at åløbet føres i "den gamle rende" indover vores eng fremfor i skellet, og at der som tidligere omtalt etableres en trækfærge mellem os og matr. nr. 17b (der hvor trampestien går fra Bildsøvej mod Trelleborg).</p> <p>c) Samtidig er det meget glædeligt mht. hastighedsnedsættelsen på Bildsøvej på strækningen fra omkring Broholmvej (hvor cykelsti ophører) og hen til efter Tude Å's nuværende placering (hvor der igen er cykelsti) men var det ikke en ide engang for alle, at få lavet den sidste bid cykelsti som mangler, når nu kommunen alligevel skal igang med det omfattende anlægsarbejde i området - herunder også etablering af den nye bro på Bildsøvej. Vi ved jo alle, at det tidligere mange gange har været oppe at vende, og det vil være til meget stor glæde for os i det berørte område, foruden alle de cyklister som dagligt, specielt i sommer halvåret, cykler på strækningen til og fra stranden.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Den endelige placering af vandløbet indtegnes først, når detailprojektet udarbejdes. Vandløbet lægges i det aftalte forløb.</p> <p>c) Der er ikke pt. projekteret cykelsti på den omtalte strækning. Slagelse Kommune har på nuværende tidspunkt en prioritetsplan for anlæg af cykelstier. Denne plan har senest været politisk behandlet af Landdistrikts-Teknik- og Ejendomsudvalget på deres møde den 3. november 2014. Planperioden går frem til 2028, men indeholder ikke strækningen mellem Broholmvej og Næsby Strand. Planens primære formål er at forbinde kommunens købstæder med gode cykelforbindelser. I forbindelse med realiseringen af Tude å-projektet vil administrationen fremlægge et ønske til budgetforhandlingerne med henblik på, at der ekstraordinært afsættes midler til etablering af cykelsti mellem Broholmvej og Næsby Strand.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Tages til efterretning</p> <p>c) Tages til efterretning</p>

<p>22</p>	<p>Margit Næsby Hansen og Ib Brøndsted (MNBIB)</p> <p>a) Vi vil hermed gøre indsigelse mod, at der udføres stier på toppen af det nye dige, som placeres ved skel til OF fritidshaveforening mod Lille Vejlen parallelt med Bildsøvej.</p> <p>Vi har fulgt Tude ådal-projektet og syntes at det er meget spændende – vi har jo valgt at købe sommerhus på netop denne grund i foreningen p.g.a placeringen ud til dette naturskønne område.</p> <p>Vi har selvfølgelig også været betænkelige med hensyn til diget, som placeres langs hele vores parcel, for at det tager udsigten til Lille Vejlen og ikke mindst til kørerne og det rige fugleliv.</p> <p>Men i den "store sags tjeneste" og det man kan opnå for området og miljøet som helhed, har vi fundet os tilrette med dette forhold, at vi får et 1,55 m højt dige hele vejen langs vores parcel.</p> <p>Vi er dog yderst betænkelige ved at der tænkes udført en sti MED OFFENTLIG adgang på toppen af diget i hele dets udstrækning mellem Broholmsvej og Tjokholmdiget.</p> <p>Vi har (også tidligere ejere) baseret beplantningen på grunden efter, at der var frit udsyn til vejlerne og det vil være helt umuligt at etablere en afskærmning af vores hus og have, når der udføres stier i en højde af 1, 55 m over terræn.</p> <p>Det vil jo medføre at vi skal op i en højde af 3 til 3,20 m for at afskærme for indblik i såvel hele haven som ind i vores stue - for at bevare vores privatliv.</p> <p>Vi skal derfor på det kraftigste gøre indsigelse mod at der udføres offentligt tilgængelige stier på toppen af det nye dige.</p> <p>Vi ved, at også andre beboere ved dette skel, er meget betænkelige ved den offentlige adgang i den højde over terræn.</p>	<p>a) Ønsket om en sti på diget kommer fra blandt andre grundejerforeningen OF. Digets vil ikke blive anlagt 1,55 meter over terræn, men 1,55 meter over havets overflade. Dette vil betyde, at diget ud for jeres ejendom vil blive en smule lavere. SK ser gerne på en løsning, der evt. kan imødekomme de omtalte gener. Dette bør ske i samarbejde med OF. Se også 27</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>
------------------	---	---	----------------------------------

23	<p>Leif Pedersen og Birgitte Nielsen (LPBN)</p> <p>a) Vi har sommerhus på Tranevej 102, og vil gerne vide om digerne stødende op til os bliver forhøjet? Ugen efter stormen Bodil havde vi forhøjet vandstand fra Storebælt, vandet var meget tæt på at bryde igennem vores dige. Der var max 10 - 20 cm i overskud. Vandstanden varede længe så vandet trak ind under digerne flere steder. Hvilket bekymrede mange af os sommerhus ejere. Der står i projektet at hvis vandstanden er forhøjet i Storebælt vil højvandslukke forhindre Storebælt i at trænge ind i området via Tude Å. Hvad så med vores område? Jeg kan se at der ikke er nogen pumper i vores område til at lede vandet væk.</p> <p>b) Under ekstreme vindforhold kan vandstanden i Storebælt og Vejlerne være forhøjet, hvordan håndteres dette?</p>	<p>a) Der er ikke planlagt nogen forhøjning af diger udenfor projektområdet. Projektet har ingen indflydelse på vandstandsforholdene på havsiden af de projekterede diger.</p> <p>b) Når vandstanden i Storbælt er høj, forhindrer højvandslukket, at vandstanden stiger til samme niveau bag diget. Vindforholdene påvirker ikke direkte vandstanden bag diget, da primært afstrømningen fra Tude Å der bestemmer vandspejlsniveauet i Vejlerne.</p>	<p>a) ingen indstilling</p> <p>b) Ingen indstilling</p>
24	<p>Chr. Vedel Müller, Inge Hjorth Rasmussen, Knud Hjorth Rasmussen, August Beck</p> <p>a) På side 14 er det angivet at nye diger primært vil blive etableret med opgravet materiale fra det nye åløb. Dette materiale består af grov- og finsandet jord som ikke er velegnet til bygning af diger. Der skal således tilføres store mængder jord kommende udefra.</p> <p>b) Kystdirektoratets bemærkninger til etablering af digerne ses ikke i det fremsendte materiale. Hvad har Kystdirektoratet bemærket til den foreslåede konstruktion af digerne, samt den foreslåede højde på samme?</p>	<p>a) Det er korrekt, at digerne skal etableres med opgravet materiale, men kun så vidt det er muligt. TFU side 63 beskriver, at digerne skal opbygges med en kerne af ler – eller fyldjord indpakket i en svært permeabel fiberduk.</p> <p>b) De digeanlæg, der påtænkes anlagt, kræver ikke kystdirektoratets godkendelse. Det er alene Tjokholmdæmningen, der er opført af hensyn til kystbeskyttelse, og den ændrer projektet ikke. De nye diger, der afgrænser vådområdet fra omgivende landbrugsarealer og bebyggelse, er ikke opført af hensyn til kystbeskyttelse, men til sikring af de omgivende arealer mod oversvømmelse fra</p>	<p>a) Ingen indstilling</p> <p>b) Ingen indstilling</p>

	<p>c) Hvorledes skelnes der i projektet mellem jordvolde og diger og hvad er forskellen? Langs Bildsøvej er det jordvolde og langs Broholmvej er det diger. Begge etableres med en højde 1,55m</p> <p>d) Alle diger/volde bør udføres i en højde der er den samme som på Tjokholm diget, pt 2 meter. Der er talt om at fremtidige højde kan komme op på 2,5 meter over daglig vande. Diger/volde bør udføres så de fremtræder som en naturlig del af landskabet med variabel bredde og som kan afgræsses af køer. (Jord kan vel skaffes via jordrens til en billig penge.)</p> <p>e) Hvem har ansvaret hvis sluserne som nu ikke virker efter hensigten og sætter det tilstødende sommerhusområde under vand?</p> <p>f) I projektbeskrivelsen er der ikke nævnt noget om sikring af kloakledningen. Hvem skal bekoste en evt. omlægning?</p> <p>g) Det er konstateres, at projektets gennemførelse kræver at 2 pumper udskiftes med 5 pumper. Hvad er den forøgede drift budgetteret med og hvem skal sikre denne?</p>	<p>vandløbet/vådområdet. Forhold omkring disse (indre) diger og pumpestationer mv. reguleres således ikke efter kystbeskyttelsesloven, men efter vandløbsloven, hvor SK er myndighed. Dette er årsagen til, at Kystdirektoratet ikke er blevet hørt omkring etablering af de (indre) diger.</p> <p>c) Mindre forhøjninger af terrænet er betegnet som volde, fx langs Bildsøvej, hvor terrænet er højere og derfor ikke kræver så store anlæg for at nå kote 1,55 meter DVR90. Større forhøjninger er beskrevet som diger.</p> <p>d) Det er ikke nødvendigt at etablere diger i den omtalte højde, da alle de nyetablerede diger ligger bag Tjokholmdæmningen og dermed er beskyttet af denne. Digerne bag Tjokholmdæmningen tjener udelukkende til at sikre mod oversvømmelse med vand fra oplandet (via Tude Å). Digerne, der etableres langs Frølund Fed og omkring Store Vejlen, vil det kun i ringe grad være mulige at afgræsse, idet grundvandspejlet på det nedenforliggende areal vil være højt.</p> <p>e) Ansvaret vil kun kunne placeres ud fra en vurdering af en konkret hændelse. Overordnet vil det være digelagets ansvar at slusen/højvandslukket fungerer efter hensigten. Der arbejdes i øjeblikket på en ny pumpe-/digelagskonstruktion i tæt samarbejdet med de eksisterende pumpelag.</p> <p>f) Kloakledningen langs Bildsøvej kræver ingen omlægning. Den ligger allerede tilstrækkeligt dybt.</p> <p>g) Der arbejdes i øjeblikket på en ny pumpe-/digelags konstruktion i tæt samarbejdet med de eksisterende pumpelag. Der arbejdes med at 3 eksisterende pumpestationer/pumpelag, Tjæreby Ydre Vejle, Tjæreby Indre Vejle og Frølund Vejle,</p>	<p>c) Ingen indstilling</p> <p>d) Ingen indstilling</p> <p>e) Ingen indstilling</p> <p>f) Ingen indstilling</p> <p>g) Ingen indstilling</p>
--	--	---	---

	<p>h) Det er ligeledes oplyst, at det sikres, at kondiløbere og sommerhusbeboer kan lufte deres hunde gennem projektet. Arealerne er så små at det ønskede med at fuglelivet kan øges ikke vil ske. Indsigt i området bør ske via fugletårne placeret i udkanten af området. (Skilte vil ikke blive respekteret, her henvises til forstranden hvor kondiløbere og hunde har sikret at der ikke findes jordrugende fugle, dette på trods af skilte med hunde i snor).</p> <p>i) Det omtales at flere fuglearter vil indfinde sig i den "nye" Tude Å. Det er nok rigtig og det samme vil kunne ske såfremt arealerne ikke dyrkes men afgræsses som det skete tidligere.</p> <p>j) Der tales om de rigtige naturplejeindsatser, hvad er det og hvem skal afholde udgiften til denne?</p> <p>k) Om økonomien siges, at det er "besluttet" at gennemføre projektet hvis økonomien kan findes. Byrådet er således tvunget til at godkende projektet.</p>	<p>erstattes med 6 mindre pumpestationer i 3 pumpelag for OF Frølunde, Bækkerenden og Store Vejlen, som skal sikre driften fremover. Driften er anslået til kr. 140.000 årligt til pumpedrift og vedligeholdelse af grøfter. Det endelige driftsbudget foreligger ikke endnu, idet afgrænsning af pumpelagene ikke er forhandlet på plads.</p> <p>h) Adgangen til området langs yderkanten sikrer den mindst mulige forstyrrelse. Langt de fleste dyr og fugle reagerer på menneskelig aktivitet. Denne problemstilling er bl.a. behandlet i Karsten Lauersen og Thomas Eske Holms oversigtsartikel "Forstyrrelser af fugle ved menneskelig færdsel", som er bragt i Dansk Ornitologisk Tidsskrift (DOFT) 2001. Heraf fremgår, at ingen undersøgelser viser, at forstyrrelser ved almindelig færdsel eller fritidsaktivitet (jagt undtaget) har været årsag til øget dødlighed eller bestandsnedgang.</p> <p>i) Dette er sikkert korrekt, men i langt mindre grad end det mål, SK har. Det er ikke kun den eksisterende arealanvendelse, der har betydning for artsrigdommen, men i endnu højere grad grundvandsstanden. Hvis denne ikke hæves, vil et projekt, der udelukkende fokuserer på afgræsning, have en langt mere begrænset effekt.</p> <p>j) En konkret plejeplan kan først udarbejdes, når der er sket en jordfordeling, og de fremtidige ejerforhold dermed er klarlagt. Private arealer er ikke underlagt et generelt krav til pleje af eksempelvis §3 arealer, og derfor vil plejen af disse altid forudsætte et privat initiativ eller et samarbejde med eksempelvis SK.</p> <p>k) Der er ikke truffet en politisk afgørelse om projektets gennemførelse.</p>	<p>h) Tages til efterretning</p> <p>i) Ingen indstilling</p> <p>j) Ingen indstilling</p> <p>k) Ingen indstilling</p>
--	--	---	--

<p>l) Alle skal opleve, aldrig et tivoli. Stien langs sommerhusområdet bør udgå og erstattes med et fugletårn og det gælder også den del Tjokholmdiget der er udlagt til sti. (Disse påtænkte stier vil primært blive anvendt af kondiløbere og folk der lufter hunde).</p> <p>m) Havmiljøet forbedres ved en reduktion af fosfor og kvælstof. Vurderingen af belastningen sker tæt på Slagelse by. Målingen er sket ved Valbygård og ved Bjerge Å, Fårdrup. Det er således ikke de aktuelle værdier der indgår i beregningen af belastningen i Tude Å hvor den påtænkte ændring af åen skal ske. Der er heller ikke i beregningen taget hensyn til de store vådområder der er ved Vårby Å og Tude Å Heininge. Beregningen er således baseret på skøn og er ikke faktuelle.</p> <p>n) Hvorledes der skabes forbedret afvanding for landbruget er meget tvivlsomt. Afstrømningen er baseret på målinger fjernt fra det aktuelle område. Igen skønner man og har ingen relevante målinger. Hvorledes afvandingen forbedres er ikke tydeligt i det tilgængelige materiale.</p> <p>o) Bemærkninger i tidligere brevveksling, (Se Hvidbog), fastholdes med bemærkning, at indstilling i Hvidbogen afsluttes med "tages til efterretning". Bemærkningerne til nævnte indstillinger giver ikke de tidligere søgte oplysninger.</p>	<p>l) SK sigter efter så bred en brugergruppe som muligt, og vil se positivt på, at stierne eventuelt benyttes med et sundhedsfremmende perspektiv. Hvad angår færdsel på naturarealer med hund, skal dette naturligvis ske under hensyntagen til dyrelivet. Derfor mener SK, at færdsel kun bør være tilladt til fods, og at adgang med hund enten skal begrænses til, at hunde altid skal være i snor, eller helt skal forbydes. Hvad angår forslaget om fugletårn, vil der i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på tiltagene, herunder fugletårn.</p> <p>m) Projektet har ikke et mål om at reducere fosfor, men kun kvælstof. Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering. Ligeledes projektområdets kvælstofbelastning, som er beregnet ud fra den af Naturstyrelsen fastlagte metode.</p> <p>n) Vandføringen ved projektstarten er beregnet ud fra målte vandføringer i Tude Å og Bjerge Å opstrøms for projektområdet, arealkorrigeret til projektstart, hvilket er et konservativt valg, idet afstrømningen aftager mod Storebælt sammen med nettonedbøren. Projektets konsekvens er beregnet ved sammenlignende beregninger med samme vandføring i Tude Å og vandstand i Storebælt, og er derfor ikke påvirket af eventuelle mindre variationer eller usikkerhed på de anvendte data.</p> <p>o) De to høringer vil naturligvis i forening danne grundlaget for SK's fortsatte arbejde med projektet.</p>	<p>l) De stillede forslag vil blive medtaget, når der laves en detailplan for yderligere rekreative tiltag.</p> <p>m) Ingen indstilling</p> <p>n) Ingen indstilling</p> <p>o) Ingen indstilling</p>
---	--	---

	p) Projektet bør ikke gennemføres. Dette er "Grøn fornuft".	p) ingen bemærkninger	p) Ingen indstilling
25	<p>Inge og Knud Hjorth Rasmussen (IKHR)</p> <p>a) Der er stadigvæk mange ubesvarede spørgsmål, og de svar man er kommet med er så mangelfulde og manipulerende, at jeg er imod projektets gennemførelse.</p> <p>b) Alene den omstændighed, at projektet forventes at koste 87 millioner skatte kr. og at der hvert år ud i fremtiden vil være store driftsudgifter på projektet, burde være nok til at politikkerne havde stoppet projektet for længst.</p> <p>Når vi har verdens højeste skatte og afgifts tryk, og boligejernes og virksomhedsejernes økonomi er i knæ, og arbejdspladser enten flyttes til udlandet eller besættes af udlændinge, så er det ikke den slags vidtløftige projekter vi har behov for.</p> <p>Det er simpelthen en hån mod de svage i samfundet, at fylde så mange penge ud i Tude Å, når vi ved at ældre borgere bliver pålagt at ligge med ble i mange timer, uden muligheder for at få den skiftet!</p> <p>Endvidere, at børn mister livet ved hængning, pga. manglende opsyn i børnehaver. Det er simpelthen alt for dårligt, og politikkerne burde i stedet rette blikket mod sådanne forhold.</p>	<p>a) SK har gennem talrige høringer, personlige samtaler og orienteringer gjort sit yderste for skabe et så oplyst grundlag som muligt.</p> <p>b) Projektets budget er ca. 45 mio. kr og ikke som anført 87 mio. kr.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Tages til efterretning</p>
26	<p>Høng Sportsfiskerforening (HSF)</p> <p>a) Høng Sportsfiskerforening har gennemgået naturgenopretningsprojektet i Tude å., og vil derfor gøre indsigelse mod projektet, da der ikke er taget hensyn til det store tab af udtrækkende ørredsmolt i foråret og indtrækkende vandrefisk i efteråret.</p> <p>I den nye plan for fiskepleje, distrikt 06, vandsystem 01-12, fremhæves det at i forbindelse med et sådan projekt, er det vigtigt, at vandrefisk ikke går tabt i vådområdet. Et større tab af ørredsmolt vil kunne true den nuværende ørredbestand, således at den på sigt ikke bliver selvreproducerende.</p>	<p>a) SK beskriver og forholder sig til det omtalte smolttab i TFU s. 93-100. Se svar 28.</p>	<p>a) Ingen indstilling</p>

<p>HSF har igennem mange år i samarbejde med de øvrige foreninger i området og udsætnings-foreningen U.F.V. 95, arbejdet med ophjælpning af en bæredygtig og naturlig bestand af ørreder i Tude å.</p> <p>b) Ved lignende projekter i Århus kommune hvor der blev etableret en engsø, har det vist en væsentlig nedgang i udvandringen af ørredsmolt, helt op til 83 %, i forundersøgelsen til dette projekt er der beskrevet et tab 6,2 % Det er en ældre undersøgelse der ligger til grund for et tab på 6,2 %, en ny undersøgelse udført af DTU Aqua har vist et tab på helt op på 83 % Århus Kommune, der stod bag etableringen af søen ved Årslev Engsø, Brabrand Sø og Egå Engsø har nu både teknisk og politisk erkendt de store tab, derfor er de på vej med en tilbagelægning af åen.</p> <p>c) HSF finder projektet beskrevet som fremmende for naturen og har helt undladt at beskrive følgerne at et meget stort tab af ørreder i det oversvømmede areal, det skal også bemærkes at der i 2013 blev fanget 11 stk. af den rødlistede fisk flodlampret, der også er en trækfisk på lige fod med ørreden.</p> <p>d) Projektet fremhæves også at være et afvandingsprojekt, der blandt andet bedrer forholdene langs nedre Tude å hvor oversvømmelseshyppigheden bliver reduceret med omkring 80 %, Det undrer HSF at der bliver reduceret i udvaskning af kvælstof, ved at flytte oversvømmelserne ud i St. Vejlen. Er der modregnet for disse oversvømmelser i kvælstofberegningen?</p> <p>e) Det kan også blive svært at opretholde vandhandleplan 2, hvor fiskene er kommet med. Det er vores frygt at der inden for få år ikke kommer havørreder ind og ud af Tude å, og som følge af dette vil mange års arbejde være spildt, -både arbejdet med at restaurere gydeområderne og arbejdet med at ophjælpe en naturlig ørredstamme i Tude å</p>	<p>b) Se 18 d)</p> <p>c) SK beskriver og forholder sig til det omtalte smolttab i TFU s. 93-100. Der vil blive iværksat en analyse af konsekvenserne for Flodlampret, denne vil indgå i den reviderede TFU.</p> <p>d) Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering.</p> <p>e) Vandhandleplan II er i offentlig høring frem til 23. juni 2015. I de nyligt vedtagne vandplaner (Vandplan I) stilles der krav til det, der i planerne kaldes "god økologisk tilstand", hvilket som hovedregel betyder, at vandløbet skal opfylde en DVFI 5 eller højere. Der er pt. ingen gældende fiskemålsætning.</p>	<p>b) Ingen indstilling</p> <p>c) Der laves en analyse af konsekvenserne for Flodlampret.</p> <p>d) Ingen indstilling</p> <p>e) Ingen indstilling</p>
--	---	---

	<p>f) Slagelse Kommune har gennem mange år udlagt store områder med gydegrus, for at hjælpe ørredbestanden i vandsystemet. Sorø Kommune har tilbage i 2011 udført store restaureringsprojekter med genslyngning af øvre Tude å, hvor der er tilført gydegrus og udlagt sten til skjul for ørredyngel. Disse arbejder må anses for spildt hvis dette projekt gennemføres, Tude å's hovedløb bør bevares i sin nuværende form og kun ved høj vandstand aflede vandet ind i Sortsvælg/Lille Vejlen.</p> <p>g) Til sidst mener HSF at der skal udarbejdes en VVM undersøgelse, hvor det bliver belyst hvad projektet har af negativ konsekvens for vandmiljøet.</p>	<p>f) SK har gennem de sidste 10 år gennemført mange restaureringsprojekter, der har haft til formål bl.a. at forbedre forbeholdene for ørred. Disse forbedringer er med til at understøtte bedre fysiske forhold og ændres ikke gennem projekt Tude Ådal.</p> <p>g) Der vil i forlængelse af denne høringsproces blive lavet en VVM screening.</p>	<p>f) SK vil fortsætte arbejde med at forbedre de fysiske i kommunens vandløb.</p> <p>g) Tages til efterretning</p>
27	<p>Alex Pedersen (AP)</p> <p>a) I Tude å dals projektbeskrivelse efterår 2014 side 19 er der påtegnet planlagt stiforløb i vestlig side af Matr.7m Frølund By Tårnborng langs Matr. 10n og 10m. Denne stiplacering er ikke acceptabel da den er uden for projektområdet og i øvrigt vil blive til gene for de her nævnte matrikler. Som følge heraf bedes der findes en mere hensigtsmæssig stiføring, så man undgår at genere og overbeglo naboer fra stierne, som vil blive etableret i forbindelse med vådområdet, hvis det nogensinde bliver etableret.</p> <p>(Note: Alex Pedersen har telefonisk efterfølgende oplyst at AP ønsker at en eventuel sti lægges på østsiden af matriklen.)</p>	<p>a) Som ejer af den omtalte matrikel har du naturligvis den fulde råderet over matriklen, og stiforløbet ændres derfor, således at stien ikke kommer til at ligge i det vestlige skel.</p>	<p>a) Stiforløbet ændres, således at der ikke lægges en sti i vestskellet. SK vil, i samarbejde med AP og lodsejer, langs den tilstødende matrikel undersøge, om der er muligheder for en forlægning langs det østlige skel.</p>

28	<p>OF Frølunde, Grundejerforeningsformand Palle Orth</p> <p>a) Det skal bemærkes, at vi på nuværende er bekendt med en indsigelse grundet adgang på digekronen i form af en sti, således at man kan kigge ind på grunden, samtidig med at man nyder naturen. Dette forhold kan løses, ved at man skal færdes neden for diget pågældende sted.</p> <p>b) Vi ser frem til at stierne kommer til at hænge sammen, således at Tjokholmdiget bliver gangbart så man kan gå fra Tude Å`s udløb til Trelleborg.</p> <p>c) Opgaven ifb.m. dræning af vores område, forventer vi løst ved Orbicons forslag om et privat pumpelag og de indgåede aftaler.</p> <p>d) Ligeledes forventer vi en rimelig løsning på et nyt digelag, når Tjæreby ydre vejle pumpe-digelag opløses for den del af Tjokholmdiget, der bliver tilbage, som er et havdige.</p> <p>e) Vi er bekendt med Dansk Naturfrednings hørings svar og støtter dette.</p>	<p>a) SK ser gerne på en løsning, der evt. kan imødekomme eventuelle indsigelser. Dette vil ske i samarbejde med OF og den pågældende lodsejer.</p> <p>b) Ingen bemærkninger</p> <p>c+d) Forhandlingerne ift. private pumpelag mv. fortsætter parallelt med detailprojekteringen. Der arbejdes i øjeblikket på en ny pumpe-/digelagskonstruktion i tæt samarbejdet med de eksisterende pumpelag og OF.</p> <p>e) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Tages til efterretning</p> <p>c+d) Tages til efterretning</p> <p>e) Tages til efterretning</p>
29	<p>DTU Aqua</p> <p>a) Vi konstaterer at ørredbestanden i vandsystemet fejlagtigt beskrives som stor, hvilket er baseret på forældede undersøgelser. Fakta er, at bestanden er lille (sidst undersøgt i 2013).</p>	<p>a) Der var oprindeligt en stor ørredbestand i Tude Å systemet. Bestanden mindskedes op gennem 1900-tallet, og de fleste var forsvundet i 1960. Årsagen til denne udvikling skal sikkert findes i forurening, spærringer, udretning af åløbet mv. I de sidste 10-15 år er der gjort meget for at forbedre de fysiske og biologiske forhold, hvilket resulterede i en voksende bestand. Forbedringer er bl.a. sket gennem mere skånsom vedligeholdelse, bedre spildevandsrensning, restaureringer, fjernelse af spærringer mv. Nye undersøgelser fra hhv. 2012 og 2013 viser tegn på, at den positive udvikling kan være vendt, og</p>	<p>a) Undersøgelserne fra hhv. 2012 og 2013 vil blive inddraget i den reviderede TFU.</p>

	<p>b) Vi konstaterer at problemstillingen med et evt. tab af ørredsmolt ikke er omtalt i magasinet "Projektbeskrivelse Tude Ådal 2014".</p> <p>c) Vi konstaterer at DTU Aquas vurdering af smoltproblematikken i Tude Å ikke er nævnt</p> <p>d) Forventet effekt af det foreslåede vådområde Den lille ørredbestand i Tude Å-systemets vandløb tåler ikke et væsentligt tab af smolt på vandring mod havet. DTU Aqua vurderer, at mindst halvdelen af smoltene fra de mange vandløb i Tude Å-systemet vil omkomme, hvis projektet gennemføres som beskrevet, og smoltene skal forsøge at finde gennem vådområdet på deres nedtræk mod havet.</p> <p>e) Vi kan her også henvise til, at der blev fanget adskillige flodlampretter i Tude Å-systemet i foråret 2013 (Limno Consult 2013b). Flodlampretten er en rødlistet habitatart, der lige som ørreden gyder på vandløbets stryg og udvandrer til havet om foråret ved en størrelse på ca. 12 cm. Rovfisk og rovfugle æder gerne flodlampretter (Møller & Hingst 2012). Derfor er det nærliggende at formode, at flodlampretten, lige som ørredsmolten, også vil blive reduceret i antal, hvis den skal passere et 3 km langt vådområde med mange rovfisk og rovfugle.</p>	<p>bestanden kan være i en negativ udvikling. Ørredbestande må på baggrund af undersøgelserne i hhv. 2012 og 2013 beskrives som lille, hvilket vil blive inddraget i SK overvejelser og indarbejdet i TFU.</p> <p>b) Den omtalte problematik er beskrevet nøje i TFU s. 93-100.</p> <p>c) SK mener ikke, der foreligger forskningsresultater, der med statistisk signifikans kan understøtte DTU Aquas vurdering af smolttabets størrelse.</p> <p>d) SK mener ikke, der foreligger forskningsresultater, der med statistisk signifikans kan understøtte DTU Aquas vurdering af smolttabets størrelse.</p> <p>e) Flodlampretten er et godt eksempel på Tude Å potentiale, men er i lighed ørred ikke en del af den danske rødliste. Det er eksempelvis ål, der er at finde på den nationale såvel som den internationale rødliste. Ålen vil med projektet få forbedrede opvækstforhold i vådområdet. Flodlampret er på EF-Habitatdirektivets Bilag II. Det betyder, at den kræver så streng beskyttelse, at Danmark skal udpege habitatområder, hvor der skal tages særlige hensyn til arten, og hvor der ikke må foretages indgreb, der forringer artens udbredelse. Tude Å-vandløbssystemet er ikke udpeget som habitatområde til beskyttelse af arten. Alligevel vil SK på baggrund af DTU Aquas høringssvar foretage en analyse af projektets konsekvenser for Flodlampret.</p>	<p>b) Ingen indstilling</p> <p>c) Tages til efterretning</p> <p>d) Tages til efterretning</p> <p>e) Der vil blive lavet en analyse af projektets påvirkning af Flodlampret.</p>
--	--	--	---

<p>f) EU's Vandrammedirektiv stiller krav om en god- eller høj- økologisk tilstand i mange vandløb. Desuden skal der være "kontinuitet" i vandløbene, så vandrefisk som havørreden kan passere frit rundt i vandløbene på vandringerne mellem havet og gydeområderne i vandløbene. Det omfatter både havørredens opstrøms vandringer fra havet til gydevandløbene før gydningen og de nedstrøms vandringer til havet efter gydningen, samt når de unge ørreder (smoltene) skal finde vej til havet. DTU Aqua og DCE (Nationalt Center for Miljø og Energi) har udarbejdet forslag til fiskeindeks til Naturstyrelsen, som allerede i basianalysen for de kommende vandplaner i perioden 2016-2021 har foretaget en vurdering af vandløbenes egnethed for fisk i forhold til indeksværdierne. Basisanalysen for Tude Å-systemet viser, at fiskebestandene er dårlige i de fleste vandløb, og basisanalysen har været anvendt i vandrådets arbejde forud for den kommende vandplan for perioden 2016-2021. Det forventes, at Naturstyrelsen vil stille krav til kommunerne om at sikre gode fiskebestande i mange vandløb, hvilket også vil medføre krav om at sikre gode fiskebestande i Tude Å-systemet.</p> <p>Vi oplyste kommunen om ovenstående i juni 2013 og anmodede om, at det inddrages i overvejelserne omkring valg af løsningsforslag. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at vælge en løsning for rensning af kvælstof, der vil reducere bestandene af vildfisk i Tude Å-systemet.</p> <p>g) I en tid, hvor samarbejdsprojektet Fishing Zealand er startet op for at udvikle bæredygtig lystfisketurisme og forbedre fiskemuligheder i hele regionen, vil vi desuden gøre opmærksom på, at det foreslåede vådområde vil forringe muligheden for fiskeri efter havørred betydeligt. En forringet havørredbestand i Tude Å-systemet og langs kysterne vil således nedsætte de indtægter, der kunne være forbundet med fiskeriet. Vi kan henvise til, at Fisketurisme-projektet Havørred Fyn har dokumenteret, at en havørred, der fanges og hjemtages af en lystfisker, skaber en værdi for samfundet på ca. 4.250 kr. (Jensen & Kjeldsen 2009).</p>	<p>f) SK har gennem en lang årrække fjernet stort set alle spærringer i vandløbene til gavn for alle vandrende fiskearter, og opfylder derfor alle krav til kontinuitet. Slusen i Tude Å kan ikke fjernes, da dette vil betyde oversvømmelse af store arealer, herunder landbrugsarealer og sommerhusområder.</p> <p>g) Projektets betydelige kvælstofreduktion til Musholm Bugt på 31 ton pr. år vil netop forbedre forholdene for fiskebestanden i området, herunder ørred, men også arter som ål, der i modsætning til ørred er nationalt og internationalt rødlistet.</p>	<p>f) Ingen indstilling</p> <p>g) Tages til efterretning</p>
--	---	--

<p>h) I forhold til at bevare gode forhold for vandrefiskene fraråder DTU Aqua, at man gennemfører det foreslåede projekt.</p> <p>i) I forhold til at bevare gode forhold for vandrefiskene, foreslår DTU Aqua, som nævnt på et møde i juni 2013, at man overvejer at bevare det nuværende åudløb som i dag. Hvis man ønsker et vådområde-projekt og samtidig vil tage hensyn til vandrefiskene, kan man evt. lede en mindre del af vandet ned til et nyt vådområdeprojekt gennem Sortesvælg og via Bækkerenden samtidig med, at vandindtaget udformes, så vandrefisk ikke ledes med vandet ind i vådområdet. Herved kan man bevare den nuværende mulighed for passage af vandrefisk til og fra Kattegat gennem de ca. 350 m vandløb og samtidig få mange af de andre naturmæssige fordele af et nyt vådområde.</p> <p>j) Man kan samtidig overveje at undlade afvanding af det område opstrøms, der i dag oversvømmes periodevist, hvilket også må have en betydning i forhold til fjernelse af kvælstof.</p> <p>k) Via drift af højvandsslukke og periodevist stillestående vand vil man skabe 3 km "unaturlig" fiskevandshabitat med ferskvand i et område, hvor der naturligt har været vand med vekslende saltholdighed. Det vil, som nævnt i dette høringssvar, skabe store problemer for ørredbestanden i Tude Å-systemets mange vandløb. Det er således ikke til gavn for vandløbets naturlige bestand af vandrefisk, at man med projektet "bidrager med en betydelig mængde ny fiskevandshabitat". Smoltene skal passere gennem 3 km "vandløb" med</p>	<p>h) SK er enige med DTU Aqua i, at smoltdødeligheden er en negativ konsekvens af projektet, og dette forhold vil blive holdt op mod projektets positive effekter for en lang række andre dyr og planter, når der tages endelig beslutning om projektets gennemførelse.</p> <p>i) Perspektivet i Projekt Tude Ådal er mere end et ensidigt fokus på ørred, som er en almindelig art i Danmark. SK er forpligtet til at se forholdene i et bredere perspektiv og have fokus på sjældnere og truede arter som for fiskenes vedkommende eksempelvis ål, der er rødlistet både nationalt og internationalt.</p> <p>j) Det er rigtigt, at genskabelsen af Tude Ådal vil forårsage en reduktion af oversvømmelser opstrøms projektområdet. Disse eksisterende oversvømmelser af de ånære arealer opstrøms projektområdet vil, jf. DTU Aquas egne undersøgelser, alt andet lige bidrage til smoltdødeligheden. Denne andel af smoltdødeligheden vil reduceres ved etablering af Tude Ådal-projektet.</p> <p>k) Det vurderes, at der fortsat vil være vand med vekslende saltholdighed langt opstrøms det nye højvandsslukke. Gennem Lille Vejlen, hvor Tude Å skal forløbe, bliver der ikke tale om en sø, men et vandløb med en 12 til 16 meter bred og 1,5 meter dyb strømrørende og med en gennemsnitlig vandhastighed på omkring 10 cm/s.</p>	<p>h) Tages til efterretning</p> <p>i) Tages til efterretning</p> <p>j) Ingen indstilling</p> <p>k) Tages til efterretning</p>
---	---	--

<p>lavere vandhastigheder og delvis søkarakter end i dag, hvor de kun skal passere ca. 350 m vandløb. Figur 4.5 viser, at de sidste ca. 2 km er gennem et aflangt søområde.</p> <p>l) Det nye højvandslukke vil fremover være i funktion længere tid ad gangen end hidtil, dvs. smoltene vil blive forsinkede i forhold til i dag. Forsinkelsen vil medføre øget opholdstid for vandet og dermed for smoltene i det kommende vådområde, der delvist har karakter af en sø med "sjavvand", samt betyde væsentligt flere rovfisk og rovfugle end i de nuværende 350 m vandløb. Det vil derfor være væsentlig "farligere" end hidtil for en smolt at passere det nye vådområde.</p> <p>m) Det er værd at bemærke, at de beregnede vandhastigheder er i det tværsnit, hvor der er den højeste maksimale hastighed. Det betyder omvendt, at vand-hastigheden i det nye åløb er mindre end 0,1 m/s i næsten halvdelen af tiden i smoltnedgangsperioden (marts-maj) på det sted, hvor der er den højeste vandhastighed. Det vil derfor være farligere for en smolt end hidtil at passere det nye vådområde, idet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det vil tage længere tid • Der vil være flere rovfisk og rovfugle • Det vil være ekstra farligt for en smolt, hvis den kommer ind på det lave vand <p>n) Selv om der "kun" er tale om 6 % af vandføringen, kan smolt blive ledt den forkerte vej ind i Store Vejlen og Bækkerenden, dvs. den ad vej, som den ikke kan komme i dag. Hvis de kommer derind, må man regne med, at de omkommer (opholdstid 17 døgn). Hvordan vil man sikre sig imod, at smolten føres med vandet ind i St. Vejlen? Vandindtaget sker jo i et ydersving, hvor der er størst risiko for, at fiskene vil følge med vandet. Er det påtænkt at etablere afværgeforanstaltninger mod, at fisk føres ind i St. Vejlen?</p>	<p>l) Den gennemsnitlige opholdstid i den genslyngede strækning (Sortesvælg og Lille Vejlen) er kun 0,4 døgn og med en middeldybde på 0,34 meter. Derudover vil Tude Å have en veldefineret strømrende på 12 til 16 meter og med en vanddybde på 1,5 meter.</p> <p>m) SK beskriver og forholder sig til det omtalte smolttab i TFU s. 93-100. Nyere undersøgelser fra hhv. 2012 og 2013 indikerer, at den positive udvikling inden for de senere år kan være vendt, og at ørredbestanden er i en negativ udvikling.</p> <p>n) Ved etablering af nyt højvandslukke i Tjokholmdæmningen vil situationer med lukket højvandslukke og samtidig ferskvandsafstrømning medføre, at 6 % af vandet fra Tude Å løber ind i Store Vejlen. Dette gælder både på årsbasis og i månederne marts-maj. Selve udformningen af Bækkerendens udløb i Tude Å vil i detailprojektet ske, så færrest mulige smolt føres ind i Store Vejlen.</p>	<p>l) Tages til efterretning</p> <p>m) Tages til efterretning</p> <p>n) Tages til efterretning</p>
---	--	--

	<p>o) Det er korrekt, at DTU Aqua overordnet har konstateret en sammenhæng mellem smolttabet og opholdstiden i søer, men det er søer uden drift af højvandslukker, og der er en vis usikkerhed i denne forbindelse. Vi har bl.a. konstateret høj dødelighed ved en opholdstid på et døgn.</p> <p>Vi har tidligere nævnt dette over for kommunen, og derfor undrer det os, at man henviser til DTU Aquas undersøgelser uden at citere os for de mails, notater, nyere undersøgelser og udtalelser på mødet med kommunen i juni 2013, hvor DTU Aqua har vurderet det konkrete projekt ved Tude Å.</p> <p>Desuden vil vi gøre opmærksom på, at smoltdødeligheden var 51 % og 72 % ved nye undersøgelser i Årslev Engsø i 2011, da søen var 8 år gammel link. Man bør sammenligne med disse undersøgelser i stedet for dem, der blev lavet umiddelbart efter søens etablering.</p> <p>Sminge Sø er en sø uden højvandslukke, og har i øv rigt en ganske anden karakter end dette projekt, hvorfor vi ikke mener, man kan sammenligne forholdene i Tude Å med Sminge Sø.</p> <p>p) Den nye vandløbshabitat vil være menneskeskabt ved slusedrift og have unaturligt ferske forhold, så man genskaber ikke de oprindelige naturlige forhold, som læseren kan få indtryk af.</p>	<p>o) SK er naturligvis bekendt med de omtalte undersøgelser. Og som DTU Aqua påpeger, er der ingen undersøgelser - gamle eller nye - der er direkte sammenlignelige med forholdene i projekt Tude Ådal eller andre sjællandske vandløb. Det unikke ved genopretningsprojekt Tude Ådal er, udover reetablering af det tidligere åforløb, det varierende saltindhold langt opstrøms højvandslukket. I dag er der målt højsalint bundvand 800 meter opstrøms det nuværende højvandslukke. Endelig er både middeldybde og opholdstid meget lave i projektet med hhv. 0,34 meter og 0,4 døgn.</p> <p>p) Det vurderes, at det nye vandløbshabitat, lige som i dag, vil have varierende salinitet langt opstrøms højvandslukket.</p>	<p>o) Tages til efterretning</p> <p>p) Ingen indstilling</p>
30	<p>Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 (UFV)</p> <p>a) UFV95 finder ikke hensynet til vandrefisken tilgodeset. På et møde med kommunen den 17. juni 2013 og i et notat til kommunen den 24. juni 2013 vurderede DTU Aqua, at udtrækket af ørreder vil blive reduceret med mindst 50 %. Det vil efter vores mening betyde en katastrofe for havørred bestanden i Tude Å, samt havørreden i de kystnære områder i Storebælt. Slagelse Kommune og Orbicon er kommet frem til, at ørredtabet kun vil blive 6,2 %.</p> <p>UFV95 efterlyser en dokumenteret forklaring på dette misforhold, idet DTU Aqua har landets højeste kompetence indenfor området. (DTU Aqua, Institut for</p>	<p>a) SK mener ikke, der foreligger forskningsresultater, der med statistisk signifikans kan understøtte DTU Aquas vurdering af smolttabets størrelse.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>

<p>Akvatiske Ressourcer ved Danmarks Tekniske Universitet - tidligere Danmarks Fiskeriundersøgelser).</p> <p>b) Hensynet til vandrefisken er baseret på forældet og manglende viden. UFV95 skal gøre opmærksom på, at alle erfaringer fra lignende projekter underbygger DTU Aqua's vurdering af ørredtabet ved "genslyngningen" af Tude å. Eksempelvis er havørreden næsten udryddet i Århus å, Lyngbygårds å og Egå efter, at åsystemet blev ført gennem en nyskabt engsø. Århus Kommune har nu både teknisk og politisk erkendt problemet og er nu ved at undersøge, hvordan man kan føre Århus Å og Lyngbygårds Å udenom Årslev Engsø.</p> <p>c) Projektets påvirkning af den rødlistede Flod lampret, der er fundet i Tude Å er overhovedet ikke belyst. Da denne sjældne fiskeart har et livsmønster med hensyn til gydning og vandringer mellem vandløb og hav, der ligner ørredens, forventer UFV95 en væsentlig nedgang for denne fiskeart, hvis projektet realiseres.</p> <p>d) Ørredbestanden i Tude å tåler ikke mere. Inden for de sidste 2 år er der blevet gennemført omfattende undersøgelser af ørredbestandene på Sjælland. Et af resultaterne er, at Tude å er bundskraberen med en reproduktion af ørreder på kun 20 % af det mulige. Alt peger på, at årsagen alene skyldes Slagelse Kommunes forvaltning af vandløbssystemet, hvor vandløbsvedligeholdelsen formentlig er hovedårsagen. Reduceres Tude å's ørred reproduktion yderligere med en halvering, på grund af den kunstige vådlægning af Tude Å, vil fiskebestanden i vandløbet tage så stor skade, at vandløbssystemet i praksis forsvinder på landkortet for den rekreative ørred fisker. UFV95 forventer derfor, at måtte opgive sit vildfiskeprojekt, der netop handler om, at gøre vandløbet selvproducerende og bæredygtigt.</p>	<p>b) Nye undersøgelser fra hhv. 2012 og 2013 viser tegn på, at den positive udvikling i Tude Å kan være vendt, og at bestanden er i en negativ udvikling. Ørredbestanden må på baggrund af undersøgelserne i hhv. 2012 og 2013 beskrives som lille, hvilket vil blive inddraget i SK overvejelser og indarbejdet i TFU.</p> <p>c) Flodlampret er ikke på den danske rødliste. Flodlampret er på EF-Habitatdirektivets Bilag II. Det betyder, at den kræver så streng beskyttelse, at Danmark skal udpege habitatområder, hvor der skal tages særlige hensyn til arten, og hvor der ikke må foretages indgreb, der forringer artens udbredelse. Tude Å-vandløbssystemet er ikke udpeget som habitatområde til beskyttelse af arten. Alligevel vil SK på baggrund af UFVs hørings svar foretage en analyse af projektets konsekvenser for Flodlampret.</p> <p>d) Der var oprindeligt en stor ørredbestand i Tude Å systemet. Bestanden mindskedes op gennem 1900-tallet, og de fleste var forsvundet i 1960. Årsagen til denne udvikling skal sikkert findes i forurening, spærringer, udretning af åløbet mv. I de sidste 10-15 år er der gjort meget for at forbedre de fysiske og biologiske forhold hvilket resulterede i en voksende bestand. Forbedringer er bl.a. sket gennem mere skånsom vedligeholdelse, bedre spildevandsrensning, restaureringer, fjernelse af spærringer mv. Nye undersøgelser fra hhv. 2012 og 2013 viser tegn på, at den positive udvikling inden for de senere år kan være vendt. UFVs beskrivelse af projektet som en kunstig vådlægning er ikke korrekt. Det er det modsatte,</p>	<p>b) Tages til efterretning</p> <p>c) Der vil blive lavet en analyse af projektets påvirkning af Flodlampret</p> <p>d) Tages til efterretning</p>
---	--	--

	<p>e) UFV95 er i tvivl om den faktiske kvælstofreduktionen – er forudsætningerne opfyldt? Projektet indebærer en optimeret afvanding af Tude å med færre og mindre oversvømmede enge ovenfor projektområdet. Disse oversvømmede enge optager i dag meget store kvælstofmængder. UFV95 finder det uhensigtsmæssigt, at denne kvælstofoptagelse reduceres ved kunstig tørlægning. Der har været afholdt en række møder mellem Sports og Lystfisker organisationerne og forvaltningen for, at finde løsninger på ovenstående problemer, men det er ikke lykkedes. UFV95 har ikke ved disse møder eller i det tekniske materiale fundet dokumentation for, at kvælstofoptagelsen fra disse "tørlagte" arealer er modregnet i projektets samlede årlige kvælstofoptagelse på 31 tons. Formålet med vådområdeprojektet er basalt set at reducere nettoudledningen af kvælstof til Kattegat, så i en beregning af kvælstofoptagelsen i det nye projekt bør man efter vores mening modregne en eksisterende kvælstofrensning, der bringes til ophør. Derfor vil vi anmode om, at dette sker, og at man derefter vurderer, om forudsætningerne for projektet stadig er opfyldt.</p> <p>f) UFV95 advarer om, at projektet vil forringe miljøtilstanden i Tude Å's vandsystem. VANDRAMMEDIREKTIVET og den danske følgelovgivning tillader ikke forringelser af eksisterende miljøtilstande, men stiller derimod krav om at forebygge yderligere forringelser. Naturstyrelsen har allerede analyseret fiskebestandens tilstand i Tude Å-systemet i sin basisanalyse forud for den kommende vandplan, og i den kommende VANDOMRÅDEPLAN forventes det, at fiskebestandene bliver et miljømål.</p>	<p>der er tilfældet. Det åløb, vi ser i dag, er udrettet og gravet, og har resulteret i en kunstig tilstand. Projektet sigter mod at reetablere det gamle åløb så tæt på det oprindelige, som det er muligt, velvidende at det ikke er muligt at sløjfe højvandslukket.</p> <p>e) Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering.</p> <p>f) Projektet er et direkte resultat af bl.a. vandrammedirektivet og opfylder alle krav, idet projektet er godkendt af både Naturstyrelsen og NaturErhvervstyrelsen.</p>	<p>e) Ingen indstilling</p> <p>f) Ingen indstilling</p>
--	--	--	---

<p>Realiseres det aktuelle projekt vil det udhule Slagelse, Sorø og Kalundborg kommuners muligheder for, at opnå fiskevands miljømål i vandløbssystemet.</p> <p>g) Projektmateriale giver indtryk af, at der genskabes en autentisk naturtilstand i det berørte område. UFV95 vil gøre opmærksom på, at genslyngningen ikke skaber en autentisk naturtilstand, idet hverken forløb, diger eller slusedriften er naturlig. Højvandslukket styrer hele området så meget, at der bliver særdeles unaturlige forhold med stillestående ferskvand i stedet for vand med konstant vandudskiftning og vekslende saltindhold. Det vil skabe så unaturlige forhold med mange ferskvands rovfisk og fiskeædende fugle, at en stor del af ørred smoltene vil omkomme.</p> <p>h) Set i denne erkendelse, anbefaler UFV95 basisprojektet, der optager 28 tons kvælstof årligt, og førere Tude å's vandstrømme uden om vådlægningen af Vejlerne, som den eneste operationelle mulighed for, at lovliggøre og gøre projektet fiskeøkologisk bæredygtigt.</p> <p>i) Den manglende kvælstofoptagelse på 3 tons foreslås kompenseres ved vådlægning af arealer andre steder i vandsystemet eksempelvis langs Seerdrup og Bjerger å, hvor der i disse områder samtidig kan løses en række afvandingsproblemer, der er presserende og allerede anerkendte af kommunen i andre sammenhænge. Genskabelsen af Harrested sø skal også nævnes.</p> <p>j) UFV95 undrer sig over, at der ikke i processen er indlagt en VVM undersøgelse i et så indgribende naturprojekt.</p>	<p>g) Det er korrekt, at der ikke kan genskabes en naturtilstand, der præcis ligner den, man så, før Tude Å blev rettet ud, og Vejlerne pumpet tørre. Årsagen til at der ikke kan genskabes sådanne forhold, skal findes i, at udretning og tørlægning af engen har medført ændrede infrastrukturelle og bosætningsmæssige forhold. Hvis der ikke blev etableret eksempelvis diger og en sluse, ville store dele af Frølund Fed blive oversvømmet, og store dele af sommerhusområdet ville dermed være ubeboeligt pga. af vand. Samtidig ville mange vandløbsnære landbrugsarealer blive påvirket af forhøjet vandstand</p> <p>h) Dette forslag har tidligere været en del af SK's overvejelser. Grundet et ønske om en klimatilpasning er modellen dog ikke længere aktuel. Projektet er sammen med 4 andre fyrtårnsprojekter en del af kommunens klimatilpasningsplan.</p> <p>i) Der er pt. ikke planer om at gennemføre kvælstofprojekter andre steder i Tude Å systemet.</p> <p>j) Dette vil ske i forlængelse af nærværende høring.</p>	<p>g) Ingen indstilling</p> <p>h) Ingen indstilling</p> <p>i) Ingen indstilling</p> <p>j) Tages til efterretning</p>
---	--	--

31	<p>Fluefiskerlauget på Valdbygården (FV)</p> <p>a) Fluefiskerlauget på Valdbygården har med interesse fulgt debatten omkring projekt Tude Ådal, og vi må undre os over, at man tilsyneladende ikke vil tage ved lære af de lignende projekter som har været gennemført i Jylland omkring Årslev Eng sø og Egå Eng sø. Begge steder har man på det nærmeste udryddet al havørredbestand, pga. af problemerne omkring overlevelsen af den om foråret udtrækkende smolt (ungørreder).</p> <p>b) Vi skal i den anledning gøre indsigelse mod projektet i dens nuværende form og tilslutter os såvel Korsør Lystfiskerforenings som Slagelse Sportsfiskerforenings høringssvar og forventer at man seriøst forholder sig til de stillede forslag.</p>	<p>a) Egå Eng sø eller eksempelvis Årslev Eng sø er ikke sammenlignelig med forholdene i Sortesvælget eller Lille Vejen. Dette er der flere grunde til. Dels vil der i Tude Ådal være en veldefineret strørende, og dels er opholdstiden kun 0,4 døgn og middeldybden 0,34 til forskel fra hhv. 3 døgn og 1 meter. Disse to faktorer angives af DTU Aqua bl.a. som væsentlige i forhold til at beregne smolttabet. SK er dog af den opfattelse, at der ikke foreligger nogen forskning, der kan lægges til grund for en beregning af et eventuelt smolttab. Der foreligger samtidig ingen nye eller ældre undersøgelser, der er sammenlignelige med forholdene i Tude Å eller andre sjællandske vandløb.</p> <p>b) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Tages til efterretning</p>
32	<p>Danmarks Naturfredningsforening</p> <p>a) Generelt er DN begejstret for Tude Ådal projektet, fordi der skabes store nye vådområder i ådalens vestlige del. Det drejer sig om Store – og Lille Vejen, samt genslyngningen gennem Sortsvælg. DN er overbevist om, at det vil lykkes at skabe nye levesteder for planter og dyr, at forbedre adgangen til natur- og kulturværdier, samt at forbedre havmiljøet i Storebælt ved at reducere kvælstofudledningen via åen. Disse tre områder er dækket af målsætningen for Projekt Tude Ådal.</p> <p>b) Den fjerde målsætning, at reducere hyppigheden af oversvømmelser opstrøms, håber DN kan ske uden at vandføringen i Tude Å generelt mindskes; der er udført mange beregninger af dette forhold og DN er blevet forsikret om, at den generelle vandføring ikke ændres.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p> <p>b) Der vil ikke ske en ændring af vandføringen, idet der ikke ændres på afstrømningsarealet opstrøms projektområdet</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b) Ingen indstilling</p>

<p>c) I det fredede område fra Trelleborg til Tjokholm ved Storebælt er der allerede udført landskabspleje med midler fra den Europæiske Landskabskonvention (ELS) i forbindelse med LIFEescape projektet. Dette har åbnet landskabet op og gjort det mere interessant. Samtidig er der påbegyndt forbedringer på den tinglyste trampesti; der mangler stadig forbedringer af især overgange i våde områder, fodgængerovergang på Bildsøvej, samt eventuelle røskovsstier og fugletårne. Specifikt har DN Slagelse dels udarbejdet to idé skitser der indeholder vores visioner for områderne, og dels har DN Slagelse nogle specifikke bemærkninger til det udsendte Projektforslag forår 2013. Idé skitser. De to udarbejdede skitser af vores visioner for dels det "gamle" fredede område af Tude Å fra Trelleborg til Tjokholm (fig. 1) og dels de nye vådområder især Store Vejlen, samt Lille Vejlen og Sortesvælg (fig. 2) er vist nedenfor med vores kommentarer. (SE BILAG)</p> <p>d) Der er flere fugtige eller vandfyldte steder der bl.a. også trampes op af græssende kvæg; disse steder kan i perioder være vanskelige at passere selv med gummistøvler og vi foreslår derfor, at der udlægges store trædesten på de sumpede steder. Trædesten har den fordel, at de er robuste overfor kvæg, de ser pæne og naturlige ud og de kræver ikke vedligeholdelse (som f.eks. træbroer og gangbrædder). Vi har identificeret 4 steder langs trampestien og placeringen er omtrentligt angivet på Fig. 1. Smukt udlagte og funktionelle trædesten kan ses flere steder på Røsnæs Spidsen.</p> <p>e) I Tude Ås vestlige ende, kort før P-pladsen, er der et meget vådt stykke, hvor trædesten formodentlig vil drukne, så derfor har vi foreslået en lav træbro her; broen kan med fordel beklædes med hønsenet, da træ i fugtige steder ofte bliver meget glatte af algebevoksninger. I dette område skal der laves en bro så man kan passere over det uddybede Sortesvælg og i tilknytning hertil bør der opføres et fugletårn, så man herfra kan overskue de våde enge.</p>	<p>c+d) Der vil blive sat yderligere fokus på bl.a. stiforbindelser og andre rekreative forslag. DN's projektskitse vil blive en central del af den fremtidige udvikling af området.</p> <p>e) SK er opmærksom på, at det omtalte område kan være meget svært tilgængeligt i våde perioder. Denne problemstilling påtænkes løst via en gangbro eller lignende. Da området er beliggende inden for en fredning, der ikke tillader at bygge eksempelvis fugletårn, vil et sådant anlæg kræve en dispensation fra fredningen.</p>	<p>c+d) De stillede forslag vil blive medtaget, når der udarbejdes en detailplan for yderligere rekreative tiltag. Projektets følgegruppe vil blive inddraget i denne planlægning.</p> <p>e) Tages til efterretning</p>
---	--	---

<p>f) Et sted midtvejs går stien i øjeblikket på en relativ stejl skråning, der især i fugtigt vejr er næsten umulig at gå på og man frygter at glide ned i pigtrådshegnet der forløber tæt på stien. Vi skal foreslå, at man flytter stien ned på den flade eng i stedet. Ved de 4 indgangssteder til stien opsættes instruktive oplysningstavler.</p> <p>g) Som nogle nye tiltag skal vi foreslå, at der ét sted i rørsumpen laves en rørskovstur, der på en lav bro bevæger sig rundt i rørene. Man kommer her tæt på dyrelivet, f.eks. guldsmede, skægmejser, ænder og måske en rørdrum. Ét sted bør der være et kig ud over åen. Placeringen skal ske med stor hensyntagen til ynglende fugle m.v. Der er lavet en meget flot rørskovstur i den vestlige del af Gundsømagle Sø, hvorfra erfaringer kan indhentes hos Dansk Ornitologisk Forening (DOF). På Fig. 1 er tre alternativer vist, men der bør kun være én tur i hele området.</p> <p>h) På Fig. 1 har vi angiver en trækfærge som man selv kan betjene og som giver mulighed for at krydse Tude Å så man derved kan lave en rundtur, noget der i skrivende stund ikke er muligt. Dette fordrer en bro ved Trelleborg; alternativt kan man gå mod vest til Bildsøvej og tilbage mod Trelleborg ad den eksisterende trampesti.</p> <p>i) Passagen af Bildsøvej er farlig p.g.a. meget og hurtig trafik specielt i sommermånederne, hvorfor vi skal foreslå to fodgængerfelter. At hastigheden samtidig er forslået nedsat til 60 km vil kun øge sikkerheden ved passage. Mest effektivt ville det være at placere bump før fodgængerfelterne.</p> <p>j) I den vestlige del mellem Bildsøvej og Musholm Bugt skal vi foreslå, at man kan gå på dæmningen mod syd og øst om sommerhusområdet så man kan lave en rundtur til den nyslyngede Tude Å. Dette er også indeholdt i kommunens forslag.</p> <p>k) På dæmningen lige vest for den nuværende sluse bør der opføres et fugleskjul, hvorfra man kan se vadefugle, hejrer og måske storke på engene mod vest og de</p>	<p>f) En eventuel flytning eller omlægning af stien vil i givet fald blive drøftet med den/de konkrete lodsejere. Det er ligeledes planen at forbedre informationerne til brugerne af stien.</p> <p>g) Dette tiltag er konkret drøftet med en lodsejer, og er en ide, der vil blive taget op i detailprojekteringen.</p> <p>h) Der er pt. ikke konkret taget stilling til, om det nye vandløb skal kunne krydses via en trækfærge eller en bro.</p> <p>i) Det påtænkes at sænke farten til 50 km/t på det omtalte sted.</p> <p>j) Ingen bemærkninger</p> <p>k) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på sådanne tiltag.</p>	<p>f) Tages til efterretning</p> <p>g) Tages til efterretning</p> <p>h) Tages til efterretning</p> <p>i) Tages til efterretning</p> <p>j) Tages til efterretning</p> <p>k) Det stillede forslag vil blive medtaget, når der laves en detailplan for yderligere</p>
--	--	--

<p>ynglende dværgterner ude ved kysten.</p> <p>l) Der har tidligere være en dværgternekoloni på stranden ved Tude Ås udløb, men den er formodentlig blevet forstyrret bort. Det bedste ville være, hvis der kan etableres en yngleø så ternerne kan være i fred, alternativt bør området spærres af med hegn.</p> <p>m) Den sydlige, oversvømmede del af Store Vejlen er stort set afgrænset af en dæmning. Vi mener det skal være muligt at gå på hele eller store dele af denne dæmning, så man kan nyde det nye naturområde med dets mange muligheder for at se vadefugle, ænder, gæs, hejrer, storke og traner. DN er hermed på linje med det udsendte forslag. Vores tegnede dæmning er en skitse der afviger lidt fra Projektforslagets dæmning som den fremgår af side 20 og 21. Med så mange fugle samlet vil der også være føde for rovfugle som havørn og vandrefalk.</p> <p>n) Vi skal foreslå, at der opstilles 3 skjul, ét mod øst, ét mod syd og ét mod vest så man hele dagen kan overskue området i godt medlys. Ved skjulene opstilles informationstavler.</p>	<p>l) Dværgternekolonien på Tjokholm ligger udenfor projektområdet, og behandles derfor ikke som en del af projektet. SK er dog opmærksomme på det trusselsbillede, der er på netop dværgterne, og området er derfor også behandlet i SK's naturkvalitetsplan: http://www.slagelse.dk/borger/natur,-park-og-strand/naturbeskyttelse/planer-og-regulativer Vurderingen i planen er, at meget store fugleværdier er truet af bl.a. færdsel. På baggrund af naturkvalitetsplanen gennemfører SK hvert år en række naturprojekter for truede naturområder med særlige naturværdier. SK vil overveje, om arealet kan prioriteres til en snarlig indsats. En eventuel indsats vil dog afhænge af frivillighed fra grundejerforeningens side.</p> <p>m) Det planlægges, at dæmningerne i området skal forsynes med en sti.</p> <p>n+o) Der vil i forlængelse af projektet blive udarbejdet en plan, der sikrer og samler op på sådanne tiltag.</p>	<p>rekreative tiltag. Projektets følgegruppe vil blive inddraget i denne planlægning</p> <p>l) En indsats for dværgterne overvejes som en del af indsatsen i SK's naturkvalitetsplan.</p> <p>m) Tages til efterretning</p> <p>n+o) De stillede forslag vil blive medtaget, når der laves en detailplan for yderligere rekreative tiltag. Projektets følgegruppe vil blive inddraget i denne planlægning.</p>
---	--	--

<p>o) For at komme frem til skjulene eller for blot gå en tur på dæmningen har vi foreslået en P-plads i områdets sydlige del ved Agervej. Derved kan man nøjes med én P-plads hvorfra der er relativ kort afstand til de tre skjul.</p> <p>p) Visse strækninger kan lukkes af i yngletiden, hvis det viser sig, at færdsel på dæmningsstien giver for meget forstyrrelse.</p> <p>q) Ude i det oversvømmede område sikres eller etableres et antal yngleøer til f.eks. vadefugle, terner og ænder. Disse øer kan måske allerede findes som forhøjninger i terrænet, men de bør i så fald ryddes for trævækst. På Projektforslagets side 20 og 21 er der angivet tre højere liggende områder som det ville være oplagt at gøre til fugleøer. De skal muligvis forhøjes, hvilket kan gøres med jord fra det udgravede Sortesvælg. Det sydlige fugletårn bør placeres ud for den sydlige fugleø lidt vest for Projektforslagets P2 pumpestation på side 21. I det nye Filsø område ved Varde er der placeret et flot fugletårn umiddelbart ud for en stor yngleø, hvilket fungerer rigtig godt, om end afstanden til øen er lidt stor.</p> <p>r) Tude Ås nye forløb i gennem Sortesvælg og nordpå gennem Lille Vejlen vil blive gravet med et bredt forløb på 14-21 m. Der har fra lystfiskerne været udtrykt bekymring for om havørreder ville kunne finde vej ud som større ungfisk (smolt) og vej ind som gydefisk, men med disse strømrander synes der ikke at være hindringer for disse vandringer.</p> <p>s) DN støtter de angivne forslag under punkt 11 om, at det skal være muligt at gå på digerne, også på diget langs Bildsøvej, således at man kan gå Store Vejlen rundt.</p> <p>t) Der bør sikres ynglesteder til dværgterne både ved Tude Ås udmunding i Storebælt, hvor der tidligere har været en ynglekoloni og på en eller flere af de nyetablerede fugleøer i Store Vejlen. DN har foreslået at der afskæres en ø i Tude Ås munding, men hvis dette ikke teknisk kan lade sig gøre kunne stranden afspærres</p>	<p>p) SK er enig i dette forslag.</p> <p>q) Anlæggelse af en eller flere fugleøer ser SK som en markant tilskrivning af naturmæssig værdi, og vil arbejde videre med dette forslag.</p> <p>r) SK er enig i denne beskrivelse jf. TFU s. 60 og s. 93-100</p> <p>s) Ingen bemærkninger</p> <p>t) se 31 q)</p>	<p>p) Tages til efterretning</p> <p>q) Der vil blive foretaget en teknisk undersøgelse af forslag omkring fugleøer, idet et sådant anlæg bør etableres i forbindelse med første del af anlægsfasen.</p> <p>r) Ingen indstilling</p> <p>s) Tages til efterretning</p> <p>t) Tages til efterretning</p>
--	---	---

<p>på et mindre stykke op til Tude Å. Det er vigtigt at hegnet hindrer løse hunde i at komme frem til ynglekolonien og at der med skiltning forklares hvorfor stranden er lukket på dette lille område. På fugleøerne kan der på visse afsnit spredes ral, grus og sand til terner, jf. de sydlige øer i Tissø hvor der både yngler fjord- og dværgterne.</p> <p>u) Projektområdet set fra luften. Området lige syd for Tude Å og umiddelbart øst for Bildsøvej er angivet som oversvømmet. Det skal naturligvis sikres at den tinglyste trampesti kan gå igennem dette område fra Møllesøen til Bildsøvej.</p> <p>v) Der er under afsnittet "Diskrete stier og sjove vandlege" omtalt aktiviteter som bygning af dæmninger og kanaler. DN mener man skal være varsom med at introducere for mange "legepladser" i naturområdet, men vi hæfter os ved at der i overskriften står "diskrete" og at teksten refererer en medarbejder der siger "at Tude Ådal aldrig må blive et Tivoli". De nøjere detaljer bør drøftes i Tude Å Følgegruppen.</p> <p>x) Det er en god idé med en plan for landskabspleje både i Tude Å fra Trelleborg til Tjokholm og i Store og Lille Vejlen.</p> <p>y) Større, organiseret sejlads op ad Tude Å til Trelleborg, som ønsket af turisterhvervet, vil udgøre en stor belastning af Tude Ådal området, der på grund af sin relativ lille bredde ikke har mange baglande der vil være uforstyrrede. DN kan derfor ikke umiddelbart støtte forslaget.</p> <p>z) I forbindelse med Trelleborg, nævnes det som en flot formidling af området, hvis man "kunne opleve, at vikingerne kom sejlende gennem Tude Ådal" og frem til Trelleborg. Da dette formodentlig vil ske ganske få</p>	<p>u) SK er forpligtiget til at sikre trampestiens kontinuitet jf. fredningen</p> <p>v) SK er enig i denne betragtning.</p> <p>x) SK er enig i, at en overordnet landskabs- og plejeplan er nødvendig. En sådan kan dog først udarbejdes, når der er sket en jordfordeling, og de fremtidige ejerforhold dermed er klarlagt. SK er af den opfattelse, at sådanne planer bedst udarbejdes i samarbejde med arealernes lodsejere, så de på den måde tilgodeser både natur og eventuelle erhvervsinteresser.</p> <p>y) Der er pt. ingen konkrete planer om kommerciel sejlads på Tude Å.</p> <p>z) Ingen bemærkninger</p>	<p>u) Ingen indstilling</p> <p>v) Sådanne tiltag vil blive drøftet nærmere med projektets følgegruppe.</p> <p>x) Tages til efterretning</p> <p>y) Tages til efterretning</p> <p>z) Tages til efterretning</p>
---	--	---

	<p>gange, måske i forbindelse med vikingespillene, anser DN det for en mulighed på tider af året der primært ligger udenfor dyrenes yngletid.</p>		
33	<p>Gefion og Sjællandske Familielandbrug</p> <p>a) I projektbeskrivelsen fremgår det side 22, at Landbruget glæder sig til projektet, udtaler Thomas Hilvær. En sådan entydig holdning høres ikke blandt lodsejere i området, men nogen er for projektet mens andre er klart imod.</p> <p>b) Gefion og Sjællandske Familielandbrug er meget betænkelig omkring afgrænsning af projektområdet. Undergrunden er mange steder mosejord og vandet vil blot trænge under digerne. Der laves godt nok afvandingsgrøfter bag digerne, men det kræver en meget stor vedligeholdelse af disse grøfter og meget strøm til pumper.</p> <p>I projektbeskrivelsen fremgår det, at grøften bag digerne bliver 0,5 meter dyb, og at vandet bliver pumpet væk. Det vil sige at vandstanden mange steder vil stå 20 cm under terræn!! Det må kræves at vandstanden i disse grøfter kontinuerligt holdes minimum 1,2 meter under terræn for at sikre omkringliggende arealer mod forsumpning. Forholdet er ved tidligere møde i følgegruppen påpeget af Gefions repræsentant, og projektlederen har erkendt, at der var tale om en fejl og samtidigt tilkendegivet, at vandstanden ville blive min. 1 m under terræn.</p> <p>Det er Gefion og familielandbrugets holdning, at vandstanden kontinuerligt skal holdes min. 1,2 m under terræn, og vi forventer derfor, at projektbeskrivelsen bliver rettet på dette forhold.</p>	<p>a) Overskriften på det refererede afsnit er: "Oversvømmelser – et sjældnere fænomen". Det er dette, som udtalelsen: "Vi ved at der er noget, som landmændene vil sætte stor pris på" refererer til, og ikke hvorvidt der er generel opbakning til projektet eller ej. Den omtalte reduktion i oversvømmelsesfrekvensen er netop en projektændring, der er sket på baggrund af de mange lodsejersamtaler, der er gennemført.</p> <p>b) Nærmere geotekniske og geofysiske undersøgelser i detailprojekteringsfasen vil kortlægge risikoen for understrømning af digerne, samt hvilke afværgeforanstaltninger der skal træffes for at forebygge dette.</p> <p>Det er medregnet i driftskalkulen, at der er tilstrækkelig afvandingsdybde i grøfterne bag digerne, og også i grøftevedligeholdelseskalkulen er det forudsat, at grøfterne har en dybde, som muliggør afvanding til min. 1,2 meter under terræn.</p>	<p>a) Ingen indstilling</p> <p>b) Tages til efterretning</p>

	<p>c) Kvælstoffjernelse bilag 1, 4 og 6 her går regnestykket kun på beregninger, og der anvendes ikke målinger. Af projektbeskrivelse bør der være en redegørelse for, hvad kvælstofindholdet i Tude Å `s vand er i dag, og hvad kvælstofindholdet i åen forventes at blive efter projektets eventuelle gennemførelse. Hvis projektet gennemføres, bør det på et senere tidspunkt dokumenteres via målinger, at den beregnede effekt på 30 ton opnås.</p> <p>d) Når et område oversvømmes mobiliseres fosforen i den oversvømmede landbrugsjord. Projektbeskrivelsen bør forholde sig til og redegøre for de miljømæssige konsekvenser ved projektet, herunder redegøre for hvor meget fosfor der tabes/frigives ved projektets gennemførelse.</p> <p>e) Når et område oversvømmes frigives metangas og lattergas. Projektbeskrivelsen bør forholde sig til og redegøre for de miljømæssige konsekvenser ved projektet, herunder redegøre for hvor meget metangas og lattergas der tabes/frigives ved projektets gennemførelse.</p>	<p>c) Til forskel fra langt de fleste andre vådområdeprojekter baseres netop Tude Ådal projektet på faktiske målinger og ikke forholdstal jf. TFU s. 35-38 inkl. figur 2.7 Naturstyrelsen stiller ikke krav om monitorering af projektets effekt.</p> <p>d) Projektet forholder sig til denne problematik jf. TFU s. 37-40.</p> <p>e) Der stilles fra staten ikke krav til sådanne undersøgelser og disse indgår derfor ikke i TFU.</p>	<p>c) Ingen indstilling</p> <p>d) Tages til efterretning</p> <p>e) Ingen indstilling</p>
34	<p>Danmarks Sportsfiskerforbund</p> <p>a) I projektbeskrivelsen for Tude Å, gennemgås detaljeret, hvilke fugle og planter, der forventes fremmet ved gennemførelse af projektet. Men som repræsentant for de rekreative fiskeinteresser, finder vi ikke den samme detaljeringsgrad i beskrivelse af projektets indvirkning på fiskebestandene i Tude Å systemet.</p> <p>b) I projektbeskrivelsen står at Tude Å umiddelbart inden havet, bliver ført igennem Sortesvælg og Lille Vejlen, der vil fungere som engsø med permanent vandspejl, og det er rigtig skidt for Tude ås fiskebestande.</p>	<p>a) Der er en detaljeret gennemgang af dette i TFU s. 93-100.</p> <p>b) Gennem Lille Vejlen, hvor Tude Å skal forløbe, bliver der ikke tale om en sø, men et vandløb med en 12 til 16 meter bred og 1,5 meter dyb strømrørende og med en gennemsnitlig vandhastighed på omkring 10 cm/s. Det er samtidig SK's klare opfattelse, at det længere vandløb vil bidrage med ca. 3 km. ny vandløbshabitat, som vil være gavnligt for langt størstedelen af fiskebestanden i nedre Tude Å. Det samme gør sig gældende for søen i Store Vejle.</p>	<p>a) Ingen indstilling</p> <p>b) Ingen indstilling</p>

<p>c) I prospektet står på side 54 – 55 at i et tilsvarende projekt fra Skjern Å, valgte myndighederne af hensyn til laksen, at opgive at føre åen gennem en sø, da dette ellers ville have betydet, at man havde mistet sin laksebestand. Det kan derfor undre at Slagelse kommune ikke tager samme forholdsregler i forhold til de fiskearter, der er afhængige af at kunne vandre sikkert til og fra Tude Å.</p> <p>d) Hvis det ikke er kendt for Slagelse Kommune, er laks og havørredens biologi ens i fiskenes første leveår, og begge arter vandrer ud i havet for at vokse sig store, inden de igen vender tilbage til vandløbet, hvor det hele startede. Begge arter er derfor afhængige af at kunne passere sikkert til og fra vandløbenes gydepladser, hvis gode bestande skal opretholdes. Der er et utal af undersøgelser fra andre projekter i Danmark, der viser at forhold, hvor lakse- og ørredsmolt skal passere en sø på deres vej til havet, medfører et endog meget stort tab af disse smolt.</p> <p>Det er et faktum at smoltenes opholdstid i en sø/engsø er ligefrem proportional med dødelighederne, og selv korte strækninger der skal tilbagelægges gennem en sølignende udposning, har en særdeles uheldig indvirkning på overlevelsen. DTU Aqua, har lavet undersøgelser, der beskriver en dødelighed med op til 80 %.</p> <p>e) Det er et faktum (iflg. DTU-Aqua, der er den førende ekspertise på området), at den lille ørredbestand der pt. forefindes i Tude Å-systemets vandløb ikke kan klare et yderligere smolttab på vandringen mod havet, derfor må slagelse kommune indarbejde ændringer, der tilgodeser fiskebestandene. DTU Aqua vurderer, at mindst halvdelen af smoltene fra de mange vandløb i Tude Å-systemet vil gå tabt, hvis projektet gennemføres som beskrevet.</p> <p>f) Slagelse Kommune har henvist til en lav dødelighed i Årslev Engsø, men det må bygge på forældede eller forkerte data, for dødeligheden er nu så høj, at ørredbestandene er gået kraftigt tilbage. Derfor har</p>	<p>c) Det er netop derfor, at SK har valgt at etablere en vandløbsprofil gennem engområdet i Lille Vejen og Sortesvælget, i stedet for blot at lade vandet strømme ud på de omkransende enge.</p> <p>d+e) Ørred og laks er to forskellige arter, og deres biologi og habitus er ikke ens. Samtidig findes laks ikke i sjællandske vandløb, og dermed heller ikke i Tude Å. Da der ikke etableres en indskudt sø på strækningen, kan der ikke forventes et smolttab i størrelsesorden 80 %. SK mener ikke, der foreligger undersøgelser der med statistisk signifikans kan lægges til grund for en kvantitativ opgørelse af et eventuelt smolttab. Den generelle problemstilling er nøje beskrevet i TFU s. 93-100.</p> <p>f) SK benytter ikke Årslev Engsø som reference, idet middeldybden og opholdstiden er meget forskellige fra forholdene i Lille Vejen. I Årslev Engsø er opholdstiden 3 døgn og middeldybden 1 meter. Til</p>	<p>c) Ingen indstilling</p> <p>d) Tages til efterretning</p> <p>f) Ingen indstilling</p>
--	---	--

<p>Aarhus Kommune, som et resultat af arbejdet i Vandrådet for Århus Bugt, nu fået forvaltningen i Århus kommune til at beskrive, hvordan man kan genskabe gode passageforhold for smolt uden om Årslev Eng sø.</p> <p>g) Afslutningsvis vil DSF understrege, at andre fiskearter end ørreden, vil gå kraftigt tilbage, hvis projektet gennemføres som beskrevet i høringsmaterialet. Et forhold, der vil være helt uacceptabelt for de rekreative fiskeinteresser og dermed også Danmarks Sportsfiskerforbund.</p> <p>h) Det er lidt forvirring og uklarhed omkring fjernelse af næringsstoffer inden de når Storebælt. I forordet til projekt udtaler politikerne fra Slagelse: Landbruget får blandt andet bedre forhold langs nedre Tude Å, hvor oversvømmelseshyppigheden bliver reduceret med omkring 80 % samtidig med, at Ådalens natur og kulturværdier bliver tilgodeset. Disse oversvømmede enge må i den nuværende tilstand optage store næringsmængder ved disse oversvømmelser. Det er beskrevet at projektet blandt andet, skal fjerne 31 tons kvælstof. Det er ikke godtgjort, om nedbringelse af kvælstofmængden der fjernes, ved at tilgodese landbrugets interesser med færre oversvømmelser, er modregnet, så de 31 tons er nettofjernelsen. Dette forhold bør præciseres ved den kommende myndighedsbehandling.</p> <p>i) I næste planperiode vil fisk være et af de 3 miljømål for vandløb. I Tude Å vil et nyudviklet fiskeindeks skulle bruges, hvor der skal være et bestemt antal ørreder pr. meter vandløb. Slagelse kommune skal som ansvarlig myndighed sikre målopfyldelse i forhold til de statslige vandplaner, hvis ikke der er målopfyldelse for fisk, dumper Tude Å (one out alle out). Hvis Kommunen vil udvise rettidig omhu, skal disse udfordringer indarbejdes i Tude Å projektet nu. Så slipper skatteborgerne for at der ikke kommer udgifter efterfølgende, når det sandsynligvis viser sig at projektet, vil medføre så store dødeligheder på nedvandrende</p>	<p>sammenligning er opholdstiden og middeldybden hhv. 0,4 døgn og 0,34 meter i Lille Vejlen. Disse to parametre er iflg. DTU Aqua afgørende faktorer for smoltdødeligheden.</p> <p>g) Det er SK's holdning, at en lang række andre arter vil drage nytte af projektet, bl.a. ål, der til forskel fra ørred er nationalt og internationalt truet og er at finde på både den nationale og internationale rødliste.</p> <p>h) Projektets samlede kvælstoffjernelse er beregnet ud fra de af Naturstyrelsen fastlagte metoder. Naturstyrelsen har gennemgået og godkendt kvælstofberegningerne forud for projektets realisering.</p> <p>i) Vandhandleplan II er i offentlig høring frem til 23. juni 2015. I de nyligt vedtagende vandplaner (Vandplan I) stilles der krav til det der i planerne kaldes "god økologisk tilstand", hvilket som hovedregel betyder at vandløbet skal opfylde en DVFI 5 eller højere. Der er pt. ingen gældende fiskemålsætning. Derudover er der lagt op til at der, hvis/når Vandplan II bliver endeligt vedtaget, skal anvendes fiskeindekset DFFVa, som bygger på artssammensætning af fiskebestanden og ikke kun ørredtæthed.</p>	<p>g) Ingen indstilling</p> <p>h) Ingen indstilling</p> <p>i) Tages til efterretning</p>
--	--	--

<p>ørredsmolt, at det er umuligt at opnå målopfyldelse for miljømålet fisk.</p> <p>j) Som omtalt i indledningen er der 600.000 danskere der er ude med fiskestangen årligt. Hertil skal lægges et voksende antal turister, og sammenlagt omsatte lystfiskeriet i Danmark i 2010 små 3.000 millioner kroner. Tallene stammer fra Fødevareministeriets socioøkonomiske rapport om lystfiskeri 2010. Ifølge organisationen Havørred Fyn, der arbejder for at gøre Fyn til det bedste sted for kystfiskeri efter havørred, udgør havørreder en gennemsnitlig kiloværdi på cirka 2.500 kr.</p> <p>På Sjælland er det lykkedes at Fishing Zealand (www.fishingzealand.dk) for alvor er kommet i gang, til gavn for det bæredygtige lystfiskeri langs Sjællands kyster og i øens ferske vande.</p> <p>Fishing Zealand begyndte som et samarbejde mellem Danmarks Sportsfiskerforbund, Odsherred- og Vordingborg Kommuner. Roskilde Kommune og Guldborgsund Kommune har efterfølgende sluttet sig til projektet, og flere kommuner er på vej. På sigt forventer vi, og håber, at samtlige kommuner på Sjælland og Øerne vil blive en del af samarbejdet.</p> <p>Men vi stiller også krav. Medlemskommunerne forpligter sig til at arbejde aktivt for en god sø- og vandløbskvalitet med henblik på at forbedre gyde- og opvækstbetingelser for ørred, gedde, aborre og øvrige fiskearter. Det gælder både i forhold til vandkvalitet, vandføring, passage og fysisk variation. Vandløb, søer, vådområder og kystvande af god kvalitet er afgørende for at sikre et bæredygtigt fiskeri, der vægtes højt af mange indenlandske og udenlandske turister og dermed genererer skatte kroner i kommunekasserne.</p> <p>(Tekst fra www.fishingzealand.dk)</p> <p>k) DSF frem til at Slagelse kommune skal myndighedsbehandle projektet. Der vil i forbindelse med VVM behandlingen blive foretaget en screening, og det er DSFs overbevisning, at i projektets nuværende form, til ugunst for Tude ås fiskebestande, vil denne screening nødvendigvis udløse en VVM-redegørelse.</p>	<p>j) SK er enig i, at de rekreative fiskeinteresser er væsentlige, og imødeser også, at en reduktion af kvælstoftilførslen til Musholm Bugt på 31 t/år, vil skabe bedre levevilkår bl.a. for fisk langs kysten.</p> <p>k) Der vil i forlængelse af denne høringsproces blive lavet en VVM screening.</p>	<p>j) Tages til efterretning</p> <p>k) Tages til efterretning</p>
--	---	---

	<p>Derudover skal der naturligvis gives dispensation i forhold til vandløbs- og naturbeskyttelseslov.</p> <p>I) Endelig er der forhold til de internationale beskyttelsesforpligtigelser. Der blev fanget adskillige flodlampretter i Tude Å-systemet i foråret 2013 (Limno Consult 2013b). Flodlampretten er en rødlistet habitatart, der lige som ørreden gyder på vandløbets stryg og udvandrer til havet om foråret. Rovfisk og rovfugle æder gerne flodlampretter, også derfor er det nærliggende at formode, at flodlampretten, lige som ørredsmolten, også vil blive reduceret i antal, hvis den skal passere et 3 km langt vådområde med mange rovfisk og rovfugle. Derfor vil Danmarks Sportsfiskerforbund anbefale Slagelse kommune, at projektet tilpasses på 2 væsentlige parametre. Der skal foretages en tilretning, så projektet tilgodeser Tude Ås fiskebestande, samt at der kommer styr på beregning af næringsstoffjernelsen, så der ikke er tvivl om hvor meget kvælstof de mange millioner reelt fjerner, inden det havner i Storebælt.</p>	<p>I) Flodlampretten er et godt eksempel på Tude Ås potentiale, men er ikke en del af den danske rødliste i modsætning til eksempelvis ål, der er at finde på den nationale såvel som den internationale rødliste</p> <p>Flodlampret er på EF-Habitatdirektivets Bilag II. Det betyder at den kræver så streng beskyttelse, at Danmark skal udpege habitatområder, hvor der skal tages særlige hensyn til arten og hvor der ikke må foretages indgreb, der forringer artens udbredelse.</p> <p>Tude Å – vandløbssystemet er ikke udpeget som habitatområde til beskyttelse af arten. Alligevel vil SK på baggrund af DSF høringssvar foretage en analyse af projektets konsekvenser for Flodlampret</p>	<p>I) Der vil blive lavet en analyse af projektets påvirkning af Flodlampret.</p>
35	<p>JKF Slagelse</p> <p>a) JKF Slagelse synes godt om projektet Tude Ådal som vi mener bør gennemføres, vi har dog følgende kommentarer til projektet:</p> <p>b) Der bør være adgangsforbud på land i fuglenes yngleperiode for alle, og vi mener ALLE.</p> <p>c) Det ses alt for ofte at når der er spottet en sjælden fugl så står der en bunke ornitologer og skal se på den, de er desværre ofte ret ligeglade med andre ynglende fugle, hvilket jeg har bemærket mere end en gang på Lejodden og i Lagunen på Agersø, hvor der er en ternekoloni er der snart flere brætsejlere om sommeren end der er ternere.</p> <p>d) På vandet skal der være forbud mod brætsejlad hele året, ligesom der skal være forbud mod sejlad med</p>	<p>a) Ingen kommentar</p> <p>b-d) SK har ikke mulighed for, eller planer om, at indskrænke lodsejeres adgang eller brugsret til deres arealer. Færdsel vil som udgangspunkt ske i henhold til gældende lovgivning.</p>	<p>a) Tages til efterretning</p> <p>b-d) Ingen indstilling</p>

	<p>motorbåd, undtagen på den del der udgør selve åløbet. Jetski skal være helt forbudt.</p> <p>e) I forbindelse med digerne er det en god ide at indtænke kunstige rævegrave der er nemmere at etablere i forbindelse med at digerne bygges. Området huser i forvejen en del ræve og det nye vådområde vil være et stort tag selv bord for rævene, med deraf følgende ringe yngle succes for vadefuglene. JKF Slagelse stiller gerne med en person til projekteringsgruppen hvis det ønskes, ligesom vi gerne vil stille viden og mandskab til rådighed i forbindelse med etableringen af eventuelle kunstgrave og efterfølgende regulering af rævene .</p> <p>f) Der bør være forbud mod fiskeri med garn og ruser i vådområdet men der bør være mulighed for at lokale lystfisker foreninger har mulighed for at fiske på i forvejen fastlagte datoer ligesom der bør være mulighed for at JKF kan afholde 2-3 kurser om kravlejagt for nyjægere og 2-3 jagtdage for nyjægere hvor de lærer om skumringsjagt. Det skal naturligvis være i jagtsæsonen der strækker sig fra d. 1/9 til 31/1.</p>	<p>e) Der er ikke i projektet taget stilling til denne relevante problematik.</p> <p>f) Brugsretten vil tilhøre lodsejer under iagttagelse af gældende lovgivning.</p>	<p>e) Forslaget vil blive forelagt projektets følgegruppe.</p> <p>f) Ingen indstilling</p>
36	<p>Dansk Fluefiske Selskab af 1995</p> <p>a) Dansk Fluefiske Selskabet som er fiskeriberettiget på nedre del af Tude å, har med stor interesse fulgt dette projekts tilblivelse og den afsluttende projektbeskrivelse.</p> <p>I den anledning skal vi herved fuldt og helt tilslutte os de høringssvar som er indgivet fra Korsør Lystfiskerforening, Slagelse Sportsfiskerforening, UFV og DTU Aqua.</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>
37	<p>Danmarks Naturfredningsforening</p> <p>a) Danmarks Naturfredningsforening er begejstret for Tude Ådal projektet, fordi der skabes store nye vådområder i Ådalens vestlige del. Det drejer sig om Store - og Lille Vejlen, samt genslyngningen gennem Sortesvælg. Danmarks Naturfredningsforening er</p>	<p>a) Ingen bemærkninger</p>	<p>a) Tages til efterretning</p>

<p>overbevist om, at det vil lykkes at skabe nye levesteder for planter og dyr, at forbedre adgangen til natur- og kulturværdier, samt at forbedre havmiljøet i Storebælt ved at reducere kvælstofudledningen via åen. Disse tre områder er dækket af målsætningen for Projekt Tude Ådal. Den fjerde målsætning, at reducere hyppigheden af oversvømmelser opstrøms, håber Danmarks Naturfredningsforening kan ske uden at vandføringen i Tude Å generelt mindskes; der er udført mange beregninger af dette forhold og Danmarks Naturfredningsforening er blevet forsikret om at den generelle vandføring ikke ændres.</p>		
---	--	--

1

Hanne Skovby

Fra: Allan Madsen [apmadsen@gmail.com]
Sendt: 23. september 2014 21:27
Til: Teknik og Miljø
Emne: Tude Adal

a) Tak for det fremsendte materiale - fantastisk at det er tæt på at blive realiseret.

Hvor naturen bare vil blive smukkere og smukkere efter I har gravet det hele op er der elementer, der ikke kan ændres senere:

- b) - få udført den nye bro over åen på Bildsøvej så den er værd at se på. Undgå en grim entreprenørløsning for at spare en længere lukning af vejen. Man skal leve med broen 'for altid' mod at vejen er lukket en måned mere.
- c) - kan højspændingsmasterne fjernes nu? De skal vel alligevel nedlægges indenfor en årrække. Man kommer aldrig helt ud i naturen hvis man ser disse - for naturen - fremmedlegemer.
- d) - skiltning. Få skabt sammenhæng og æstetik. Kunne man få løftet ambitionsniveauet højere end de sædvanlige "færdselstavle"- skilte?

Held og lykke med projektet!

Allan P Madsen
Vagtelvej 3 / Dronning Olgas Vej 26

2

Hanne Skovby

Fra: Line Smøllerup [line.smollerup@hotmail.com]
Sendt: 27. september 2014 09:41
Til: Teknik og Miljø
Emne: Projekt Tude Adal

Att Thomas Hilkjær

- a) Først vil jeg starte med at rose den meget fine projekt bog I har sendt os, det ser rigtig spændende ud.
- b) Vi har sommerhus ved frølunde fed, og vil gerne appellere til at man på en eller anden måde gør det nemmere/ mere sikkert at komme hen til bådklubben/næsby fed for så at komme videre til Trelleborg .

Bildsøvej er meget trafikeret, og det er ikke lige der man cykler sammen med sine børn. Vi oplever at der er mange som lejer sommerhuse på frølunde fed i sommerperioden, og er flere gange blevet spurgt om man ikke kan komme derhen enten via sti eller langs stranden. Men nej det er ikke en option.

Med det relative lille turistmål frølunde og næsby er vil det være oplagt at få koblet dem sammen med et Stisystem, så købmanden, isbøden , bådklubben forhåbentlig kan overleve mange år frem.
Og også give det "sommerhus liv "der absolut ikke er!
Det giver også en masse forurening at gæsterne skal starte deres bil for at hente morgenbrød eller andre små indkøb som sagtens kan klares på cykel mellem de 2 områder.

- c) I skriver der hverken skal være gynger eller karruseller .
Til det vil jeg gerne tilføje at man bør overveje at etablere et par naturlegepladser med bænke hvor madpakken kan nydes. Det vil måske gøre det lidt mere attraktivt at få børnene med på tur hvis der også er noget på deres niveau.
- d) Har I overvejet muligheden for kanoestads på åen?

Til slut vil jeg ønske jer god vind med projektet.

Venlig hilsen
Line Smøllerup

3

Hanne Skovby

Fra: Hans Jørgen Poulsen [hansjoergenpoulsen@mail.dk]
Sendt: 28. september 2014 18:10
Til: Teknik og Miljø
Emne: Tude å

Hej

a) Efter at have læst Sjællands Tidende er jeg blevet gjort opmærksom på jeres flotte projekt omkring Tude å og fundet det på kommunens hjemmeside.

Det virker flot - også ideerne om publikums adgang til det nye naturområde ad diverse stier.

b) Men ikke alle er så godt gående - eller har tid, når man kommer forbi - at man kan klare en gåtur i området.

Det foreslåes hermed, at 1 et - eller to - passende steder indarbejder en kombineret p-plads og udsigtsplads, hvor man kan holde ind og nyde udsigten over området.

Det kunne måske være i forbindelse med Bildsøvej, hvor den forhøjes for den nye bro over Tude å.

Pladsen behøver ikke være stor og dyr. Som eksempel kan jeg nævne pladsen på Maglesøvej ved Igelse, hvor man kan nyde udsigten ned over Maglesø i Holbæk kommune.

Hvis en sådan plads allerede er indarbejdet i projektet, så må I undskylde at jeg ikke er nået gennem alle enkeltheder i jeres omfattende materiale.

Med venlig hilsen

Hans Jørgen Poulsen
Mølevænget 24
Kirke Stillinge
4200 Slagelse

Mail: hansjoergenpoulsen@mail.dk

4

Hanne Skovby

Fra: Jette Frost Andersen [jjetmortensen@hotmail.com]
Sendt: 30. september 2014 11:59
Til: Teknik og Miljø
Emne: Tude Å projektet

Vedr. høring:

a) Vi har læst projektudkastet og glæder os til udfaldet af projektet. Det har spændende perspektiver og vil give hele området nyt liv. Der er meget spændende natur omkring Tude å, som vil blive langt mere tilgængeligt og udviklet gennem projektet.

Johnny og Jette Frost Andersen
sommerhusejere Tranevej 10.

Frølund Fed.

Bopæl i Sorø kommune.

INDGÅET

01 OKT. 2014

Plan & Byg
Teknik & Miljø

5
Bagsværd 29.09.2014

Poul Milberg
Hjortevænget 51
2880 Bagsværd
tlf. 44983751
mail: poulmilb@gmail.com

Thomas Hilkjær
Slagelse Kommune
Miljø og natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør

Vedr. projekt Tude Ådal

a) Tak for den meget smukke og informative publikation vedr. projekt Tude Ådal.

b) Jeg har et spørgsmål, der ikke vedrører projektets tunge del, men som alligevel geografisk (Frølund Fed) og temamæssigt (naturbevarelse), er en del af projektbeskrivelsen.

Det drejer sig om engen mellem havet og sommerhusbebyggelsen Frølund Fed. Engen er unik i henseende til blomster- og insektflora og til samspillet/-livet mellem disse to kategorier af liv. Blomsterfloraen er sjældent mangfoldig. Unikt er bl.a. store flader med Blodrød Storkenæb og Nikkende Kobjælde. Blandt insekter, som netop "lever sammen med" den mangfoldige flora, er flere truede sommerfuglearter.

Denne sjældne og smukke eng er truet af Hybenrosen/Rynket Rose, som hastigt breder sig.

På nationalt plan har man tidligt bl.a. i pjecen: "Beskyt den vilde flora langs kysterne" fra Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet (2004) advaret imod RR, der truer med "at udrydde oprindelige og værdifulde plantesamfund". I en Slagelse lokalavis (torsdag 5. august 2005) har Stig Fjord Nielsen i en helsides artikel: "Hybenrosen er en uvelkommen indvandrer på de danske strande" advaret mod RR: "Den er ved at ødelægge flora langs vore kyster- også ved de vestsjællandske kyster".

Har man i Tude Ådal - projektgruppen drøftet indsatsen for at forsvare denne unikke eng med sine "oprindelige og værdifulde plantesamfund" mod RR?

Hvis RR først har fået overtaget, kan engen kun over mange år - om overhovedet - genoprettes. Det tyder erfaringer fra andre lokalområder på. Kampen må ske inden balancen er tippet over. Aktuelt omtaler vorre medier jævnligt RR-truede områder og nævner myndigheder, der er gået til modangreb.

Jeg håber ovenstående indgår i jeres videre, værdifulde arbejde.

Venlig hilsen
Poul Milberg

Poul Milberg

6
Hanne Skovby

Fra: Søren Christensen [soren_helskov@hotmail.com]
Sendt: 1. oktober 2014 17:25
Til: Teknik og Miljø
Emne: Tudeådalprojektet

Hej

- a) Først og fremmest vil jeg sige jeg slet ikke kan få armene nej over det her projekt. Dette natur projekt og forhåbentligt snart østvendte ramper på tjæreby afkørslen kan kun hjælpe Området.
Men jeg har dog et par spørgsmål.
- b) Hvordan vil det påvirke grundvandspejlet for området?
Det sidste jeg har brug for er et grundvandspejl der står højere, for så bliver det helt Umuligt at aflede vand på grunden.
- c) I skriver der kommer et 1.55meter højt dige på broholmvej.
Er det vejen der hæves eller vil der komme volde på begge sider af vejen, så man ikke vil kunne nyde Naturen fra vejen?

Mvh

Søren H. Christensen
Broholmvej 148
4220 Korsør

Hanne Skovby

7

Fra: Sven Heiner [sven@heiner.dk]
Sendt: 4. oktober 2014 00:42
Til: Teknik og Miljø
Cc: Sten Knuth (Byråd)
Emne: Tude ådal projektet

Hej Slagelse Kommune

a) Jeg har med interesse læst projektet for Tude Ådal. Jeg er meget begejstret for planen. MEN - jeg har et forslag som jeg gerne vil bidrage med til det samlede projekt og fremsender det derfor som et indlæg i høringsfasen.

Jeg er formand for natur motions foreningen **Aktiv Natur Velvære *Bildsø skov og Strand*** www.aktivnatur.dk. I den forbindelse var vi inviteret med i startfasen for projektet. Mit oplæg gik desværre tabt af en defekt diktafon ved vores møde med kommunen. Jeg blev opfordret til at fremsende vores oplæg igen, men tidpres til anden side gjorde at jeg aldrig fik dette gjort. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at genfremsætte det her, så det evt. kan nå at indgå i den samlede plan.

Mit oplæg har jeg faktisk også fremkommet med for ca. - 20 år siden ved et møde på rådhuset med deltagelse af daværende borgmester Jens Jørgensen.

Kort skitseret går dette ud på følgende:

- b)
- At skabe en "Vikinge boplads" som turister, familier, skoler, børnehaver, spejdere og foreninger, samt lystfiskere kan leje sig ind i.
 - Bopladsen skal placeres et egnet sted langs det sejlbare åløb og helst så tæt på Storebælt som muligt.
 - De enkelte bosteder/hytter skal udføres af naturmaterialer, som marksten i facaderne og med græs på taget, så de falder bedst ind i den omkringliggende natur - og får et vikingeagtig udseende. Der kunne evt. i sommerhalvåret være et tilknyttet område med plads for rejsning af mindre komfortable bosteder, som "vikingetelte".
 - Hytterne skal udføres i forskellige størrelser. Eksempelvis med plads for sovende fra 6 - 10 personer og kan benyttes som udlejnings feriehytter i ferieperioder.
 - I forbindelse med hytterne skal der være et samlingsrum for naturundervisning (naturcenter).
 - "Naturcenteret" skal samtidig danne ramme for servicekontor for udlejning og mindre småkøb, i stil med hvad man kan finde på campingpladser.
 - I tilknytning til Vikinge bopladsen, skal der være nogle mindre "vikingeskibe" som kan lejes af gæster, dog bemanded og ledet af en kyndig guide.
 - Vikingeskibene skal ikke kun kunne sejle op og ned af Tudeå, men også på "togt" op og ned af Storebæltskysten. Hvilket medfører at der skal kunne skabes sejlgennemføring under Bildsøvej. (hvilket betyder at den nye tiltænkte bro i projektet, gøres "lidt" højere, så et mindre vikingeskib med nedlagt mast kan gennemsejle)
 - Sejladerne kan eventuelt indeholde nogle elementer som skattejagt/plyndringstogter, med nærmere bestemte landingspladser langs stranden. Disse steder kan evt. knyttes til det verdens omspændende Geocaching system, som der i forvejen findes nogle stykker af i området.
 - Vikinge bopladsen skal danne ramme om naturoplevelser, samt læring af vikingetiden.
 - "Vikinge bopladsen" skal drives og udvikles i samarbejde med Trelleborg Vikingemuseum. Hvilket kan give en god synergieffekt for oplevelse af vikingelandet, som museet arbejder for.

Det er min overbevisning, at et sådan projekt vil være med til at skabe en stor opmærksomhed og fokus på Trelleborg Vikingemuseum. Hvilket forstærke det arbejde museet gør så fortræffeligt i øjeblikket.

Hvad nytter det at man har et fantastisk god plan for hele naturområdet, hvis ikke man kan få folk til at opsøge det, fordi det er for afsides, ukendt, eller utilgængeligt for den almene borger, eller turist. Jeg føler mig overbevist om, at mit oplæg kan bibringe hele Ådal projektet en opmærksomhedsværdi der vil gøre stedet kendt langt ud over

kommunegrænsen. For slet ikke at nævne turist interessen for Vikinge oplevelsen **"Lev som en viking"**, der vil række ud over landegrænsen, som Slagelse kommune kan drage stor nytte af.

Da jeg ikke mener der findes tilsvarende anlæg andre steder i landet, giver det god mulighed for at søge økonomiske midler fra diverse fondsmidler.

Jeg stiller mig gerne til rådighed for en nærmere snak om detaljerne for ovennævnte projekt - og indgår evt. gerne i en arbejdsgruppe for videreudvikling af ideen.

Med venlig hilsen
Sven Heiner
58521734

Med venlig hilsen
HEINER Bygningsrådgivning ApS

Sven Heiner

Ingeniør, M. IDA
Beskikket bygningsagkyndig & Energikonsulent
Eksamin. Skadeskonsulent
Udd. Indsatsleder/brandinspektør
Syns- og skonsmand
Teknisk Revisor og skonsmand på vegne af
Ministeriet for By- Bolig og Landdistrikter
v/Disciplinær - og Klagenævnet for Beskikkede Bygningsagkyndige
Tlf. 5852 1734 www.heiner.dk

HEINER
Bygningsrådgivning
Ingeniør & Arkitekt ApS

Hanne Skovby

8

Fra: Bo Pedersen [boe.g.pedersen@gmail.com]
Sendt: 8. november 2014 10:09
Til: Teknik og Miljø
Emne: Projekt Tude Adal

Goddag,

- a) Vi er de nye ejere af Bildsøvej 209, Mai-Britt Holm og Bo Pedersen. Vi har set på projektet og snakket med Thomas Hilkjær og synes generelt, projektet lyder rigtig spændende. Vi havde håbet, at åløbet kom endnu tættere på vores grund, hen til Forlev rende, men selv hvis dette ikke kan lade sig gøre, synes vi, det er et rigtig godt projekt, som vi håber bliver ført ud i livet, og vi er meget positive overfor, at der tænkes natur og miljø her på egnen frem for industri.

Venlig hilsen Mai-Britt og Bo,

Hanne Skovby

9

Fra: Lissi & Henning Christiansen [lissi.henning@dlgmail.dk]
Sendt: 10. november 2014 17:22
Til: Teknik og Miljø
Emne: Tude Adal projekt.

- a) Jeg mener ikke at jeg kan finde noget i de tekniske forundersøgelser om der vil ske en påvirkning af grundvandshøjden i de omliggende sommerhusområder. Er det noget man har undersøgt?

Med venlig hilsen

Henning Christiansen
Tranevej 91
Frølund Fed
Jeg bruger BullGuard til at holde min computer ren.
Proev BullGuard gratis: www.bullguard.com

Til Politikerne i udvalget for Tude å's genslyngnings projektet

Ålavet for Tude å nedre løb og Vårby å har bedt firmaet Hydroinform om at gennemgå det tekniske baggrunds materiale vedrørende ovennævnte projekt.

Dette har vi gjort fordi vi ikke følte os overbevist om flere ting i rapporten, og som vi bedt om svar på fra kommunen.

Vi retter henvendelse til jer, da vi mener, at hvis forudsætningerne for projektet ikke holder og vandstanden opstrøms stiger, vil det få store konsekvenser for de landbrug som har jorder ned til åerne.

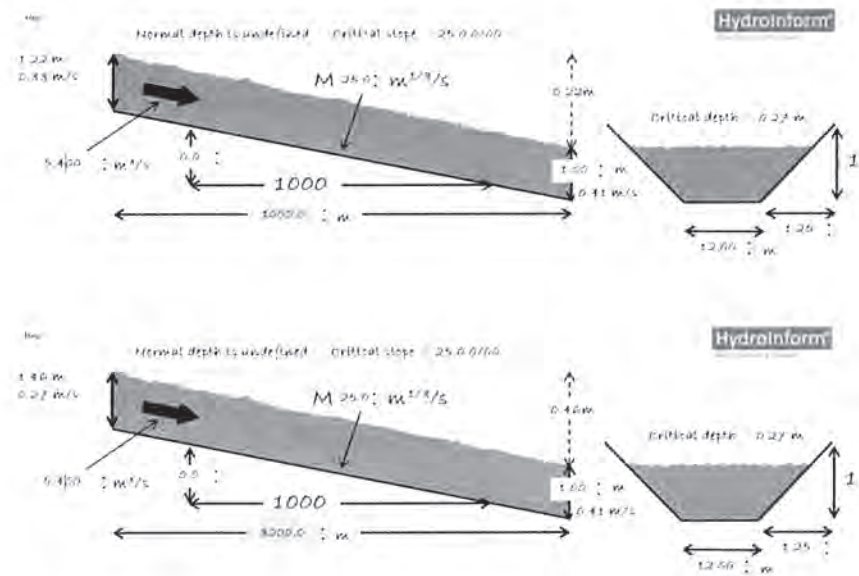
Da jorderne ligger lavt vil konsekvensen af lukkede dræn være omfattende og påføre kommunen anselig erstatningskrav.

Et af hovedformålene med projektet er at reducere risikoen for oversvømmelse og vandstandsstigning opstrøms i Tude og Vårby Å. Nedenstående vandløbsmodel giver et billede af at en vandstandsstigning er mere sandsynlig. Vi finder derfor, at konklusionen om ingen vandstandsstigning kan udfordres på en række punkter, som er beskrevet herunder.

Ingen vandstandsstigning?

a) Der er i projektet beregnet, at selv om vandløbet forlænges vil det ikke give anledning til signifikant vandstandsstigning.

En simpel stationær beregning af vandstanden i den nederste del af Tude Å giver, at der ved et Manning-tal på 25, en vintermiddelfastrømning på $5.4 \text{ m}^3/\text{s}$, en bundbredde på 12 m og en nedstrøms vanddybde på 1 m vil være en vandstand på 1.22 m, hvis afstanden til havet er 1000 m og 1.46 m hvis afstanden er 3000 m. Altså en forskel på 24 cm, hvilket er meget større end de forskelle, der er fundet med den dynamiske model. Kan der ved udtræk af resultater fra den dynamiske model gives en dokumenteret forklaring på, hvorfor det ikke giver en vandstandsstigning at forlænge å-løbet?

Figur 1. Stationær beregning af vandstand ved to forskellige vandløbslængder.

Manning-tal

b) Der er i vådområdet benyttet brede tværsnit fra højdemodellen kombineret med Ny Tude Å's tværsnit. Det er oplyst, at Manningtallet i åen varierer mellem 18-25. Hvilket Manning-tal er der benyttet i resten af det brede tværsnit? Der må forventes, at skulle benyttes et meget lavt Manning-tal, som skal repræsentere sivskov. Hvis der er benyttet det samme Manning-tal, må det give en undervurdering af vandstanden i det nye vådområde.

Usikkerhed

- c) Usikkerheden på beregningerne er ikke berørt i rapporterne. Vi mener det ville være relevant at se på, hvor robuste konklusionerne er, når man tager usikkerheden på input-data i regning.
- d) Der er benyttet en tidsserie for afstrømningen, der dækker ca. halvdelen af oplandet. Hvad er usikkerheden på den metode, og kan man stadig forvente, at ikke vil ske signifikante vandstandsstigninger, hvis den reelle afstrømning er eksempelvis 30 % højere?
- e) Det samme gælder Manning-tallet. Kunne det lige så godt være 30 % lavere og hvad ville det betyde?

Udstrømning fra vådområde

f) Der er i projektet og modellen forudsat, at der altid vil kunne strømme vand ud af højvandslukket. Eftersom laveste vandstand i Storebælt kan være under kote 0, vil det kunne betyde, at vådområdet i perioder er så godt som tørt. Det virker som i modstrid med projektets formål. Hvis det senere viser sig at blive nødvendigt at opretholde en vis vandstand i vådområdet, hvilken betydning vil det så have for vandstanden opstrøms i Tude Å?

Grødevækst og saltvandsindtrængning

g) I dag er der minimal grønbevækst i den nedre del af Tude Å på grund af saltvandsindtrængning. Der er i den tekniske forundersøgelse modstridende oplysninger om, hvordan det vil blive påvirket af projektet. På side 80 står der, at højvandslukket stadig vil lukke saltvand ind, som det sker i dag og grønbevæksten vil være som den ses i dag, dette uagtet at udløbet forlænges med ca. 3 km. Man kan vel ikke tro at en ny og effektiv højvandslukke vil lukke ligeså meget saltvand ind som det gamle og dårligt fungerende lukke ved Bilsøvej. Yderligere er det beskrevet at det nye højvandslukke vil være lukket i 40% af tiden.

h) På side 92 står der, at højvandslukket vil forhindre indtrængende saltvand, hvilket vil forbedre den økologiske tilstand. Begge dele kan ikke være rigtige.

Vi stiller os meget tvivlende over for den første påstand om, at der vil trænge lige så meget saltvand op som i dag. Dels fordi det nye højvandslukke må forventes at fungere meget bedre, end det der er ved Bilsøvej i dag, og dels fordi saltvandet efterfølgende skal trænge 3 km op i åen. Det må alt andet lige betyde, at der skal meget mere saltvand ind, end det er tilfældet i dag.

Hvis der ikke længere trænger saltvand op, må der forventes en øget grønbevækst og lavere Manning tal og dermed øget vandstand, hvilket vil være i modstrid med projektets formål.

Konklusion og anbefaling

Den usikkerhed på projektets formål, som ovenstående betragtninger giver anledning til, må give anledning til en dialog om man garanterer, at de forudsætninger der er opstillet for projektet kan opfyldes.

i) Ålavet deltager gerne i et konstruktivt samarbejde om at finde løsninger, således at de ønskede garantier kan opfyldes. Det er meget klart for os at det nye regulativ for den eksisterende og nye nedstrøms del af Tude Å skal sikre, at vandstanden frem over skal være som i dag eller lavere. På den måde ville Å-lav og lodsejere have sikkerhed for, at der vil blive gjort kompenserende foranstaltninger, såfremt det viser sig, at vandstanden mod forventning vil stige. Eksempelvis, at der vil blive etableret grønbeskæring, hvis det viser sig, at saltvandsindtrængningen ikke kan holde grøden nede.

På Ålavet for Nedre Tude Å og Vårby Ås vegne

Formand Kai Jespersen

Høringsvar til Genslyngsprojektet af Tude å

Ålavet for Tude å Nedre løb og Vårby å har følgende bemærkninger til Tude å's genslyngnings projekt.

Som ålav varetager vi vore medlemmers interesse i at sikre at åerne afvander tilstødende marker og lodsejerens arealer, således at der ikke sker en vandstandsstigning, som ødelægger dræningen af jorderne, som følge af at drænenes udløb kommer under vand. Ligeledes at der ikke sker oversvømmelser især i sommerperioden.

Vi kan også have en bekymring for, om den foreslåede dige højde på de nye diger på 1,55m er tilstrækkelig.

a) I projektet angives det værste scenarie til vandstand på 1,40m altså kun 0,15m før digebrud. Hvad sker der med de fremtidige klimændringer med øget nedbør og forhøjet vandstand? Vi tror, at man er nødt at lave digerne højere med deraf følgende større omkostninger og dårligere indsigt ind i naturreservatet.

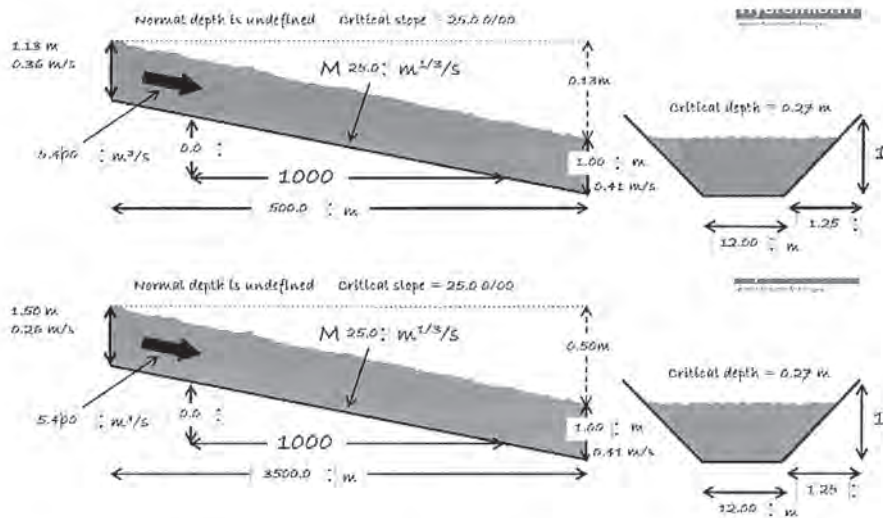
b) Vi er også skeptiske til, om området er i stand til at opsamle den angivne mængde kvælstof, da udløbet af Tude å jo ikke har direkte tilgang til Store Vejlen, som jo er det klart største område. Andre lignede projekter har tilløb af åen i søen og udløb fra søen med vand indeholdende mindre kvælstof efter aflejring i søen.

Et af hovedformålene med projektet er at reducere risikoen for oversvømmelse opstrøms i Tude Å. Det er vist ved hjælp af vandløbsmodellen, at det vil ske. Vi finder, at den konklusion kan udfordres på en række punkter, som er beskrevet herunder.

Ingen vandstandsstigning?

c) Der er i projektet beregnet, at selv om vandløbet forlænges vil det ikke give anledning til signifikant vandstandsstigning.

En simpel stationær beregning af vandstanden i den nederste del af Tude Å viser, at der ved et Manning-tal på 25, en vintermiddelfaststrømning på 5.4 m³/s, en bundbredde på 12 m og en nedstrøms vanddybde på 1 m vil være en vandstand på 1.13 m, hvis afstanden til havet er 500 m og 1.50 m hvis afstanden er 3500 m. Altså en forskel på 37 cm, hvilket er meget større end de forskelle, der er fundet med den dynamiske model. Kan der ved udtræk af resultater fra den dynamiske model gives en dokumenteret forklaring på, hvorfor det ikke giver en vandstandsstigning at forlænge å-løbet?

Figur 1. Stationær beregning af vandstand ved to forskellige vandløbslængder.

Manning-tal

Der er i vådområdet benyttet brede tværsnit fra højdemodellen kombineret med Ny Tude Å's tværsnit. Det er oplyst, at Manningtallet i åen varierer mellem 18-25. Hvilket Manning-tal er der benyttet i resten af det brede tværsnit? Der må forventes, at skulle benyttes et meget lavt Manning-tal, som skal repræsentere sivskov. Hvis der er benyttet det samme Manning-tal, må det give en undervurdering af vandstanden i det nye vådområde.

Usikkerhed

Usikkerheden på beregningerne er ikke omtalt i rapporterne. Vi mener det ville være relevant at se på, hvor robuste konklusionerne er, når der dels tages hensyn til modelusikkerhed og dels tages hensyn til usikkerheden på input-data i beregningerne.

Hvad er usikkerheden på parametrene i den anvendte dynamiske simuleringsmodel og hvad vil det betyde for usikkerheden på simuleringerne af den maksimale vandstand opstrøms i Tude – og Vårby å

Der er benyttet en tidsserie for afstrømningen, der dækker ca. halvdelen af oplandet. Hvad er usikkerheden på den metode, og kan man stadig forvente, at ikke vil ske signifikante vandstandsstigninger, hvis den reelle afstrømning eksempelvis er 30 % højere?

Det samme gælder Manning-tallet. Kunne det lige så godt være 30 % lavere og hvad ville det betyde?

Udstrømning fra vådområde

Der er i projektet og modellen forudsat, at der altid vil kunne strømme vand ud af højvandslukket. Eftersom laveste vandstand og Storebælt kan være under kote 0, vil det kunne betyde, at vådområdet i perioder er så godt som tørt. Det virker som i modstrid med projektets formål. Hvis det senere viser sig at blive nødvendigt at opretholde en vis vandstand i vådområdet, hvilken betydning vil det så have for vandstanden opstrøms i Tude Å?

Grødevækst og saltvandsindtrængning

I dag er der minimal grødevækst i den nedre del af Tude Å på grund af saltvandsindtrængning. Der er i den tekniske forundersøgelse modstridende oplysninger om, hvordan det vil blive påvirket af projektet. På side 80 står der, at højvandslukket stadig vil lukke saltvand ind, som det sker i dag og grødevæksten vil være som den ses i dag. På side 92 står der, at højvandslukket vil forhindre indtrængende saltvand, hvilket vil forbedre den økologiske tilstand. Begge dele kan ikke være rigtige. Hvis den første påstand er korrekt vil det vel betyde at saltvandet når ind i samme længde som i dag. Det vil betyde at store dele af det nye løb, samt den af det nuværende udløb som holdes fri af grøde på grund af saltvandet, vil have grødevækst med deraf følgende lavere Manning tal.

Vi stiller os meget tvivlende over for den første påstand om, at der vil trænge lige så meget saltvand op som i dag. Dels fordi det nye højvandslukke må forventes at fungere meget bedre, end det der er ved Bildsøvej i dag, og dels fordi saltvandet efterfølgende skal trænge 3 km op i åen. Det må alt andet lige betyde, at der skal meget mere saltvand ind, end det er tilfældet i dag.

Hvis der ikke længere trænger saltvand op, må der forventes en øget grødevækst og dermed øget vandstand, hvilket vil være i modstrid med projektets formål.

Konklusion og anbefaling

Den usikkerhed på projektets hovedformål, som ovenstående betragtninger giver anledning til, vil kunne imødekomes ved, at der blev fastsat i regulativet for den eksisterende nedstrøms del af Tude Å, at vandstanden frem over skal være som i dag eller lavere. På den måde ville Å-lav og lodsejere have sikkerhed for, at der vil blive gjort kompenserende foranstaltninger, såfremt det viser sig, at vandstanden mod forventning vil stige. Eksempelvis, at der vil blive etableret grødeskæring, hvis det viser sig, at saltvandsindtrængningen ikke kan holde grøden nede.

Kalibrering af model

Det ville styrke tilliden til modellen, hvis det blev vist, at den kunne simulere de målte vandstande ved Bildsøvej og Vorup Å. Endvidere ville det også være relevant med flowmålinger ved Bildsøvej for at se, om afstrømningen virkelig kan beregnes ved at ekstrapolere den opstrøms måling.

m) Vi har i ålavet forståelse for at kommunen ønsker at genslynge Tude å og lave et naturområde, der sammen med vikingeborgen Trelleborg med genskabelsen af den oprindelige indsejling kan have en turismæssig værdi, men det må ikke give en erhvervmæssig forringelse for de lodsejere som har jorder i projektområdet.

Sker det bør lodsejerne kompenseres fuld ud for deres tab.

På vegne af Ålavet for Tude å nedre løb og Vårby å

Jørgen Kloster Winther, Knud Hansen og Bjarne Nielsen

12

jshasko

INDGÅET

14 NOV. 2014

Plan & Byg
Teknik & Miljø

Frølund Fed den 2014-10-21

Til Projekt Tude Ådal

- a) Det er med stor glæde at læse om projektet og det bliver helt sikkert budt meget velkommen af alle naturelsker både i Danmark og udlandet.
- Slagelse kommune vil helt sikkert blive landskendt når projektet engang bliver færdigt og kommer helt sikkert med som en af landes mest spændende vandreture som bliver brugt af mange vandre i Danmark.
- Stort trækplaster!
- b) Det kunne helt sikkert blive et stort tillægsstykke hvis man kunne bygge en mini viking robåd til 4 – 6 pers. som skulle ro (padle) fra Trelleborg på Tudeå ud til det åbne Storebælt, om det skulle foregå i 3 – 4 uger i skolens sommerferie eller måske hele skolernes sommerferie, projektet er måske noget for Trelleborgs Vikinger?
- c) Når projektet bliver godkendt og kan komme i gang ville det være et stort ønske fra sommerhus området Frølund Fed hvis man kunne give tilladelse til at benytte(diget) Tjokholm så man slipper for at gå på 4 km asfalt for at benytte stien til Trelleborg fra Bildsøvej, det er kun 2 skilte på diget som der skal have en ny tekst som giver tilladelse til at gå på diget.
- d) Om det er her man har mulighed for at kommentere en eksisterende trampe stig?
Det drejer sig om trampe stien (Store vejen stien) som går fra Bildsøvej til Trelleborg, og lige før man krydser Vejlagervej nr. 21 er der på en 15-25 m plantet en bøgehæk på stien, og som vil gøre det umuligt at passere når den er vokset til.

Arne Jensen
Tranevej 47
Frølund Fed

2014-69099

Hanne Skovby

13

Fra: Fam. Søhuus [albig@dlgpost.dk]
Sendt: 17. november 2014 13:02
Til: Teknik og Miljø
Emne: Projekt Tude^Ådal

Kære Thomas Hihjær

a) Det udsendte projektforslag er meget spændende, og ser godt ud. Jeg kan ikke se, at det vil ødelægge naturen, eller være ødelæggende for nogen. Som en lodsejer kan jeg heller ikke se, det vil ødelægge strand eller de åbne arealer for smådyr og 2 benede (os selv).

Jeg regner med projektet er, for at bevare vores strande og arealerne omkring. Tude Ådal skal da bevares for alle og vores efterkommere.

Jeg ønsker jer god arbejdslyst og held og lykke med det flotte projektforslag.

Venlig hilsen
Birthe Søhuus
Helgesvej 28 (strandhus på Vagtelvej 7, Frølund Fed. Korsør)
4200 Slagelse

14

Teknik og Miljø, Slagelse Kommune

DOF Vestsjælland
dofvest@gmail.com
20. november 2014

Dahlsvej 3 4220 Korsør

Kommentarer til det udsendte projektforslag til Tude Ådal

Tak for det tilsendte projektforslag til Tude Ådal

a) Dansk Ornitologisk Forening i Vestsjælland (DOF Vestsjælland) har overordnet stor ros til projektet, hvis udførelse vil være til stor gavn for mange interesser.

DOF Vestsjælland synes at man er kommet mange interesser i møde, så både miljø, klimatilpasninger, biodiversitet og adgangsforhold for befolkningen som helhed og for folk med specifikke interesser er fremmet.

Set fra foreningens medlemmer er det positivt at biodiversiteten bliver fremmet via etableringen af våde ferske enge og at det bliver muligt at få adgang til områderne via gode stier, hvilket gør at det er muligt at overskue områderne, uden samtidig at forstyrre unødigt.

- b) DOF Vestsjælland foreslår, at der opstilles 3 fugleskjul med gode informationstavler, ét mod øst, ét mod syd og ét mod vest så man kan overskue området i godt medlys. Vi foreslår en P-plads i områdets sydlige del ved Ågervej. Derved kan man nøjes med én P-plads, hvor der er relativ kort afstand til de tre skjul.
- c) Alternativt eller yderligere foreslår DOF Vestsjælland at der bliver etableret en eller 2 vigepladser på Bildsøvej ved Forlev Mærsk, så det bliver muligt at standse sin bil eller cykel og kigge ud over området, uden at skulle være til fare for trafikken.

Det er DOF Vestsjællands håb og forventning, at området vil blive yngleplads for fuglearter som Brushane og Stor Kobbersneppe, ligesom området om efteråret og vinteren vil kunne huse store flokke af gæs ligesom rovfugle som Blå Kærhøg, Vandrefalk og Havørn vil jage over området.

I den nordlige del vil adgangen fra sommerhusområdet betyde, at beboere og gæster vil få adgang til nogle fantastiske ture igennem et storslået landskab, med mulighed for at opleve rigtig mange af yngle- og trækfuglene i Danmark.

En betingelse er at områderne veksler mellem rørskovsområder og afgræssede enge, hvilket netop fremhæves som en forudsætning i forslaget. Området har i øvrigt allerede vist sit potentiale via en yngleføremkomst, den første sjællandske, af sydlig Blåhals, som foretrækker våde enge med render af tagrør.

e) DOF Vestsjælland foreslår at der etableres et fugleskjul på dæmningen lige vest for den nuværende sluse hvorfra man kan se vadefugle o.a., på engene mod vest.

f) Der har tidligere været en dværgternekoloni på stranden, men den er forsvundet nu, men kan formentlig genetableres, hvis der etableres en yngleø ved Tude Ås udløb hvor ternerne kan være i fred. Øerne skal sikres mod forstyrrelse i yngletiden, og skal vedligeholdes, så trævækst holdes nede/væk.

I det hele taget er det positivt, hvis der etableres et antal yngleøer til vadefugle, gæs, terner og ænder. Disse øer kan måske allerede findes som forhøjninger i terrænet, men de bør ryddes for trævækst. I det hele taget er det vigtigt at der etableres og vedligeholdes en plejeplan for hele området, så det ikke gror til eller skifter karakter.

g) Større, organiseret sejlads op ad Tude Å til Trelleborg og andre organiserede og evt. motoriserede aktiviteter skal så vidt muligt ikke findes sted i området, som ikke er stort nok til at klare en sådan belastning, og under alle omstændigheder skal organiserede aktiviteter holdes væk fra parrings- og yngletiden (1. marts til 15. juli).

I DOF-basen, hvor ornitologer indtaster deres observationer, findes der 2 lokaliteter indenfor området, Store Vejlen, hvor der indtil dato er observeret 44 forskellige fuglearter, og Skudløb/Tude Ås udløb, hvor der tilsvarende i alt er observeret 56 forskellige fuglearter. Begge disse tal forventes at stige kraftigt efter etablering af området, dels fordi området bliver væsentligt forbedret i forhold til biodiversitet, men også p.g.a. forbedrede adgangsforhold. Området øst for området, dvs. mellem Bildsøvej og Trelleborg er allerede et meget interessant område, med pt. 133 registrerede fuglearter.

Venlig hilsen
På vegne af DOF Vestsjællands bestyrelse og Faunistiske udvalg

Rolf Lehrmann, medlem af Tude Ådals Følgegruppe for DOF Vestsjælland

Peder Seibæk, medlem af Natursamrådet i Slagelse kommune for Dansk Ornitologisk Forening

Lasse Braae, Formand for DOF Vestsjælland

Slagelse Kommune
Teknik og Miljø Udvalget
Dahlsvej 3
4220 Korsør

Mail: teknik@slagelse.dk

Sorø, den 21. nov. 2014

Til Erhverv- Teknik- og Miljøudvalget.

Kommentarer til projektbeskrivelse TUDE ÅDAL efteråret 2014.

a) Hele Tude Ås forløb har status som et ørred vandløb, levested og opvækstvand. Dette på trods, er det ikke nævnt i projektbeskrivelsen, hvilke vi anser for utroværdigt. Vandplejeudvalget i Sorø er meget aktiv omkring sikring af bedste fysiske forhold samt økologiske muligheder for ørredbestanden, og har gennem årene, i samarbejde med Sorø Kommune, været aktiv deltager ved genslyngninger og anlæg af gydebanks. Slagelse Kommune har ligeledes været aktiv omkring dette på strækninger beliggende i egen kommune. Vi er meget urolige for følgerne af det påtænkte projekt, idet vi forudser et stort tab af smolt i det projektet. Det vil virke som en lang sø, da der ikke er noget fald på den nederste del af Tude Å.

b) I denne sø med lavt vand vil være et godt sted for vækst af tagrør, som på kort sigt vil betyde tilgroning. Derefter vil der ikke være noget egentligt vandløb tilbage og med den konsekvens at det vil være slut med en ørred bestand i vandløbet.

c) Der er lavet lignende tiltag andre steder i landet. Efter anlægget af Årslev Engsø, er smolttabet steget markant fra 22 % til 78% under dens vandring gennem søen. Søen har en dybde på 1/2-1 m (DTU-Aqua). Det arbejdes der på at ændringer som der giver bedre mulighed for ørred og smolt vandring, der er ingen grund til at lave den samme fejl. Slagelse Kommunes undersøgelse " Smoltudvandring fra Tude Å 2013" beskriver udvandringen i Tude Å til 10-30 %, af hvad der er fundet i østdanske vandløb, dette er i sig selv et ringe antal.

Slagelse Kommunes Tude Å projekt.

- d) • Projektet mangler svar på ørredens overlevelsesmuligheder i vandsystemet.
- e) • Er der lavet en estimeret beregning for det for det forventede smolttab?
- f) • Er der modregnet det kvælstof der fjernes for nærværende, når det beskrives at der forventes færre oversvømmelser på nuværende arealer, ellers er det ikke en ny fjernelse?
- g) • Det beskrives at der er en positiv udbredelse af ørredbestanden. Dette er ikke korrekt. Se DTU-Aquas undersøgelse fra 2013. Denne beskriver en væsentlig forringelse af ørredyngelen?
- h) • Det nye højvandsslukke beskrives som være lukket i længere tid end det nuværende.

Hvilken indflydelse får dette bl.a. for smolt der ikke kan komme det sidste stykke til havet?

- v) • Hvordan sikres det at smolten ikke føres ind i St. Vejlen, hvilke vil betyde et stort tab?
- j) • Projektet vil bidrage med en betydelig mængde ny fiskehabitat i de nye 3 km ny å.
Er det godt når det går ud over de naturlige fiskebestande i 100 km vandløb?
- k) • Ved undersøgelse af smoltvandringen fra Tude Å i 2013 blev der fanget 11 flodlampretter. For at sikre en naturlig bestand af disse, er det vigtigt at de kan vandre frit mellem gydeområderne i åen og opvækstområderne i havet og at der ikke findes spærringer undervejs.
Hvordan sikres dette i projektet?
- v) • I projektbeskrivelsen for Tude Ådal beskrives det, at der på vanddybder mellem 0 – 1 meter vil udvikle sig en tæt rørskov primært bestående af tagrør, samt at vanddybden i strømrenden vil være mellem 1 – 1,6 meter.
Tagrør trives bedst på vanddybder mellem 0,5 – 1,5 meter og kan sagtens vokse på dybere vand.
Hvordan sikres det, at strømrenden ikke vokser til med tagrør, så der på sigt bare dannes en stort sammenhængende tagrørsbevoksning uden nogen egentlig strømrende?

- m) Slagelse Kommune vil kunne drage fordel af at inddrage DTU-Aqua i det endelige projekt. Det er det eneste sted, hvor de har landets fremmeste ekspertise med hensyn til vandløbsrestaureringer.
Det er bare et godt råd.

Med venlig hilsen
Leif Møller
Sorø
Medl. UPV og DSF

Slagelse Kommune
Teknik og Miljø

Friluftsrådet i
Sydvestsjælland
v/ kredsformand
Arne Kristensen
Stendyssevej 17
4171 Glumsø
Tlf.: 57 64 61 34
E-post:
sydvest@friluftsradet.dk

Slagelse november 2014

Hørings svar til Tude Ådal

Friluftsrådet sydvestsjælland, har følgende kommentarer:

FORORD:

- a) Fra Friluftsrådet er vi altid glade for, når der bliver etableret mere natur på nye områder, og at der bliver etableret adgang her.

De nye vådområder giver mulighed for mere fugleliv og for spændende flora.

- b) Hvad angår fiskelivet i det nye å løb, er der spørgsmål om hvordan det kan indpasse sig i det nye længere forløb, men det forventer vi, at der tages højde for i projektet.
Hvad angår den projekterede sø ved vi dog, at det er forbundet med store problemer for vandfiskene at passere denne – såvel for gydefisks – som for udtrækkende smolts vedkommende. Undersøgelser foretaget af DTU Aqua har vist op til 85 % dødelighed for udtrækkende smolt i tilsvarende kunstigt etablerede søer.

Da projektet ellers både skaber bedre miljø og muligheder for at opleve naturen, ser vi frem til udførelsen heraf.

Ikke mindst er vi glade for at vi nu får mulighed for at komme med høringssvar inden det endelige projekt er vedtaget, og at vi stadig er med i projektets følgegruppe.

Det udarbejdede projektmateriale giver mange gode muligheder for oplevelser, og vi vil her fremkomme med vores ønsker om projektet:

ADGANG:

- c) Parkeringspladser: For at kunne komme rundt i området er det vigtigt at der etableres mindre parkeringspladser flere steder både på Bildsøvej, Broholmvej og i sommerhusområdet.
- d) Busstoppesteder er også vigtig at sikre sig og markere.

e) Langs Bildsøvej bør der placeres en vigeplads langs den vestlige side til at biler kan holde for at observere de mange spændende fugle, der vil komme i området. Her er jo et dige og dette bør der tages højde for.

STIER:

f) Der er planlagt stier hele vejen rundt på digerne, og det vil give en fantastisk god udsigt over områdets varierende natur fra rørskov til afgræssende enge og søer. Af hensyn til at undgå nedslidning af digerne og nemmere vedligehold bliver de formentligt befæstede med grus.

Det vil også være fint med stien langs Bildsøvej fra den sydligste sti til Broholmvej.

g) Hvad med at kunne gå på på diget langs Bildsøvej fra Broholmvej til sydlige dige, så man ikke skal gå på den befærdede vej her?

På den måde er der tale om rundture, hvilket er rigtigt fint og man kommer tilbage til startstedet og parkering/bus.

Stien langs åen til Trelleborg er en spændende sti da den følger åen.

h) Hvad om der etableres en trampesti også langs den østlige nye å? På den måde kan man få en rundtur, uden at skulle gå ad Bildsøvej på det stykke.

i) Her opkøbes jo areal til det nye forløb, og mon ikke der så kan blive en sti på å-bræmmen? Her langs åen er der andre udsyn end fra digerne, og det vil give en afveksling.

j) Det vil også være fint med stier i sommerhusområdet som den røde punkterede linje.

k) Stier på digerne bør vel befæstes, så der ikke slides for meget på dem, og det vil være nemmere at vedligeholde.

STØTTEPUNKTER:

l) Bænke på gode udsigt steder vil være fint så man i ro kan sidde og nyde naturen.

m) Fugletårn, lavt, med beskrivelse af områdets fugle vil være fint at indpasse, som beskrevet i materialet.

n) Færdsel i området på højere områder eller på træbroer vil også være fint og her kunne fugle observationsposterne ligge.

o) Der er beskrevet meget om oplevelser i området om naturen mv. Dette kræver et sted hvor der kan placeres en samlingshytte med materialer og beskrivelser af, hvad der kan opleves, og det kunne samtidigt være en observationshytte, hvor man kan sidde og nyde naturen og drikke sin kaffe mv. Hvor har man tænkt sig denne skal ligge og udformes?

p) I følgegruppen vil vi gerne være med til at planlægge disse støttepunkters placering og gerne shelters til ly og overnatning.

INFORMATION:

q) Efter udførelsen, er det vigtigt, at alle både lokale og turister kan få gode oplevelser ved at kunne finde rundt i området.

Dette kan ske dels ved at stierne markeres med farver og dels ved at der udføres en folder over området.

Denne kan dels trykkes, eller blot ligge på hjemmesiden til at se/down loade.

Desuden bør der opsættes info tavler med kort over området og længde af turene.

Undervejs vil det være fint med tavler over dyr og planter der kan opleves.

Fra Friluftsrådet ser vi således frem til, at projektet udføres med de mange spændende gode intentioner, der ligger i det meget fine materiale.

Vi vil fortsat gerne være med i følgegruppen, til at få udarbejdet detaljer i projektet som vi her har beskrevet.

r) Der vil være mulighed for Tipsmidler fra Friluftsrådet til friluftsfaciliteter.

Med venlig hilsen

Hans Vallentin Stoltz
Orionvej 4, 4200 Slagelse
40818554 mail : hans@stoltz.dk
Friluftsrådet Sydvestsjælland

17
Hanne Skovby

Fra: helen fuglsang [h.fugl@hotmail.com]
Sendt: 24. november 2014 10:43
Til: Teknik og Miljø
Emne: Høringssvar, Tude Ådal Projekt

Høringssvar

a) Jeg har kun ros til projektet. Jeg håber de vanskeligheder der sikkert er, kan overvindes. Jeg synes vi her har et fantastisk enestående og betagende naturområde, som vi bør værne om. Jeg ser frem til at fuglelivet genopstår. Personligt har jeg i halvtresserne nydt de våde enge ved feddet, det var meget smukt.

b) Jeg ønsker mig at der bliver adgang til området ved at åbne nu lukkede stier. Mange af os beboere i området vil gerne kunne gå tur og nyde herlighederne.

Tak for den smukke projektbeskrivelse, man bliver helt varm om hjertet når man forestiller sig hvad fremtiden kan bringe hvis projektet fuldføres.

Med venlig hilsen

Helen Fuglsang
Tranevej 39
4220 Korsør

18
+ 5 RIZAC

INDGÅET
24 NOV. 2014

Plan & Byg
Teknik & Miljø

Frølund Fed d. 19. november 2014

Til Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Att. Miljø og natur v/ Thomas Hilkjær.

Høringssvar vedr.: Tude Ådal projektet.

a) Først vil vi rose Slagelse Kommune, fordi man tør igangsætte, et så stort og visionært projekt.

Vi tror, at Tude Å. Projektet vil tilføre området en meget stor herligheds værdi, naturoplevelser mm for os der bor tæt på, sommer boende, men også for besøgende og turister udefra.

Vi må heller ikke glemme det løft/skub som projektet vi give til plante- og dyrelivet.

Ser vi på lignede projekter, eks. Skjern Å, Filsø mm, har det virkelig kunnet skabet en flot samklang mellem mennesker og den genskabte natur.

Den afsmittende virkning på Trelleborg er heller ikke at forglemme!

Slutteligt lidt "malurt i bægeret".

b) Når vi nærlæser oplægget, med div. kort og bilagsmateriale, forekommer det os, at den nuværende blokerede sti, på diget imellem Storkevej og Tjokholm dæmningen, ikke er markeret som genåbnet. Skulle det være tilfældet, vil det give os beboere og besøgende, i den nord vestlige del af Frølund Fed en væsentlig vanskeligere adgang til den genskabt natur.

Med venlig hilsen
Bent & Kirsten Pedersen, Tranevej 13, Frølund Fed

Bent & Kirsten Pedersen
Kirsten Pedersen.

Fuglsang Tranevej 39. Dorit Pedersen Tranevej 17
Thorben Driis Storkevej 23
P. Jensen Tranevej 11
Seif H. Sørensen Storkevej 19

Til Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Att. Miljø og natur v/ Thomas Hilkjær.

Høringssvar vedr.: Tude Ådal projektet.

Først vil vi rose Slagelse Kommune, fordi man tør igangsætte, et så stort og visionært projekt.

Vi tror, at Tude Å. Projektet vil tilføre området en meget stor herligheds værdi, naturoplevelser mm for os der bor tæt på, sommer boende, men også for besøgende og turister udefra.

Vi må heller ikke glemme det løft/skub som projektet vi give til plante- og dyrelivet.

Ser vi på lignede projekter, eks. Skjern Å, Filsø mm, har det virkelig kunnet skabet en flot samklang mellem mennesker og den genskabte natur.

Den afsmittende virkning på Trelleborg er heller ikke at forglemme!

Slutteligt lidt "malurt i bægeret".

Når vi nærlæser oplægget, med div. kort og bilagsmateriale, forekommer det os, at den nuværende blokerede sti, på diget imellem Storkevej og Tjokholmdæmningen, ikke er markeret som genåbnet. Skulle det være tilfældet, vil det give os beboere og besøgende, i den nord vestlige del af Frølunde Fed en væsentlig vanskeligere adgang til den genskabt natur.

Med venlig hilsen
Bent & Kirsten Pedersen, Tranevej 13, Frølunde Fed

Jens Dasmussen, Spøtkevej 9, Frølunde Fed

Elke Rasmussen u u

Arne Jensen Tranevej 47 Frølunde Fed

Bente Jensen - " - "

~~Thomas Hilkjær~~ u 32 - u -

M.Hansen u u - a -

Til Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Att. Miljø og natur v/ Thomas Hilkjær.

Høringssvar vedr.: Tude Ådal projektet.

Først vil vi rose Slagelse Kommune, fordi man tør igangsætte, et så stort og visionært projekt.

Vi tror, at Tude Å. Projektet vil tilføre området en meget stor herligheds værdi, naturoplevelser mm for os der bor tæt på, sommer boende, men også for besøgende og turister udefra.

Vi må heller ikke glemme det løft/skub som projektet vi give til plante- og dyrelivet.

Ser vi på lignede projekter, eks. Skjern Å, Filsø mm, har det virkelig kunnet skabet en flot samklang mellem mennesker og den genskabte natur.

Den afsmittende virkning på Trelleborg er heller ikke at forglemme!

Slutteligt lidt "malurt i bægeret".

Når vi nærlæser oplægget, med div. kort og bilagsmateriale, forekommer det os, at den nuværende blokerede sti, på diget imellem Storkevej og Tjokholmdæmningen, ikke er markeret som genåbnet. Skulle det være tilfældet, vil det give os beboere og besøgende, i den nord vestlige del af Frølunde Fed en væsentlig vanskeligere adgang til den genskabt natur.

Med venlig hilsen
Bent & Kirsten Pedersen, Tranevej 13, Frølunde Fed

Paul Erik Jørgensen Tranevej 7

Anders Jensen
P.G. Henningsen Tranevej 14

Anette Pedersen Tranevej 18

Viggo Pedersen

Til Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Att. Miljø og natur v/ Thomas Hilkjær,

Høringssvar vedr.: Tude Ådal projektet.

Først vil vi rose Slagelse Kommune, fordi man tør igangsætte, et så stort og visionært projekt.

Vi tror, at Tude Å. Projektet vil tilføre området en meget stor herligheds værdi, naturoplevelser mm for os der bor tæt på, sommer boende, men også for besøgende og turister udefra.

Vi må heller ikke glemme det løft/skub som projektet vi give til plante- og dyrelivet.

Ser vi på lignede projekter, eks. Skjern Å, Filsø mm, har det virkelig kunnet skabet en flot samklang mellem mennesker og den genskabte natur.

Den afsmittende virkning på Trelleborg er heller ikke at forglemme!

Slutteligt lidt "malurt i bægeret".

Når vi nærlæser oplægget, med div. kort og bilagsmateriale, forekommer det os, at den nuværende blokerede sti, på diget imellem Storkevej og Tjokholmdæmningen, ikke er markeret som genåbnet. Skulle det være tilfældet, vil det give os beboere og besøgende, i den nord vestlige del af Frølund Fed en væsentlig vanskeligere adgang til den genskabt natur.

Med venlig hilsen
Bent & Kirsten Pedersen, Tranevej 13, Frølund Fed

Bent Pedersen
Kirsten Pedersen
Højre vej 4
Højre vej 11

Til Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Att. Miljø og natur v/ Thomas Hilkjær,

Høringssvar vedr.: Tude Ådal projektet.

Først vil vi rose Slagelse Kommune, fordi man tør igangsætte, et så stort og visionært projekt.

Vi tror, at Tude Å. Projektet vil tilføre området en meget stor herligheds værdi, naturoplevelser mm for os der bor tæt på, sommer boende, men også for besøgende og turister udefra.

Vi må heller ikke glemme det løft/skub som projektet vi give til plante- og dyrelivet.

Ser vi på lignede projekter, eks. Skjern Å, Filsø mm, har det virkelig kunnet skabet en flot samklang mellem mennesker og den genskabte natur.

Den afsmittende virkning på Trelleborg er heller ikke at forglemme!

Slutteligt lidt "malurt i bægeret".

Når vi nærlæser oplægget, med div. kort og bilagsmateriale, forekommer det os, at den nuværende blokerede sti, på diget imellem Storkevej og Tjokholmdæmningen, ikke er markeret som genåbnet. Skulle det være tilfældet, vil det give os beboere og besøgende, i den nord vestlige del af Frølund Fed en væsentlig vanskeligere adgang til den genskabt natur.

Med venlig hilsen
Bent & Kirsten Pedersen, Tranevej 13, Frølund Fed

Cora Kofod
Bente Kofod
Linn Blomhansen
Storkevej 19
Storkevej 19
Storkevej 21

Fra: Kirsten M. Poulsen <kmp@kmpplus.com>
Sendt: 22. november 2014 14:45
Til: Bent og Kirsten Pedersen
Emne: Høringssvar - Tude Ådal projektet

Høringssvar vedr.: Tude Ådal projektet.

Jeg vil hermed gerne støtte op om det høringssvar, som er underskrevet af Bent & Kirsten Pedersen, Tranevej 13, Frølund Fed

Venlig hilsen
Kirsten M. Poulsen
Tranevej 15, Frølund Fed

KORSØR LYSTFISKERFORENING

v/formand Flemming Lundberg Petersen, Stibjergvej 52, 4220 Korsør
tlf. 58387550 mobil 40536114
dortheogflemming@hotmail.com ell. formand@korsoerlystfiskerforening.dk

SLAGELSE KOMMUNE

Teknik og Miljø udvalget, Dahlsvej 3, 4220 Korsør
teknik@slagelse.dk
(fremsendt pr. ovenstående mail)

Svenstrup, den 24. november 2014

Høringssvar – Naturgenopretningsprojekt TUDE ÅDAL .

- a) Grundlæggende er en forening som vores selvfølgelig meget positiv, når der som her er proklameret et naturgenopretningsprojekt. Dette skal naturligvis være fagligt redeligt, ligesom det skal favne naturen hele vejen rundt, - forstås såvel flora som fauna over som i vandet. Desuden skal det selvsagt også have en fornuftig økonomisk balance, i forholdet udbytte og omkostning.

Yderligere bør det også udvise et betydeligt incitament for såvel rekreative private interesser som de erhvervs- og turistmæssige interesser, samt ikke mindst give de resultater, der specielt har dannet grundlag for det bevillingsmæssige, der blåstempler og skaber det økonomiske fundament for projektet.

- b) Desværre må vi på det kraftigste advare og protestere mod projektet i dets nuværende form, da det efter vores og vores konsulentmæssige baglands (DTU Aqua og Danmarks Sportsfiskerforbunds miljø og biologiske afdeling) opfattelse, - slet ikke opfylder de nødvendige både rimelige og faglige korrekte forudsætninger.

Hermed begrundet i følgende bemærkninger med spørgsmål:

- c) Ved omlægning af 350 m å til ny å strækning på 3.000 meter, som vel at mærke bliver en strømmende i et egentlig lavvandet søområde, der er uden fald, således at udstrømningen alene er betinget af havets flod og ebbe samt det fra oplandet værende vandpres og med sluseporte som regulering, vil i det nuværende projekt afstedkomme en katastrofe for den udvandrende havørred smolt samt vandrefisk i øvrigt.

- d) DTU Aqua har ved forskningsprojekter af analog projekter i det Østjyske (Egå Engsø m.fl.) konstateret en dødelighed på op til 83% på udtrækkende ørred smolt, på grund af de mange for trækfisken ugunstige forhold som strømhastighed, for lang opholdstid, vandtemperatur, rovfisk, rovfugle m.m. I herværende projektbeskrivelse fra Slagelse Kommune og Orbicon projekteres med et smolttab på 6,2% "og måske lidt mere", - baseret på en forældet undersøgelse fra lige umiddelbart efter de Østjyske projekters etablering, hvor efter få års virkning er konstateret ovenstående katastrofe for vandrefisken og hvor Århus kommune nu må iværksætte projekt for etablering af meget kostbart å omløb, for at råde bod på det - ellers fra start m.h.t. vandrefisk - advarede sø projekt.

SPØRGSMÅL: Hvorfor har Slagelse kommune - i relation til ovenstående - ikke anvendt de nyeste forskningsresultater og værende fakta i forbindelse med herværende projekt?

- e) Af projektet fremgår også, at det vil medføre øget afstrømning i å systemet og dermed i al væsentlighed absorbere de kendte oversvømmelser længere oppe i å systemet, - men i samme moment skal så fokuseres på det bevillingsmæssige grundlag, omhandlende en reduceret udvaskning af kvælstof, - hvor herværende projekt skulle kunne reducere dette med 123 kg N/ha/år, - men det fremgår ikke af projektbeskrivelsen, hvor meget mistet udvaskning, der tabes i det opstrøms værende å system?

Som det fremgår af projektbeskrivelsens billedforside, samt de kendte betydelige og arealmæssige store oversvømmelser i specielt Vårby å dalen, må logisk være dem som absorberedes i projektet, hvorfor disse også må have en væsentlig indflydelse på kvælstofberegningen?

SPØRGSMÅL: Med hvilken faktor har den tabte kvælstofudvaskning opstrøms projektet reduceret nettoresultatet?

Foranstående er meget alvorlige og væsentlige forhold i værende projekt, som slet ikke er belyst tilstrækkeligt, hvortil kan føjes en meget bred vifte af betæneligheder og stilles mange spørgsmål:

- f) # Det konstateres i 2013 at åen indeholder en bestand af den rødlistede fisk flodlampret, hvordan vil den blive påvirket i dette projekt?
- g) # Projektet beskriver betydelig ny fiskehabitat i projektområdet, men er det på bekostning af over 100 km vandløbs bestående habitat?
- h) # I givet fald dette projekt gennemføres, vil der så blive udarbejdet et regulativ, som sikre såvel strømrændes dybde som bredde?
- i) # Det forventes at fisk bliver inkluderet i kommende Vandplaner, - er Slagelse kommune så indforstået med, at regulere/ændre/restaurere dette projekt for opfyldelse af eventuelle mangler i så henseende?
- j) # Da miljøloven og dennes følgelovgivning klart udtaler, at der ikke må ske forringelser af nuværende miljøtilstand, er vores opfattelse at herværende projekt karambolerer med disse miljøkrav?

Konklusion og forslag:

k) I en tid hvor der på alle parametre arbejdes med begrebet bæredygtighed, i hvilket også indgår økonomi samt ikke mindst en yderst forstandig brug og forvaltning af naturen, udviser dette projekt, - trods de mange interessante aspekter det indeholder, - desværre total manglende bæredygtighed, som er udtrykt i foranstående, - hvortil skal føjes, at Slagelse og Kalundborg kommuner har indgået et intensivt kystturist-samarbejde, - der p.t. arbejdes intens med projekt Fishing Seeland, - der er i dag øget fokus på de generelle interesser, der knytter sig til den rekreative værdi og økonomi, som knytter sig specielt til den mest eftertragtede kystfisk - havørreden, hvor det altafgørende er, at Tude å som sammen med Halleby å, er hovedleverandør af havørreder til hele den vestsjællandske kyst, prioriteres ekstremt højt for at opfylde disse målsætninger!

I det lys samt i øvrigt af hensyn til naturen "hele vejen rundt", - hvor desværre det i vandet al for tit overses, - er herværende projekt IKKE BÆREDYGTIGT I SIN NUVÆRENDE FORM.

l) Forslaget kan være, at man for det første skeler meget til det projekt der er gennemført i Vejle Å dalen, hvor er gennemført lignende uden at skade åens vandrefisk, - evt. ved at man gennemførte det skitserede projekt UDEN AT OMLÆGGE TUDE Å, - men oversvømmer det projekterede areal, bibeholder værende sluser under Bildsøvej og forøger pumpe kapaciteten i værende pumpestation. Hvor så bestående vandtilførsler sammen med Tude å - ved større vandmængde - "vandføder" området i form af kontrolleret overløb.

Forslagets bæredygtighed kan selvfølgelig ikke dokumenteres p.t., idet vi ikke har de nødvendige økonomiske ressourcer i så henseende.

I håb og forventning om genovervejelse/revision af projekt Tude Ådal.

På Korsør Lystfiskerforening vegne
Flemming Lundberg Petersen
formand

SLAGELSE SPORTSFISKERFORENING

Slagelse d. 24 november 2014

Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Dahlsvej 3
4220 Korsør.
teknik@slagelse.dk

HØRINGSSVAR TUDE ÅDAL

- a) Slagelse Sportsfiskerforening har med stor interesse fulgt arbejdet med projekt Tude Ådal, ligesom vi nøje har gennemgået den udsendte projektbeskrivelse. Vi kan som brugere af naturen ikke være uenige i, at udledningen af kvælstof til vore farvande skal nedbringes og vi hilser med glæde initiativer, der fremmer yngleforsøg for vore vadefugle samt opvækststeder for sjældne og truede planter. Projektbeskrivelsen beskriver detaljeret, hvilke fugle og planter, der forventes fremmet med ved gennemførelsen af projektet.
- b) Men som en sportsfiskerforening leder vi selvfølgelig efter ligeså detaljerede oplysninger om projektets indvirkning på fiskebestanden i Tude Å. Og det er bemærkelsesværdigt lidt, der er af oplysninger omkring dette forhold. Umiddelbart skulle man jo mene, at tilførslen af 3 km. "ny" å skulle have en positiv effekt på fiskebestanden, så hvorfor er dette ikke beskrevet lige så udførligt som effekten for fugle - planter og padder?
- c) Vi tror desværre, at forklaringen ligger i den del af projektet, hvor Tude Å umiddelbart inden havet, bliver ført igennem Sortesvælg og Lille Vejlen, der vil fungere som engsø med permanent vandspejl. Og alle undersøgelser fra andre projekter i Danmark har vist, at forhold, hvor lakse og ørredsmolt skal passere en sø på deres vej til havet, medfører et dog stort tab af disse smolt. Uden at blive af for teknisk har dette noget at gøre med vandhastighed og tilstedeværelsen af predatorer. Jo længere tid smolten opholder sig i en engsø, jo større er dødeligheden. DTU Aqua har lavet undersøgelser, der beskriver en dødelighed med op til 80 %. Projektbeskrivelsen beskriver da også på side 54 - 55 det tilsvarende projekt fra Skjern Å, hvor man af hensyn til laksen opgav at føre åen igennem en sø, da dette ellers ville have betydet, at man havde mistet sin laksestamme.
- d) Slagelse Sportsfiskerforening har igennem mange år og i samarbejde med såvel Slagelse Kommune som andre lystfiskerforeninger, gjort et stort arbejde med forbedringer i Gudum-Skovse Å (tilløb til Tude Å) samt Tude Å. Der er udlagt gydegrus på udvalgte steder, store sten som skjul for ørred yngel et blevet udlagt og der er etableret sandfang flere steder. Hvert år bliver der af sportsfiskerne opfisket og strøget moderfisk, således at der året efter kan udsættes yngel i åerne. Der er blevet anvendt rigtig mange millioner af kroner, såvel kommunale/statslige som EU midler på forbedringer i åerne. Og der er fra sportsfiskernes side forbrugt tusindvis af timer. Alt sammen med det formål, at forbedre levestederne for planter og insekter og herved også vores bestand af ørreder. Alligevel viser nye tal, at vores å system kun har en naturlig reproduktion på ca. 22 %. Såfremt

projektet gennemføres i sin ordlyd med at føre Tude Å igennem en engsø, vil dette efter vor mening betyde, at ørreden bliver udryddet i Tude Å systemet. Alle investerede penge og timer vil være spildt. Og det vel at mærke borgernes skattekroner.

e) Projektbeskrivelsen omtaler, at der skulle ske en forøgelse i antallet af "naturturister". Vi tror desværre, at antallet af mennesker, der kommer for at se og nyde den nye Ådal ikke vil kunne modsvare antallet af lystfiskere, der i dag kommer for at fiske havørred langs vores kyster. En udryddelse af havørreden i Tude Å systemet vil betyde, at Vestsjælland ikke mere vil være attraktiv for disse mennesker og at de vil henlægge deres aktiviteter til andre steder, hvor der er større forståelse for de indtægter, havørreden fører med sig. F.eks. Fyn eller Isefjorden.

f) Vi kan i foreningen ikke forstå, at det ikke er muligt at lave en naturforbedring, uden at det skal gå ud over vores bestand af laksefisk. F.eks. ved anvendelsen af diger, som åen løber i med riste ud til engområderne, således at der ved høj vandstand automatisk bortledes vand fra åen ud i engområdet. Digerne kunne etableres ved anvendelse af de 69.000 m³ jord, som projektet beskriver, skal graves til det nye Tude Å forløb. Herved spares udgiften til bortskaffelsen af jorden. Eller andre løsninger, der tilgodeser begge dele.

g) Og vi er i foreningen bekymrede over den fortilse af de faktiske forhold for ørredernes overlevelse, som dette projekt vil betyde. Vi bør da i lige så høj grad fortælle borgerne om de negative effekter af projektet som de positive. Og at borgernes hidtidigt anvendte skattekroner i Å systemet til dels må betragtes som tabte.

På foreningens vegne

Jes Hansen

Formand

Hanne Skovby

Fra: Lars Bak [larsbakbyg@gmail.com]
Sendt: 24. november 2014 23:54
Til: Teknik og Miljø; Thomas Hilkjær
Emne: Fwd:

Hej Thomas,

a) vi har nu gennemlæst det tilsendte "projektbeskrivelse efterår 2014" og vi er stadigvæk store tilhængere af projektet!

b) Når det er sagt, så undrer vi os dog lidt over, at åløbets placering på side 18-19 ikke svarer til det, vi talte om på møde 24. april 2014 (jf. iøvrigt også referatet fra mødet side 3 af 5). Vi ser gerne at åløbet føres i "den gamle rende" indover vores eng fremfor i skellet, og at der som tidligere omtalt etableres en trækfærge mellem os og matr. nr. 17b (der hvor trampestien går fra Bildsøvej mod Trelleborg).

c) Samtidig er det meget gladeligt mht. hastighedsnedsættelsen på Bildsøvej på strækningen fra omkring Broholmvej (hvor cykelsti ophører) og hen til efter Tude Å's nuværende placering (hvor der igen er cykelsti) men var det ikke en ide engang for alle, at få lavet den sidste bid cykelsti som mangler, når nu kommunen alligevel skal igang med det omfattende anlægsarbejde i området - herunder også etablering af den nye bro på Bildsøvej. Vi ved jo alle, at det tidligere mange gange har været oppe at vende, og det vil være til meget stor glæde for os i det berørte område, foruden alle de cyklister som dagligt, specielt i sommer halvåret, cykler på strækningen til og fra stranden.

At mange kører totalt uforsvarligt på Bildsøvej bekræftes kun med al tydelighed af, at vi i foråret bestilte en fartkontrol hos politiet, som var forbi 8. april 2014 i tidsrummet 19.05-19.20, her blev taget 2 fartsyndere med laser - den ene med en målt hastighed på 127 km/t fremfor de tilladte 80 km/t, og yderligere 2 blev sigtet for kørsel uden førerret - og alt dette på bare 15 min.! (fremgår stadigvæk af politiets døgnrapport fra nævnte dato).

Vi håber byrådet seriøst vil overveje ovennævnte, og glæder os til at høre nyt om projektet.

Med venlig hilsen

Vibeke Brunsvig & Lars Bak
Bildsøvej 184
4200 Slagelse

Hanne Skovby

Fra: Ib Brøndsted [ib@broendsted.dk]
Sendt: 25. november 2014 09:39
Til: Teknik og Miljø
Cc: palle.of.frolunde@gmail.dk
Emne: Projekt Tude Ådal - hørings svar

Indsigelse til projektet fra beboerne på Rørsangerkæret 2A i OF fritidshaveforening:

Vi vil hermed gøre indsigelse mod, at der udføres stier på toppen af det nye dige, som placeres ved skel til OF fritidshaveforening mod Lille Vejen parallelt med Bildsøvej. Vi har fulgt Tude ådal-projektet og syntes at det er meget spændende - vi har jo valgt at købe sommerhus på netop denne grund i foreningen p.g.a placeringen ud til dette naturskønne område.

Vi har selvfølgelig også været betænkelige med hensyn til diget, som placeres langs hele vores parcel, for at det tager udsigten til Lille Vejen og ikke mindst til kørerne og det rige fugleliv.

Men i den "store sags tjeneste" og det man kan opnå for området og miljøet som helhed, har vi fundet os tilrette med dette forhold, at vi får et 1,55 m højt dige hele vejen langs vores parcel.

Vi er dog yderst betænkelige ved at der tænkes udført en sti MED OFFENTLIG adgang på toppen af diget i hele dets udstrækning mellem Broholmsvej og Tjokholmdiget.

Vi har (også tidligere ejere) baseret beplantningen på grunden efter, at der var frit udsyn til vejlerne og det vil være helt umuligt at etablere en afskærmning af vores hus og have, når der udføres stier i en højde af 1,55 m over terræn. Det vil jo medføre at vi skal op i en højde af 3 til 3,20 m for at afskærme for indblik i såvel hele haven som ind i vores stue - for at bevare vores privatliv.

Vi skal derfor på det kraftigste gøre indsigelse mod at der udføres offentligt tilgængelige stier på toppen af det nye dige.

Vi ved, at også andre beboere ved dette skel, er meget betænkelige ved den offentlige adgang i den højde over terræn.

Vi henviser i øvrigt til første afsnit på side 42 i projektbeskrivelsen hvor I skriver: "Balancegangen mellem at skabe et område, der dels er tilgængelige for alle, og dels ikke generer nogen af ådalens beboere og ejere, er en disciplin, som holdet der planlægger friluftsliver i Tude ådal, ofte udfører."

Vi håber på Jeres velvillige behandling af vores indsigelse og håber selvfølgelig at projektet vil berige området også for os, der bor umiddelbart bag diget.

Med venlig hilsen
Beboerne på Rørsangerkæret 2A:

Margit Næsby Hansen
Mobil 20 73 24 74
og
Ib Brøndsted
Mobil 40 74 24 74

Hanne Skovby

Fra: Birgitte Nielsen [lynghave@c.dk]
Sendt: 26. november 2014 09:00
Til: Teknik og Miljø
Emne: Tude Ådal

Slagelse kommune
Teknik og miljø
Dahlsvej 3
4220 korsør

Ang diger Tudeådal

Vi har sommerhus på Tranevej 102, og vil gerne vide om digerne stødende op til os bliver forhøjet?

Ugen efter stormen Bodil havde vi forhøjet vandstand fra Storebælt, vandet var meget tæt på at bryde igennem vores dige. Der var max 10 - 20 cm i overskud. Vandstanden varrede længe så vandet trak ind under digerne flere steder. Hvilket bekymrede mange af os sommerhus ejere.

Der står i projektet at hvis vandstanden er forhøjet i Storebælt vil højvandslukke forhindre Storebælt i at trænge ind i området via Tude Å. Hvad så med vores område? Jeg kan se at der ikke er nogen pumper i vores område til at lede vandet væk.

Under ekstreme vindforhold kan vandstanden i Storebælt og Vejlerne være forhøjet, hvordan håndteres dette?

Med venlig hilsen
Leif Pedersen
Birgitte Nielsen
Tranevej 102
Frølund Fed
4220 Korsør
lynghave@c.dk
22175394

Denne e-mail er fri for virus og malware idet avast! Antivirus beskyttelse er aktiveret.

Slagelse Kommune
Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør
Tlf. 5857 3600

26 NOV. 2014

Korsør den 26. november 2014.

Slagelse Kommune

Teknik og Miljø

Dahlsvej 3

4220 Korsør.

Bemærkning til

TUDEÅDAL, PROJEKTBEKRIVELSE

Ved gennemlæsning af projektbeskrivelsen er der side 12 en henvisning til et kort på side 21. Dette kort er ikke at finde i det fremsendte. Flere efterfølgende steder er der en henvisning til kort på side 21.

- a) På side 14 er det angivet at nye diger primært vil blive etableret med opgravet materiale fra det nye åløb. Dette materiale består af grov- og finsandet jord som ikke er velegnet til bygning af diger. Der skal således tilføres store mængder jord kommende udefra.
- b) Kystdirektorates bemærkninger til etablering af digerne ses ikke i det fremsendte materiale. Hvad har Kystdirektoratet bemærket til den foreslåede konstruktion af digerne, samt den foreslåede højde på samme?
- c) Hvorledes skelnes der i projektet mellem jordvolde og diger og hvad er forskellen? Langs Bildsøvej er det jordvolde og langs broholmvej er det diger. Begge etableres med en højde 1,55m
- d) Alle diger/volde bør udføres i en højde der er den samme som på Tjokholm diget, pt 2 meter. Der er talt om at fremtidige højde kan komme op på 2,5 meter over daglig vande. Diger/volde bør udføres så de fremtræder som en naturlig del af landskabet med variabel bredde og som kan afgræsses af køer. (Jord kan vel skaffes via jordrens til en billig penge.)
- e) Hvem har ansvaret hvis sluserne som nu ikke virker efter hensigten og sætter det tilstødende sommerhusområde under vand? Nuværende porte ved Bildsøvej virker vist ikke altid efter hensigten.
- f) I projektbeskrivelsen er der ikke nævnt noget om sikring af kloakledningen. Hvem skal bekoste en evt. omlægning?
- g) Det er konstateres, at projektets gennemførelse kræver at 2 pumper udskiftes med 5 pumper. Hvad er den forøgede drift budgetteret med og hvem skal sikre denne?
- h) Det er ligeledes oplyst, at det sikres, at kondiløbere og sommerhusbeboere kan lufte deres hunde gennem projektet. Arealerne er så små at det ønskede med at fuglelivet kan øges ikke vil ske. Indsigt i området bør ske via fugletårne placeret i udkanten af området. (Skilte vil ikke blive respekteret, her henvises til forstanden hvor kondiløbere og hunde har sikret at der ikke findes jordrugende fugle, dette på trods af skilte med hunde i snor).

Ubs, her på side 18 dukker det omtalte kort op som burde være på side 21.

Slagelse Kommune

Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør
Tlf. 5857 3600

26 NOV. 2014

På kortet side 18 er ikke påskrevet navn på de omtalte vandløb.

Der omtales at flere fuglearter vil indfinde sig i den "nye" Tude Å. Det er nok rigtig og det samme vil kunne ske såfremt arealerne ikke dyrkes men afgræsses som det skete tidligere.

Der tales om de rigtige naturplejeindsatser, hvad er det og hvem skal afholde udgiften til denne?

De flotte billeder midt i projektbeskrivelsen kunne også tages hvis nuværende pumpekote hæves 30 cm.

Om økonomien siges, at det er "besluttet" at gennemføre projektet hvis økonomien kan findes. Byrådet er således tvunget til at godkende projektet.

Projektområdet i fremtiden, ja, således så det ud, da jeg som dreng kunne løbe på skøjter fra motorvejen til Tude Å.

Alle skal opleve, aldrig et tivoli. Stien langs sommerhusområdet bør udgås og erstattes med et fugletårn og det gælder også den del Tjokholmdiget der er udlagt til sti. (Disse påtænkte stier vil primært blive anvendt af kondiløbere og folk der lufter hunde.)

Til sidst i materialet en masse om Skjern Å og Gyldensteen strand som reelt ikke har noget med Tude å og projektbeskrivelsen af samme.

Dette var bemærkninger til det fremsendte "Projektbeskrivelse efterår 2014".

MEN

Projektet har 4 målsætninger:

1. At forbedre havmiljøet
2. At skabe bedre afvandingsmuligheder for landbruget
3. At skabe nye levesteder for dyr og planter
4. At forbedre adgangen til naturen

Havmiljøet forbedres ved en reduktion af fosfor og kvælstof. Vurderingen af belastningen sker tæt på Slagelse by. Målingen er sket ved Valbygård og ved Bjerge Å, Fårdrup. Det er således ikke de aktuelle værdier der indgår i beregningen af belastningen i Tude Å hvor den påtænkte ændring af åen skal ske. Der er heller ikke i beregningen taget hensyn til de store vådområder der er ved Vårby Å og Tude Å i Heininge. Beregningen er således baseret på skøn og er ikke faktuelle.

Hvorledes der skabes forbedret afvanding for landbruget er meget tvivlsomt. Afstrømningen er baseret på målinger fjernt fra det aktuelle område. Igen skønner man og har ingen relevante målinger. Hvorledes afvandingen forbedres er ikke tydeligt i det tilgængelige materiale.

Nye levesteder for planter og dyr er nærmest en ændring af de nuværende steder til andre. Fisk vil få længere vej til Store bælt og længere vej til gydepladserne. Denne vej bliver meget længere i et iltfattigt

Slagelse Kommune

Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør
Tlf. 5857 3600

26. NOV. 2014

vand med lav afstrømning i perioder. Planterne er der, blot andre steder. Fugle vil også være der hvis nuværende udnyttelse ændres en smule.

Den nuværende adgang er ganske udmærket og giver mulighed for at studere fuglelivet fri for kondiløbere og hundeluftere.

Og

a) Bemærkninger i tidligere brevveksling, (Se Hvidbog), fastholdes med bemærkning, at indstilling i Hvidbogen afsluttes med "tages til efterretning". Bemærkningerne til nævnte indstillinger giver ikke de tidligere søgte oplysninger.

b) Projektet bør ikke gennemføres. Dette er "Grøn fornuft".

(Ovennævnte drøftet med andre som er i besiddelse af nærværende brev)

Chr. Vedel Müller

Engvej 39

4220 Korsør

Vi er enige med Chr. Müller i ovenstående, og i lighed med ham ønsker vi, at projektet ikke gennemføres.

Slagelse Kommune

Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør
Tlf. 5857 3600

25

Tårnholm d. 26. november 2014.

Til Slagelse Kommune
Teknik- og Miljøudvalget

Høringssvar nr. 2 ang. Tude Ådal

Jeg tilslutter mig Chr. Müllers høringssvar, men ønsker at tilføje fig:

a) Der er stadigvæk mange ubesvarede spørgsmål, og de svar man er kommet med er så mangelfulde og manipulerende, at jeg er imod projektets gennemførelse.

b) Alene den omstændighed, at projektet forventes at koste 87 millioner skatte kr. og at der hvert år ud i fremtiden vil være store driftsudgifter på projektet, burde være nok til at politikerne havde stoppet projektet for længst.

Når vi har verdens højeste skatte og afgifts tryk, og boligejernes og virksomhedsejernes økonomi er i knæ, og arbejdspladser enten flyttes til udlandet eller besættes af udlændinge, så er det ikke den slags vidtløftige projekter vi har behov for.

Det er simpelthen en hån mod de svage i samfundet, at fylde så mange penge ud i Tude Å, når vi ved at ældre borgere bliver pålagt at ligge med ble i mange timer, uden muligheder for at få den skiftet!

Endvidere, at børn mister livet ved hængning, pga. manglende opsyn i børnehaver.

Det er simpelthen alt for dårligt, og politikerne burde i stedet rette blikket mod sådanne forhold.

Selve projektet er dårligt forberedt. Der er så mange manipulerende oplysninger, at projektet også bør falde på disse punkter.

De måleprøver man har foretaget, er ikke retningsgivende for Tude Å, idet de er taget betydelig længere inde i landet.

Endvidere har man anvendt manipulerende metoder, såsom spørgeskemaer med ledende svar, og man har nægtet os indsigt i besvarelserne af disse spørgeskemaer.

Hele forløbet af sagen har ikke været en køn affære, og kommunen fortjener ingen ros for sagsforløbet.

JEG ER IMOD HELE PROJEKTET, OG JEG ØNSKER IKKE MIN EJENDOM INDDRAGET.

Jeg forventer, at såvel dette høringssvar som de 2 vedlagte artikler bliver indført i hvidbog nr. 2 for Tude Ådal.

Kopi tilsendt Willum Christensen.

Venlig hilsen

Inge og Knud Hjorth Rasmussen

Miljøminister skal svare på beskyldninger om fusk

Vedlagges motivering svar
 Håndskrevet Pernille

En tidligere medarbejder i Miljøministeriet hævder, at ministeriet undlader at medregne analyserne af grundvandet, hvis ikke de indeholder spor af pesticider. Miljøministeren er kaldt i samråd.

AF LASSE EGE PEDERSEN

Miljøminister Kirsten Brosbøl (S) skal nu i åbent råd om, om hun vil, at tidligere ansat i Miljøministeriet, der hører under Miljøministeriet, anklager sin gamle arbejdsgiver for at begå vildledende fusk.

Til Maskinbladet.dk fortæller biolog Claus Hansen, det var i 2011, at han som sagsbehandler, at ministeriet undlader at medregne resultaterne af analyserne af grundvandet, hvis ikke de indeholder spor af pesticider.

Dermed er det ifølge den pågældende medarbejder tale om bevidst forfalskning.

vildledning og statistisk fusk med resultaterne.

Skræmmekampagner betyder blandt andet, at landbruget må arbejde under unødigt restriktive vilkår, og mere effektive sprøjtemidler holdes ude fra det danske marked, lyder de alvorlige anklager fra Claus Hansen over for Maskinbladet.dk.

En skandale

Hos Liberal Alliance kalder miljøordfører Villiam Christensen det for skandaløst, hvis Miljøministeriet vildleder befolkningen og Folketinget med falske tal om pesticider i grundvandet. I det samråd, som han har indkaldt til, vil han bede miljøminister Kirsten Brosbøl kaste hældtys over sagen.

Det her er spaget alvorlige beskyldninger, og de skal naturligvis undersøges af bunds. Jeg er ærlig talt chokeret over at høre, at Miljøministeriet muligvis fuser med analyserne af vores grundvands og dermed videregiver

forkerte oplysninger, som ligger til grund for politiske beslutninger.

Den lovgivning, der baserer sig på de her tal, som beskyldes for at være løgnagtige, har jo store konsekvenser for landmænd og borgere, så hvis der bare er en flig af sandhed i de her beskyldninger, så er vi vidne til en regulær skandale, siger Villiam Christensen.

bil@biltilslutning.dk
 telefon 67 28 22 24

Miljøstyrelsen: Vi manipulerer ikke med tal

Miljøstyrelsen tager afstand fra anklagerne fra den tidligere ansatte Claus Hansen om at lyve, forfalske tal og skræmme danskere på pesticidområdet.

Vi manipulerer ikke med tal, og vi kører ikke skræmmekampagner. Vi oplyser danskere om grundvands udvikling, og vi bruger landets bedste grundvandsrapporter, GEUS, når vi laver vores rapporter. Og vores bedste rapport viser, at det går den rigtige vej generelt. Vi kigger efter pesticidsporene der, hvor vi tror, de er, men fordi der er pesticider i grundvandet, er det ikke ensbetydende med, at det er farligt, siger Claus Toep, vicedirektør i Miljøstyrelsen, i en pressemeddelelse.

Claus Hansen kritiserer måden, tallene bliver gjort op på i grundvandsovervågningen. Her har Miljøstyrelsen løbende faglige diskussioner med Naturstyrelsen og GEUS om måden at beregne på, oplyser styrelsen.

Miljøminister Kirsten Brosbøl (S) skal i disse dage aflyde et offentligt svar mod hendes ministeriale...

Slagelse Kommune
 Miljø og Natur, 6. nov. 2014
 Dato: 2. oktober 2014
 4220 Korsør
 Tlf. 5857 3600

- De forholder sig ikke konkret til noget som helst

Tidligere ansat i Miljøstyrelsen, Claus Hansen, savner faglighed og saglighed i Miljøstyrelsen, uddyber han over for Effektivt Landbrug.

AF LASSE EGE PEDERSEN

Manden bag de alvorlige anklager mod Miljøstyrelsen for at manipulere og skræmme danskere i pesticidområdet er biolog Claus Hansen.

Det er to år siden, at Claus Hansen gik på pension i Miljøstyrelsen efter 31 år, hvor han havde arbejdet som sagsbehandler på miljøområdet. Til Effektivt Landbrug fortæller han, at han står fuldt og fast ved anklagerne mod sin gamle arbejdsplads.

Men i mange år har jeg forseglet at få en faglig og saglig linje, som er bedst for politik. Jeg synes, at det er en stor fejl, at man har ladet embedsværket blive så politisk, som det er blevet. Der er jo ikke nogen, som fortæller helt åbent og ærligt, hvad de nøgterne facts er på blandt andet pe-

sticid-området, siger Claus Hansen.

Tiden var inde
 Hvordan kan det være, at du mente, at det var nu, at du skulle ud til omværdningen med det her?

Udover at jeg lang tid havde prøvet at sætte systemet op internt, så er jeg nu blevet pensionist. Egentlig havde jeg tænkt mig, at jeg skulle blande mig i debatten via en

hjemmeside, jeg havde lavet. Jeg opdrog det dog, at det var lidt svært at komme igennem, når man sidder i et lille hjørne af internettet og har en hjemmeside.

Da jeg så en dag snakkede med Dan Bjerring, journalist på Maskinbladet, red., som gerne ville skrive historier, og jeg nu er fri for alle repressaler, som man bliver udsat for, hvis man lude fra systemet forsøger at gå ud at sige no-

get, så synes jeg tiden var inde, siger Claus Hansen.

Hvordan kunne du holde ud at være der 31 år, hvis der foregår at den, der manipulerer, som du siger, det gør?

Det var også svært. Man bliver jo ikke populær i systemet, hvis man bliver ved med at fortælle, at det er det, der faktisk er i orden og rigtigt. Så på den måde var det da en lektie, da jeg gik og hukkede døren. Stille og roligt, siger Claus Hansen.

Hvad vil du opnå med det her?

Egentlig det samme, som jeg altid har ville opnå. Nemlig at myndighederne behandler emnerne fagligt, sagligt og så videre. Jeg ville ønske, at man havde det sådan, at man havde politisk linden for rammerne af det faglige og saglige. Ikke som nu, hvor man får lov til at være faglig og saglig inden for rammerne af det politiske. Så kan man måske sige, at jeg er

lidt af en nostalgiker, der gerne vil tilbage til hvordan tingene var engang, hvor man havde nogle styrer, som i princippet var meget faglige.

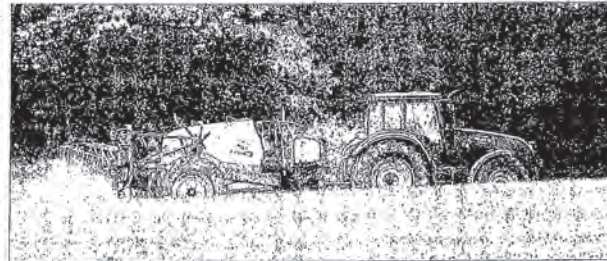
Afviser anklager

Efter Claus Hansens anklage blev offentliggjort på Maskinbladet.dk udsendte Miljøstyrelsen i går en pressemeddelelse, hvor de afviste al snak om manipulation. Den pensionerede biolog er dog ikke imponeret over svaret.

Selvfolgelig får man et værdifuldt, når man stiller hældtys af alle målinger væk. Det kræver ikke, at man er store statistiker for at forstå det. Grundvandsrapporteringen bør have alle data med for at give folk det rigtige billede af koncentrationerne af pesticider i grundvandet.

Og enhver kan se i meddelelsen, at de stort set ikke siger noget. De forsøger om, at de ikke siger noget nyt, men forholder sig ikke konkret til noget som helst. Desuden jo lave forholdt sig til, hvordan det er, at de laver et gennemsnit.

bil@biltilslutning.dk
 telefon 67 28 22 24

Grundvandsrapporteringen bør have alle data med for at give folk det rigtige billede af koncentrationerne af pesticider i grundvandet. I går det fra den tidligere ansatte i Miljøstyrelsen, Claus Hansen, der retter en hånd oplyste mod sin gamle arbejdsplads.

Slagelse Kommune
 Miljø og Natur
 Dantsevvej 3
 4220 Korsør
 Tlf. 5857 3600

Vedlagges motivering svar
 Håndskrevet Pernille

Tirsdag den 28. oktober 2014

Side 2 Effektivt Landbrug

http://slgts010/apps/VejOgTrafik/treatsession=true

26-11-2014

HØNG SPORTSFISKERFORENING

v/ Formand Ole Gandertup
Keldsvej 8
4480 Store Fuglede
Tlf. 58869509 /

26

Slagelse Kommune
Teknik- og Miljø Udvalget
Dahlsvej 3
4220 Korsør

Mail: teknik@slagelse.dk

Høng, den 23 nov. 2014

Vedr. Naturgenopretningsprojekt Tude å.

- a) Høng Sportsfiskerforening har gennemgået naturgenopretningsprojektet i Tude å., og vil derfor gøre indsigelse mod projektet, da der ikke er taget hensyn til det store tab af udtrækkende ørredsmolt i foråret og indtrækkende vandrefisk i efteråret.
- I den nye plan for fiskepleje, distrikt 06, vandsystem 01-12, fremhæves det at i forbindelse med et sådan projekt, er det vigtigt, at vandrefisk ikke går tabt i vådområdet. Et større tab af ørredsmolt vil kunne true den nuværende ørredbestand, således at den på sigt ikke bliver selvreproducerende. HSF har igennem mange år i samarbejde med de øvrige foreninger i området og udsætningsforeningen U.F.V 95, arbejdet med ophjælpning af en bæredygtig og naturlig bestand af ørreder i Tude å.
- b) I dag lægges der meget stor vægt på begreber om autenticitet, biologisk mangfoldighed og bæredygtig udnyttelse i den danske naturforvaltning. Det er målet at bevare/fremme en stor mangfoldighed af en lokal ørredstamme. De mange ørredbestande som er forsvundet, har formentlig, hver især, været genetisk unikke og tilpasset hver deres vandsystem og havområde.
- Det vurderes derfor at udsætning af genetisk unikke ens domestiserede dambrugsfisk, med begrænset arvelig variation, ikke vil bringe os nærmere på en naturlig selvreproducerende ørredbestand. Der er derfor siden 2005 blevet opfisket moderfisk i Tude å for at tilpasse udsætningerne til lokale forhold. Da ørreden vandrer op i å-systemet for at gyde er det vigtigt at deres afkom kan komme retur til havet.
- Udvandrende ørredsmolt driver/vandrer med strømmen i foråret, et ophold i en kunstig sø kan være nok til at standse udvandringen. Derfor er det meget vigtigt for det fremtidige arbejde at der er gode muligheder for ørreden kan vandre op i å systemet, dette er hele grundlaget for Tude å som ørredvandløb.
- c) Ved lignende projekter i Århus kommune hvor der blev etableret en engsø, har det vist en væsentlig nedgang i udvandringen af ørredsmolt, helt op til 83 %, i forundersøgelsen til dette projekt er der beskrevet et tab 6,2 %
- Det er en ældre undersøgelse der ligger til grund for et tab på 6,2 %, en ny undersøgelse udført af DTU Aqua har vist et tab på helt op på 83 %
- Århus Kommune, der stod bag etableringen af søen ved Årslev Engsø, Brabrand Sø og Egå Engsø har nu både teknisk og politisk erkendt de store tab, derfor er de på vej med en tilbagelægning af åen.
- d) HSF finder projektet beskrevet som fremmede for naturen og har helt undladt at beskrive følgerne af et meget stort tab af ørreder i det oversvømmede areal, det skal også bemærkes at der i 2013 blev fanget 11 stk. af den rødlistede fisk flodlampret, der også er en trækfisk på lige fod med ørreden.

Hanne Skovby

Fra: Alex Pedersen [kastbjerg@dlgpost.dk]
Sendt: 27. november 2014 08:14
Til: Teknik og Miljø
Emne: Indsigelse til sagsind. 300-2013-50753

27-11-2014

Sagsid. 300-2013050753

Miljø Til Teknik og
Miljø og natur
Daelsvej 3
4220 Korsør

Indsigelse imod stigforløb imellem matr.7m og 10n samt 10m Frølunde by Tårnbor.

I Tude å dals projektbeskrivelse efterår 2014 side 19 er der påtegnet planlagt stigforløb i vestlig side af Matr.7m Frølunde By Tårnbor langs Matr. 10n og 10m.

Denne stigplasering er ikke akseptabel da den er uden for prosjektområdet og iøvrigt vil blive til gene for de her nævnte matrikler.

Som følge heraf bedes der findes en mere hensigtsmessig stigføring så man undgår at genere og overbeglo naboer fra stierne som vil blive etableret i forbindelse med vådområdet, hvis det nogensinde bliver etableret.

Med venlig hilsen

Ejer af Matr. 7m Frølunde by tårnbor.

Alex Pedersen
Broholmvej 1
4220 Korsør.

e) Projektet fremhæves også at være et afvandingsprojekt, der blandt andet bedrer forholdene langs nedre Tude å hvor oversvømmelseshyppigheden bliver reduceret med omkring 80 %,

Det undrer HSF at der bliver reduceret i udvaskning af kvælstof, ved at flytte oversvømmelserne ud i St. Vejlen. Er der modregnet for disse oversvømmelser i kvælstofberegningen?

f) Det kan også blive svært at opretholde vandhandleplan 2, hvor fiskene er kommet med. Det er vores frygt at der inden for få år ikke kommer havørreder ind og ud af Tude å, og som følge af dette vil mange års arbejde være spildt, -både arbejdet med at restaurere gydeområderne og arbejdet med at ophjælpe en naturlig ørredstamme i Tude å

g) Slagelse Kommune har gennem mange år udlagt store områder med gydegrus, for at hjælpe ørredbestanden i vandsystemet. Sorø Kommune har tilbage i 2011 udført store restaureringsprojekter med genslyngning af øvre Tude å, hvor der er tilført gydegrus og udlagt sten til skjul for ørredyngel.

Disse arbejder må anses for spildt hvis dette projekt gennemføres, Tude å's hovedløb bør bevares i sin nuværende form og kun ved høj vandstand aflede vandet ind i Sortsvælg/Lille Vejlen.

h) Til sidst mener HSF at der skal udarbejdes en VVM undersøgelse, hvor det bliver belyst hvad projektet har af negativ konsekvens for vandmiljøet.

Ole Ganderup

Hanne Skovby

Fra: palleborth [palleborth@mail.dk]
Sendt: 28. november 2014 06:44
Til: Teknik og Miljø; Thomas Hiikjær
Cc: 'mailto:chr_jet@privat.dk'; 'mailto:blarsen1955@gmail.com'; Gry Mylov
Emne: Høringssvar.

På vegne af sommerhusejerne i Omegnens fritidshaveforening OF Frølund afdeling, skal jeg sige tak for at vi er med i følgegruppen, det har givet os en bedre forståelse af projektet. Det skal bemærkes at vi på nuværende er bekendt med en indsigelse grundet adgang på digekronen i form af en sti, således at man kan kigge ind på grunden, samtidig med at man nyder naturen. dette forhold kan løses ved at man skal færdes neden for diget pågældende sted. Vi ser frem til at stierne kommer til at hænge sammen, således at Tjokholmdiget bliver gangbart så man kan gå fra Tude Å's udløb til Trelleborg. Opgaven ifb.m. dræning af vores område, forventer vi løst ved Orbicons forslag om et privat pumpelag og de indgåede aftaler.

a) Ligeledes forventer vi en rimelig løsning på et nyt digelag, når Tjæreby ydre vejle pumpe-digelag opløses, for den del af Tjokholmdiget der bliver tilbage som er et havdige.

b) Vi er bekendt med Dansk Naturfrednings høringssvar og støtter dette.

c) På OF Frølund afdelings vegne ved Formand Palle Orth.

DTU Aqua

29

HØRINGSSVAR

Til Slagelse Kommune

Vedr. Fiskebiologisk vurdering af vådområdeprojekt ved Tude Å
(Projekt Tude Ådal i offentlig høring frem til 28. november 2014)

Fra Jan Nielsen og Anders Koed

27. november 2014

Om foråret vandrer ungfiskene af havørred (kaldet smolt) fra havørredens gydevandløb mod havet. DTU Aqua vurderer, at mindst halvdelen af smoltene fra Tude Å-systemet vil omkomme, hvis de skal passere gennem et vådområde som det, der er foreslået og er i høringssvar fra 28. november 2014.

Danmarks Tekniske Universitet
Institut for
Akvatilsk Ressourcer

Vejlsøvej 39
8600 Silkeborg

Tlf. 35 88 33 00
Dir. 35 88 31 23
Fax 33 96 31 50

janie@aqua.dtu.dk
www.aqua.dtu.dk

Smoltene vokser godt i havet og kan fanges som havørreder langs kysterne og i de større vandløb.

1. Indledning

DTU Aqua har forsket i de danske fiskebestande i mere end 100 år og har et omfattende kendskab til fiskenes miljøkrav. Vi anvender bl.a. denne viden til at rådgive myndigheder om, hvordan man mest omkostningseffektivt og bedst muligt kan forbedre fiskebestandene og vandmiljøet, samt hvordan myndighederne kan undgå, at nye projekter medfører skade på eksisterende natur. Dette høringssvar beskriver, hvordan DTU Aqua vurderer fiskebestanden i Tude Å, og hvordan den vil blive påvirket, hvis det projekt, der er i offentlig høring frem til 28. november 2014, gennemføres.

Set i relation til det foreslåede vådområde ved Tude Å kan vi nævne, at DTU Aqua har lavet mange undersøgelser af ørredsmoltens vandingsmønster og dødeligheder ved passagen gennem vandløb, søer og vådområder på træk mod havet. Se f.eks. hjemmesiden www.fiskepleje.dk, hvor der er vist resultater fra gennemførte undersøgelser.

I en mail den 2. maj 2013 og på et efterfølgende møde med kommunen og dennes rådgiver den 17. juni vurderede DTU Aqua, at det foreslåede projekt til et vådområde kan medføre store tab af ørredsmolt fra Tude Å-systemet. Herved kan det bl.a. blive vanskeligt eller umuligt for kommunerne omkring Tude Å at leve op til kommende vandplaners krav om naturlige fiskebestande i vandløbene.

Den 24. juni 2013 fremsendte DTU Aqua et uddybende notat til kommunen med forslag til at ændre projektet i forhold til at skabe gode forhold for vandrefisken i vandsystemet, samt at belyse en række fiskebiologiske problemstillinger. Nu er projektet i offentlig høring, hvor kommunen i sit høringmateriale (Hilckjær 2014) beskriver, at det indeholder en omfattende teknisk forundersøgelse og en tæt dialog med de mange nøgleinteressenter i projektet.

Vi konstaterer

- a) • at projektet stort set ikke er ændret siden 2013.
- b) • at ørredbestanden i vandsystemet fejlagtigt beskrives som stor, hvilket er baseret på forældede undersøgelser. Faktum er, at bestanden er lille (sidst undersøgt i 2013).
- c) • at problemstillingen med et evt. tab af ørredsmolt ikke er omtalt i magasinet "Projektbeskrivelse Tude Ådal 2014".
- d) • at DTU Aquas vurdering af smoltproblematikken i Tude Å ikke er nævnt

- at kommunen, i modsætning til DTU Aqua, "kun" vurderer, at succesraten for smoltledgangen i Tude Å kan blive en anelse reduceret på grund af øget smoltledelighed ved gennemløb af områder med permanent vandspejl/sjåpvand (Steensen 2014)

I sin vurdering af, at smoltledgangen kun vil blive "en anelse" reduceret, tager kommunen udgangspunkt i to undersøgelser med lav smoltledelighed, der begge er foretaget af DTU Aqua. Vi mener dog ikke, at man kan bruge disse undersøgelser til at vurdere projektet ved Tude Å, idet

- der er højvandslukket i Tude Å, hvilket vi vurderer som et væsentligt problem for vandrefisken (det er der ikke i de to vandløb, som man refererer til)
- den lave dødelighed i Årslev Eng sø i 2004 blev fundet kort efter etableringen. Dødeligheden var høj ved DTU Aquas senere undersøgelse af søen i 2011. Vi har tidligere oplyst dette til kommunen, og viden herom har længe været tilgængelig i rapporter, på vores hjemmeside samt i diverse medier [link](#)

Slagelse Kommune henviser til en lav dødelighed i Årslev Eng sø, men det er således baseret på en situation, hvor søen var nyskabt. Dødeligheden er nu så høj, primært pga. et øget antal rovfisk, at ørredbestandene er gået kraftigt tilbage i de senere år. Derfor har Aarhus Kommunes teknik- og miljørådmand anmodet forvaltningen om at beskrive, hvordan man kan genskabe gode passageforhold for smolt uden om Årslev Eng sø ([link](#) til artikel i JyllandsPosten). Aarhus Kommune har bl.a. inddraget DTU Aqua i at rådgive omkring dette.

Vi uddyber vores vurdering af det foreslåede vådområdeprojekt i Tude Å i det følgende.

2. Fiskebiologiske problemstillinger

2.1 Den nuværende ørredbestand i Tude Å-systemet er lille

Mange vandløb i Tude Å-systemet er fra naturens hånd egnede gydevandløb for havørreder, der gyder i vandløb og lever en del af livet i havet. Det fremgår af kommunens høringmateriale, at vandløbenes ørredbestande er relativt gode, idet der henvises til forældede undersøgelser. Dette er ikke korrekt, en række nye undersøgelser er ikke medtaget, hvoraf det entydigt fremgår, at ørredbestanden er blevet langt mindre i de seneste år:

- Antallet af gydende havørreder har været faldende i de seneste ca. 8 år og i sæsonen 2012/13 var der blot ca. 300 havørreder. Det er kun omkring 14 % af, hvad der realistisk burde være i det store vandløbssystem. Hermed blev der lagt så få æg i vandløbene, at der næppe kommer tilstrækkeligt med yngel. Den primære årsag til den ringe gydebestand synes at være en lille naturlig produktion og lille udvandring af unge havørreder til Storebælt (Limno Consult 2013a)
- Der er sket en stor tilbagegang i tætheden af naturligt produceret ørredyngel fra gydning fra 2005 til 2013. Den gennemsnitlige tæthed er faldet fra 61 til blot 12 stk./100 m². Tilsvarende er median-tætheden i samme periode faldet fra 30 til 3 stk./100 m² (Christensen & Holm 2014)
- Smoltudvandringen fra Tude Å var lille i 2013 i begge forgreninger af vandsystemet. Tætheden var mellem ca. 10 % og 30 % af den, der er fundet i andre østdanske vandløb (Limno Consult 2013b)

d) **2.2 Forventet effekt af det foreslåede vådområde**

Den lille ørredbestand i Tude Å-systemets vandløb tåler ikke et væsentligt tab af smolt på vandring mod havet. DTU Aqua vurderer, at mindst halvdelen af smoltene fra de mange vandløb i Tude Å-systemet vil omkomme, hvis projektet gennemføres som beskrevet, og smoltene skal forsøge at finde gennem vådområdet på deres nedtræk mod havet.

e) Vi kan her også henvise til, at der blev fanget adskillige flodlampretter i Tude Å-systemet i foråret 2013 (Limno Consult 2013b). Flodlampretten er en rødlistet habitattart, der lige som ørreden gyder på vandløbets stryg og udvandrer til havet om foråret ved en størrelse på ca. 12 cm. Rovfisk og rovfugle æder gerne flodlampretter (Møller & Hingst 2012). Derfor er det nærliggende at formode, at flodlampretten, lige som ørredsmolten, også vil blive reduceret i antal, hvis den skal passere et 3 km langt vådområde med mange rovfisk og rovfugle.

f) **2.3 Forventede krav i vandplanerne om gode fiskebestande i vandløbene fra 2016**

EU's Vandrammedirektiv stiller krav om en god- eller høj- økologisk tilstand i mange vandløb. Desuden skal der være "kontinuitet" i vandløbene, så vandrefisk som havørreden kan passere frit rundt i vandløbene på vandringerne mellem havet og gydeområderne i vandløbene. Det omfatter både havørredens opstrøms vandringer fra havet til gydevandløbene før gydningen og de nedstrøms vandringer til havet efter gydningen, samt når de unge ørreder (smoltene) skal finde vej til havet.

DTU Aqua og DCE (Nationalt Center for Miljø og Energi) har udarbejdet forslag til fiskeindeks til Naturstyrelsen, som allerede i basisanalysen for de kommende vandplaner i perioden 2016-2021 har foretaget en vurdering af vandløbenes egnethed for fisk i forhold til indekseværdierne. Basisanalysen for Tude Å-systemet viser, at fiskebestandene er dårlige i de fleste vandløb, og basisanalysen har været anvendt i vandrådets arbejde forud for den kommende vandplan for perioden 2016-2021. Det forventes, at Naturstyrelsen vil stille krav til kommunerne om at sikre gode fiskebestande i mange vandløb, hvilket også vil medføre krav om at sikre gode fiskebestande i Tude Å-systemet.

Vi oplyste kommunen om ovenstående i juni 2013 og anmodede om, at det inddrages i overvejelserne omkring valg af løsningsforslag. Det forekommer ikke hensigtsmæssigt at vælge en løsning for rensning af kvælstof, der vil reducere bestandene af vildfisk i Tude Å-systemet.

g) **2.4 Samfundsmæssige interesser i gode ørredbestande**

I en tid, hvor samarbejdsprojektet Fishing Zealand er startet op for at udvikle bæredygtig lystfisketurisme og forbedre fiskemuligheder i hele regionen, vil vi desuden gøre opmærksom på, at det foreslåede vådområde vil forringe muligheden for fiskeri efter havørred betydeligt.

En forringet havørredbestand i Tude Å-systemet og langs kysterne vil således nedsætte de indtægter, der kunne være forbundet med fiskeriet. Vi kan henvise til, at Fisketurisme-projektet *Havørred Fyn* har dokumenteret, at en havørred, der fanges og hjerntages af en lystfisker, skaber en værdi for samfundet på ca. 4.250 kr. (Jensen & Kjeldsen 2009).

3. Konkrete kommentarer til den Tekniske Forundersøgelse

For overskueligheden skyld har vi valgt at bringe vores konkrete kommentarer til forprojektet i tabel-form med henvisning til de relevante afsnit (bilag 1).

4. Konklusion og overordnet forslag til overvejelse vedr. et projekt for kvælstofrensning

h) I forhold til at bevare gode forhold for vandrefiskenes fraråder DTU Aqua, at man gennemfører det foreslåede projekt.

Kommunen vurderer i forprojektet, at smoltnedgangen kun vil blive "en anelse" reduceret. Som beskrevet i dette notat finder DTU Aqua imidlertid, at dette er baseret på forkerte forudsætninger. DTU Aquas faglige ekspertise og vurdering af projektet, hvilken allerede forelå i 2013, kunne med fordel have været inddraget i denne vurdering.

Hvis projektet gennemføres, er der stor risiko for, at man ødelægger forudsætningerne for en god ørredbestand i Tude Å-systemets vandløb. Vi kan henvise til Aarhus Kommune, der etablerede to vådområder for ca. 10 år siden, og hvor havørredbestandene efterfølgende stort set er forsvundet. Derfor har Kommunens teknik- og miljørådmand anmodet sin forvaltning om at beskrive, hvordan man kan genskabe gode passageforhold for smolt uden om Årslev Eng sø. Kommunen har anmodet DTU Aqua i at rådgive omkring dette.

i) I forhold til at bevare gode forhold for vandrefiskenes, foreslår DTU Aqua, som nævnt på et møde i juni 2013, at man overvejer at bevare det nuværende åudløb som i dag. Hvis man ønsker et vådområdeprojekt og samtidig vil tage hensyn til vandrefiskenes, kan man evt. lede en mindre del af vandet ned til et nyt vådområdeprojekt gennem Sortesvælg og via Bækkerenden samtidig med, at vandindtaget udføres, så vandrefisk ikke ledes med vandet ind i vådområdet. Herved kan man bevare den nuværende mulighed for passage af vandrefisk til og fra Kattegat gennem de ca. 350 m vandløb og samtidig få mange af de andre naturmæssige fordele af et nyt vådområde.

j) Man kan samtidig overveje at undlade afvanding af det område opstrøms, der i dag oversvømmes periorodvist, hvilket også må have en betydning i forhold til fjernelse af kvælstof.

DTU Aqua står til rådighed for en drøftelse af ovenstående, hvis kommunen måtte ønske det.

Med venlig hilsen

Jan Nielsen

Litteratur:

Blicher, A.S. (2014): Tude Ådal (Tude Å gennem Vejlerne). Teknisk forundersøgelse, Slagelse Kommune, version 2. juli 2014, 117 sider.

Christensen, H.-J.A. & M.K. Holm (2014): Plan for fiskepleje i sjællandske vandløb til sydlige Kattegat og Storebælt. Distrikt 04, vandsystem 01-19 og Distrikt 05, vandsystem 01-12. DTU Aquas Plan nr. 37-2014 med tilhørende kort.

Henriksen, P.W. (2013a): Ørredbestand, gydeaktivitet og fysiske forhold Tude Å systemet i Slagelse Kommune 2012/13. Vurdering af status 1900 – 2012. Screening af begrænsende forhold samt indsatsmuligheder. Rapport til Slagelse Kommune fra Limno Consult.

Henriksen, P.W. (2013b). Smoltudvandringen fra Tude Å systemet 2013. Antal og tæthed af smolt, andre fiskearter. Projekt udført for Slagelse Kommune af Limno Consult.

Hilkjær, T. (2014, red.): Tude Ådal. Projektbeskrivelse efterår 2014. Magasin til brug i offentlighedsfase med sammendrag af projektmaterialet.

Jensen, M.L. & J.H. Kjeldsen (2009): Sølv er guld værd i de fynske vandløb. Miljø & Vandpleje nr. 34, Danmarks Sportsfiskerforbund.

Møller, P.R. & B.O.Hingst (2012): Flodlampret *Lampetra fluviatilis* Linnaeus, 1758. Side 55-64 i Carl, H. & Møller, P.R. (red.): Atlas over danske ferskvandsfisk, Statens Naturhistoriske Museum.

Se også bilag 1:

DTU Aquas konkrete kommentarer og vurderinger af Blicher (2014): Tude Ådal (Tude Å gennem Vejlerne). Teknisk forundersøgelse

Bilag 1

DTU Aquas konkrete kommentarer og vurderinger af Blicher (2014): Tude Ådal (Tude Å gennem Vejlerne). Teknisk forundersøgelse

Uddrag af tekst i forprojekt	DTU Aquas kommentar
<p>Side 93-94</p> <p>Projektet indebærer en tilbageføring af åens vand til den store åslyng syd for det nuværende forløb, og det betyder, at projektet bidrager med en betydelig mængde ny fiskevandshabitat, nærmere bestemt ca. 3 km ny å til erstatning for de ca. 350 meter å, der afskæres. Se figur 4.5.</p> <p>Ved projektet føres Tude Å således ned gennem Sortesvælg og videre via Bækkerenden i Lille Vejlen og ud gennem et nyt højvandslukke til Storebælt. Tude Å føres således ikke gennem Store Vejlen syd for Broholmvej.</p> <p>Figur 4.5. Kortskitse af Tude Ås bølter gennem Sortesvælg og Lille Vejlen, med angivelse af både vandløbsløb for permanent vandløb og afvandingsskæser.</p>	<p>Via drift af højvandslukke og periodevist stillestående vand vil man skabe 3 km "unaturlig" fiskevandshabitat med ferskvand i et område, hvor der naturligt har været vand med vekslende saltholdighed. Det vil, som nævnt i dette høringssvar, skabe store problemer for ørredbestanden i Tude Å-systemets mange vandløb. Det er således ikke til gavn for vandløbets naturlige bestand af vandrefisk, at man med projektet "bidrager med en betydelig mængde ny fiskevands-habitat".</p> <p>Smoltene skal passere gennem 3 km "vandløb" med lavere vandhastigheder og delvis søkarakter end i dag, hvor de kun skal passere ca. 350 m vandløb.</p> <p>Figur 4.5 viser, at de sidste ca. 2 km er gennem et af langt søområde.</p>
<p>Side 98-99 om højvandslukke</p> <p>Ved de nuværende forhold er højvandslukket åbent i 90% af tiden i perioden fra marts til maj. Maksimumlukketiden ligger på omkring 1 døgn og midt-lukketiden ligger omkring 3-4 timer</p>	<p>Det nye højvandslukke vil fremover være i funktion længere tid ad gangen end hidtil, dvs. smoltene vil blive forsinkede i forhold til i dag.</p> <p>Forsinkelsen vil medføre øget opholdstid for vandet</p>

<p>Det nye højvandslukke i Tjokholm-dæmningen vil være åbent i 75% af tiden i smoltens nedgangsperiode fra marts til maj, med maksimumlukketider på 1 til 2 dage og middellukketid på omkring 4-6 timer.</p> <p>Ved de nuværende forhold er det eksisterende højvandslukke altså åbent i længere tid, da vandstanden umiddelbart opstrøms højvandslukket er højere.</p>	<p>og dermed for smoltene i det kommende vådområde, der delvist har karakter af en sø med "sjavvand", samt betyde væsentligt flere rovfisk og rovfugle end i de nuværende 350 m vandløb.</p> <p>Det vil derfor være væsentligt "farligere" end hidtil for en smolt at passere det nye vådområde.</p>
<p>Side 95-99 vedr. Sortesvælg / Lille Vejlen Projektet resulterer i etablering af et veldefineret åløb for Tude Å gennem projektområdet.</p> <p>De ånære arealer omkring Sortesvælg og Lille Vejlen vil være permanent vanddækket med middelvanddybder på 0-50 cm, og der vil med tiden etableres rør-skov/rørsump på disse arealer. Vandhastigheden i selve rørsumpen vil være væsentlig lavere end vandhastighederne i selve åløbet.</p> <p>Strømrønden udgør omkring halvdelen af det samlede volumen, og opholdstiden for strømrønden alene, ville være omkring halvdelen af opholdstiden for det samlede vanddækkede areal, omkring 0,20 til 0,25 døgn.</p> <p>Middelopholdstiden i Sortesvælg / Lille Vejlen er under et døgn, mens middelopholdstiden i Store Vejlen er på 17 døgn.</p> <p>Vandhastigheden gennem det nye åløb er illustreret i figur 4.7. Vandhastigheden er beregnet i det tværsnit med den <u>højeste</u> maksimale vandhastighed og er større end 0,1 m/s i over halvdelen af tiden i smoltnedgangsperiode (marts-maj).</p> <p>Det vurderes, at succesraten for smoltnedgangen i Tude Å kan blive en anelse reduceret på grund af øget smoltedødelighed ved gennemløb af områder med permanent vandspejl/sjavvand.</p>	<p>Selv om man udgraver et åløb med en strømrønde, vil højvandslukket være oftere i funktion end hidtil, og så vil vandet stå relativt stille i strømrønden.</p> <p>Det nævnes, at de ånære arealer omkring Sortesvælg og Lille Vejlen vil være permanent vanddækket med middelvanddybder på 0-50 cm. Her vil der med tiden etableres rør-skov/rørsump, og vandhastigheden i selve rørsumpen vil være væsentlig lavere end vandhastighederne i selve åløbet.</p> <p>Derfor vil det være farligere end hidtil for smoltene at passere det sidste stykke vandløb til havet, idet de i stedet for at passere gennem 350 m vandløb og et højvandslukke, der oftere er i funktion, fremover skal passere et ca. 3000 m vådområde.</p> <p>Det er værd at bemærke, at de beregnede vandhastigheder er i det tværsnit, hvor der er den højeste maksimale hastighed. Det betyder omvendt, at vandhastigheden i det nye åløb er mindre end 0,1 m/s i næsten halvdelen af tiden i smoltnedgangsperioden (marts-maj) på det sted, hvor der er den <u>højeste vandhastighed</u>.</p> <p>Det vil derfor være farligere for en smolt end hidtil at passere det nye vådområde, idet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det vil tage længere tid • Der vil være flere rovfisk og rovfugle • Det vil være ekstra farligt for en smolt, hvis den kommer ind på det lave vand <p>Ud fra ovenstående vurderer DTU Aqua fortsat, at</p>

	<p>en forsinkelse og et øget antal rovfisk og rovfugle vil forårsage en betydeligt øget dødelighed for smolt. Vi er på ingen måde enige med forprojektets vurdering om, at smoltnedgangen kun kan blive "en anelse" reduceret.</p>
<p>Side 98 Når vandstanden stiger i projektområdet som følge af, at højvandslukket lukker, støver vandet bagud i projektområdet ind i Bækkerønden og potentielt derfra videre til den kommende sø i Store Vejlen. Beregningerne viser at 6% af vandføringen fra Tude Å vil løbe ind i Store Vejlen, når højvandslukket lukker ved højvande i Storebælt.</p> <p>Middelopholdstiden i Store Vejlen er på 17 døgn. Sortesvælg / Lille Vejlen har således meget mere karakter af et vandløb end Store Vejlen, idet opholdstiden er væsentligt større i denne del af projektområdet, hvor ingen vandløb føres igennem.</p>	<p>Selv om der "kun" er tale om 6 % af vandføringen, kan smolt blive ledt den forkerte vej ind i Store Vejlen og Bækkerønden, dvs. den ad vej, som den ikke kan komme i dag. Hvis de kommer derind, må man regne med, at de omkommer (opholdstid 17 døgn).</p> <p>Hvordan vil man sikre sig imod, at smolten føres med vandet ind i St. Vejlen? Vandindtaget sker jo i et ydersving, hvor der er størst risiko for, at fiskene vil følge med vandet. Er det påtænkt at etablere afværgeforanstaltninger mod, at fisk føres ind i St. Vejlen?</p>
<p>Side 99 DTU AQUA har gennemført undersøgelser af nedstrøms trækkende ørredsmolt i søer. Disse undersøgelser viser, at smoltens dødelighed stiger med opholdstiden. Der er kun udført få undersøgelser i et tilsvarende område som Tude Ådal, med lave opholdstider.</p> <p>I Årslev Engsø med en opholdstid på 3 døgn og en middeldybde på 1 meter viser undersøgelsen dødeligheder på hhv. 5 og 22% .</p> <p>Undersøgelsen i Sminge Sø viser en dødelighed på 6,2% ved en lav opholdstid på 0,1 døgn og en middeldybde på 0,5 meter, hvilket minder om forholdene i Tude Ådal i Sortesvælg / Lille Vejlen. Der er således grund til at antage at dødeligheden i Tude Ådal vil være sammenlignelige med fundene i disse undersøgelser, idet opholdstid i Sortesvælg / Lille Vejlen er på 0,4 døgn, og middeldybden er på 34 cm.</p>	<p>Det er korrekt, at DTU Aqua overordnet har konstateret en sammenhæng mellem smolttabet og opholdstiden i søer, men det er søer uden drift af højvandslukker, og der er en vis usikkerhed i denne forbindelse. Vi har bl.a. konstateret høj dødelighed ved en opholdstid på et døgn.</p> <p>Vi har tidligere nævnt dette over for kommunen, og derfor underer det os, at man henviser til DTU Aquas undersøgelser uden at citere os for de mails, notater, nyere undersøgelser og udtalelser på mødet med kommunen i juni 2013, hvor DTU Aqua har vurderet det konkrete projekt ved Tude Å.</p> <p>Desuden vil vi gøre opmærksom på, at smoltedødeligheden var 51 % og 72 % ved nye undersøgelser i Årslev Engsø i 2011, da søen var 8 år gammel link. Man bør sammenligne med disse undersøgelser i stedet for dem, der blev lavet umiddelbart efter søens etablering.</p> <p>Sminge Sø er en sø uden højvandslukke, og har i øv-</p>

	rigt en ganske anden karakter end dette projekt, hvorfor vi ikke mener, man kan sammenligne forholdene i Tude Å med Sminge Sø.
Side 99 Den nye vandløbshabitat med tilhørende vådområder, vil især være til gavn for de fisk, der naturligt lever i vandløbenes nedre dele, det vil sige arter med tilknytning til langsomt flydende og stillestående vand; ål, aborre, rimte, gedde og skalle m.fl. som kan søge ud og ind af området afhængig af salinitet og fødetilgængelighed	Den nye vandløbshabitat vil være menneskeskabt ved slusedrift og have unaturligt ferske forhold, så man genskaber ikke de oprindelige naturlige forhold, som læseren kan få indtryk af.

UDSÆTNINGSFORENINGEN VESTSJÆLLAND 95

Slagelse Kommune

Teknik og Miljø
Dahlsvej 3
4220 Korsør.

teknik@slagelse.dk

Sendt pr. mail til ovenstående
Sendes senere til Naturstyrelsen, NaturErhvervstyrelsen,
Kalundborg og Sorø Kommuner.

Slagelse den 26. november 2014

VEDRØRENDE

- Slagelse Kommune
- Tude Ådal - Høringssvar
- Sagsid.: 330-2014-69099

Høringssvar - Tude Ådal

Udsætningsforeningen Vestsjælland (herefter **UFV₉₅**) er en fælles organisation, bestående af Sports og Lystfiskerforeningerne på Vestsjælland. Ved frivilligt og ulønnet arbejde er det organisationens formål, at udsætte laksefisk i Tude å og i de kystnære områder på Vestsjælland og efter evne og mulighed, at gøre vandløbene til naturlige, selvproducerende og bæredygtige fiske- og levesteder for ørreder.

UFV₉₅ har forholdt sig til PROJEKTBEKRIVELSE, samt det bagvedliggende projektmateriale, herunder de tekniske redegørelser udarbejdet af Orbicon.

1. Ufv₉₅ finder ikke hensynet til vandrefisken tilgodeset

På et møde med kommunen den 17. juni 2013 og i et notat til kommunen den 24. juni 2013 vurderede DTU Aqua, at udtrækket af ørreder vil blive reduceret med mindst 50 %. Det vil efter vores mening betyde en katastrofe for havørred bestanden i Tude Å, samt havørreden i de kystnære områder i Storebælt.

Slagelse Kommune og Orbicon er kommet frem til, at ørredtabet kun vil blive 6,2 %.

UFV₉₅ efterlyser en dokumenteret forklaring på dette misforhold, idet DTU Aqua har landets højeste kompetence indenfor området. (DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer ved Danmarks Tekniske Universitet - tidligere Danmarks Fiskeriundersøgelser).

2. Hensynet til vandrefisken er baseret på forældet og manglende viden

UFV₉₅ skal gøre opmærksom på, at alle erfaringer fra lignende projekter underbygger DTU Aqua's vurdering af ørredtabet ved "genslyngningen" af Tude å.

Eksempelvis er havørreden næsten udryddet i Århus å, Lyngbygårds å og Egå efter, at åsystemet blev ført gennem en nyskabt engsø. Århus Kommune har nu både teknisk og politisk erkendt problemet og er nu ved at undersøge, hvordan man kan føre Århus Å og Lyngbygårds Å udenom Årslev Engsø.

Projektets påvirkning af den rødlistede Flod lampret, der er fundet i Tude Å er overhovedet ikke belyst. Da denne sjældne fiskeart har et livsmønster med hensyn til gydning og vandringer mellem vandløb og hav, der ligner ørredens, forventer **UFV₉₅** en væsentlig nedgang for denne fiskeart, hvis projektet realiseres.

3. Ørredbestanden i Tude å tåler ikke mere

Inden for de sidste 2 år er der blevet gennemført omfattende undersøgelser af ørredbestanden på Sjælland. Et af resultaterne er, at Tude å er bundskraber med en reproduktion af ørreder på kun 20 % af det mulige. Alt peger på, at årsagen alene skyldes Slagelse Kommunes forvaltning af vandløbssystemet, hvor vandløbsvedligeholdelsen formentlig er hovedårsagen.

Reduceres Tude å's ørred reproduktion yderligere med en halvering, på grund af den kunstige vådlægning af Tude Å, vil fiskebestanden i vandløbet tage så stor skade, at vandløbssystemet i praksis forsvinder på landkortet for den rekreative ørred fisker.

UFV₉₅ forventer derfor, at måtte opgive sit vildfiskeprojekt, der netop handler om, at gøre vandløbet selvproducerende og bæredygtigt.

4. UFV₉₅ er i tvivl om den faktiske kvælstofreduktionen – er forudsætningerne opfyldt?

Projektet indebærer en optimeret afvanding af Tude å med færre og mindre oversvømmede enge ovenfor projektområdet. Disse oversvømmede enge optager i dag meget store kvælstofmængder.

UFV₉₅ finder det uhensigtsmæssigt, at denne kvælstofoptagelse reduceres ved kunstig tørlægning.

Der har været afholdt en række møder mellem Sports og Lystfisker organisationerne og forvaltningen for, at finde løsninger på ovenstående problemer, men det er ikke lykkedes.

UFV₉₅ har ikke ved disse møder eller i det tekniske materiale fundet dokumentation for, at kvælstofoptagelsen fra disse "tørlagte" arealer er modregnet i projektets samlede årlige kvælstofoptagelse på 31 tons. Formålet med vådområdeprojektet er basalt set at reducere nettoudledningen af kvælstof til Kattegat, så i en beregning af kvælstofoptagelsen i det nye projekt bør man efter vores mening modregne en eksisterende kvælstofrensning, der bringes til ophør. Derfor vil vi anmode om, at dette sker, og at man derefter vurderer, om forudsætningerne for projektet stadig er opfyldt.

5. UFV₉₅ advarer om, at projektet vil forringe miljøtilstanden i Tude Å's vandsystem

VANDRAMMEDIREKTIVET og den danske følgelovgivning tillader ikke forringelser af eksisterende miljøtilstande, men stiller derimod krav om at forebygge yderligere forringelser.

Naturstyrelsen har allerede analyseret fiskebestandens tilstand i Tude Å-systemet i sin basisanalyse forud for den kommende vandplan, og i den kommende VANDOMRÅDEPLAN forventes det, at fiskebestandene bliver et miljømål.

Realiseres det aktuelle projekt vil det udhule Slagelse, Sorø og Kalundborg kommuners muligheder for, at opnå fiskevands miljømål i vandløbssystemet.

6. UFV₉₅' forslag til alternativer

Projektet giver indtryk af, at der genskabes en autentisk naturtilstand i det berørte område.

UFV₉₅ vil gøre opmærksom på, at genslyngningen ikke skaber en autentisk naturtilstand, idet hverken forløb, diger eller slusedriften er naturlig. Højvandslukket styrer hele området så meget, at der bliver særdeles unaturlige forhold med stillestående ferskvand i stedet for vand med konstant vandudskiftning og vekslende saltindhold. Det vil skabe så unaturlige forhold med mange ferskvands rovflask og fiskeædende fugle, at en stor del af ørred smoltene vil omkomme.

Set i denne erkendelse, anbefaler UFV₉₅ basisprojektet, der optager 28 tons kvælstof årligt, og fører Tude Å's vandstrømme uden om vådlægningen af Vejlerne, som den eneste operationelle mulighed for, at lovliggøre og gøre projektet fiskeøkologisk bæredygtigt.

Den manglende kvælstofoptagelse på 3 tons foreslås kompenseres ved vådlægning af arealer andre steder i vandsystemet eksempelvis langs Seerdrup og Bjerre å, hvor der i disse områder samtidig kan løses en række afvandingsproblemer, der er presserende og allerede anerkendte af kommunen i andre sammenhænge. Genskabelsen af Harrested sø skal også nævnes.

7. VVM

UFV₉₅ undrer sig over, at der ikke i processen er indlagt en VVM undersøgelse i et så indgribende naturprojekt.

Med venlig hilsen

På vegne af Udsætningsforeningen Vestsjælland 95 Havørreden
V/ Formand Kurt Jørgensen

Kurt Jørgensen | Bødkervænget 5, Sæby, 4270 Høng | Danmark | Phone 0045 58850097 | Mobile 0045 40598182 | Mail kurtjstf@post.tele.dk | www.ufv95.dk

REFERENCER OG KILDER

UFV₉₅ fremsender supplerende bilag særskilt.

Slagelse Kommune

Teknik og Miljø

Dahlsvej 3

4220 Korsør

Slagelse, den 27. nov. 2014

Høringssvar vedr. projekt Tude Adal

Fluefiskerlauget på Valdbygården har med interesse fulgt debatten omkring projekt Tude Adal, og vi må undre os over, at man tilsyneladende ikke vil tage ved lære af de lignende projekter som har været gennemført i Jylland omkring Årslev Eng sø og Egå Eng sø.

Begge steder har man på det nærmeste udryddet al havørredbestand, pga. af problemerne omkring overlevelsen af den om foråret udtrækkende smolt (ung-ørreder).

Vi skal i den anledning gøre indsigelse mod projektet i dens nuværende form og tilslutter os såvel Korsør Lystfiskerforenings som Slagelse Sportsfiskerforenings høringssvar og forventer at man seriøst forholder sig til de stillede forslag.

Slagelse Sportsfiskerforenings høringssvar er vedlagt som bilag.

På Fluefiskerlauget på Valdbygårdens vegne

Jørgen Christensen

Anne-Marievej 18

4200 Slagelse

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar om Projekt Tude Ådal

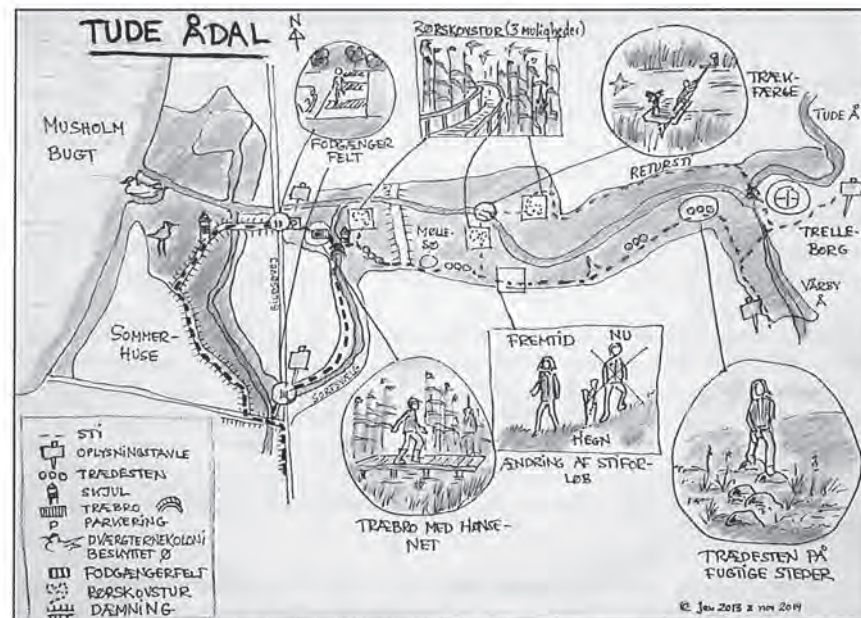
Projekt Tude Ådal er sendt i ikke lovpligtig offentlig høring med svarfrist d. 28. november 2014. Med udsendelsen fulgte "Tude Ådal, Projektforslag forår 2013" fra Slagelse Kommune, 55 sider. Danmarks Naturfredningsforening (DN) Slagelse har under hele projektførelsen siddet i Tude Ådals Følgegruppe og som følge deraf også deltaget i LIFEescape projektet.

Dette høringssvar forholder sig til hele Tude Ådal på strækningen fra Trelleborg til Storebælt. Det bygger på det udsendte projektforslag fra foråret 2013, de informationer der er modtaget i forbindelse med vores arbejde i Tude Ådals Følgegruppe, samt vores lokalkendskab til projektområdet.

- a) Generelt er DN begejstret for Tude Ådal projektet, fordi der skabes store nye vådområder i ådalens vestlige del. Det drejer sig om Store – og Lille Vejlen, samt genslyngningen gennem Sortsvælg. DN er overbevist om, at det vil lykkes at skabe nye levesteder for planter og dyr, at forbedre adgangen til natur- og kulturværdier, samt at forbedre havmiljøet i Storebælt ved at reducere kvælstofudledningen via åen. Disse tre områder er dækket af målsætningen for Projekt Tude Ådal. Den fjerde målsætning, at reducere hyppigheden af oversvømmelser opstrøms, håber DN kan ske uden at vandføringen i Tude Å generelt mindskes; der er udført mange beregninger af dette forhold og DN er blevet forsikret om, at den generelle vandføring ikke ændres.
- b) I det fredede område fra Trelleborg til Tjokholm ved Storebælt er der allerede udført landskabspleje med midler fra den Europæiske Landskabskonvention (ELS) i forbindelse med LIFEescape projektet. Dette har åbnet landskabet op og gjort det mere interessant. Samtidig er der påbegyndt forbedringer på den tinglyste trampesti; der mangler stadig forbedringer af især overgange i våde områder, fodgængerovergang på Bildsøvej, samt eventuelle røskovsstier og fugletårne.

Specifikt har DN Slagelse dels udarbejdet to idé skitser der indeholder vores visioner for områderne, og dels har DN Slagelse nogle specifikke bemærkninger til det udsendte Projektforslag forår 2013.

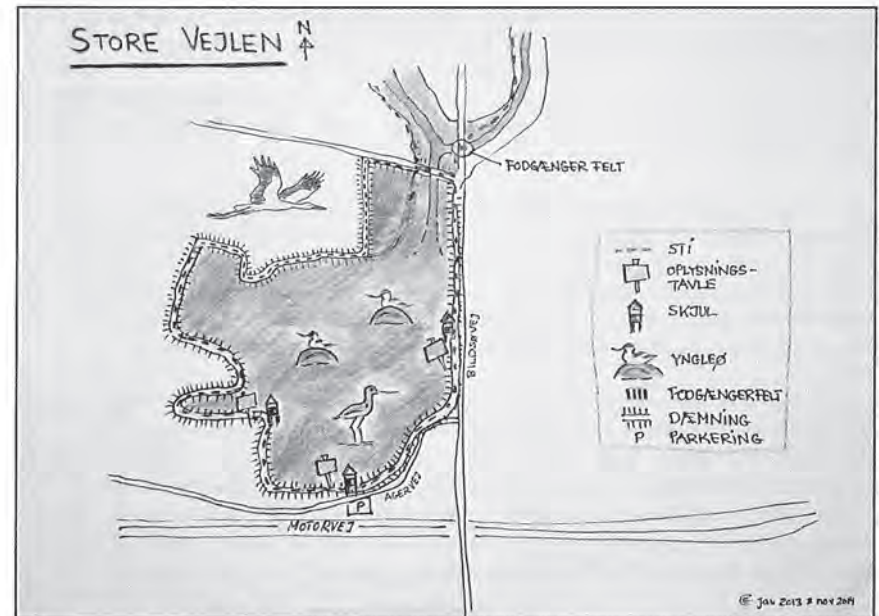
Idé skitser. De to udarbejdede skitser af vores visioner for dels det "gamle" fredede område af Tude Å fra Trelleborg til Tjokholm (fig. 1) og dels de nye vådområder især Store Vejlen, samt Lille Vejlen og Sortsvælg (fig. 2) er vist nedenfor med vores kommentarer.

Figur 1. Tude Ådal primært indenfor den gældende fredede område. DN Slagelses vision.

- d) Bemærkninger til Fig. 1. Den nuværende trampesti bevarer sin karakter og linjeføring, men der er lagt forbedringer ind undervejs. Der er flere fugtige eller vandfyldte steder der bl.a. også trampes op af græssende kvæg; disse steder kan i perioder være vanskelige at passere selv med gummistøvler og vi foreslår derfor, at der udlægges store trædesten på de sumpede steder. Trædesten har den fordel, at de er robuste overfor kvæg, de ser pæne og naturlige ud og de kræver ikke vedligeholdelse (som f.eks. træbroer og gangbrædder). Vi har identificeret 4 steder langs trampestien og placeringen er omtrentligt angivet på Fig. 1. Smukt udlagte og funktionelle trædesten kan ses flere steder på Røsnæs Spidsen. I Tude Ås vestlige ende, kort før P-pladsen, er der et meget vådt stykke, hvor trædesten formodentlig vil drukne, så derfor har vi foreslået en lav træbro her; broen kan med fordel beklædes med hønsenet, da træ i fugtige steder ofte bliver meget glatte af algebevoksninger. I dette område skal der laves en bro så man kan passere over det uddybede Sortsvælg og i tilknytning hertil bør der opføres et fugletårn, så man herfra kan overskue de våde egne.
- e) Et sted midtvejs går stien i øjeblikket på en relativ stejl skråning, der især i fugtigt vejr er næsten umulig at gå på og man frygter at glide ned i pigtrådshegnet der forløber tæt på stien. Vi skal foreslå, at man flytter stien ned på den flade eng i stedet. Ved de 4 indgangssteder til stien opsættes instruktive oplysningstavler. To tavler er opsat i 2014, dels efter stien ved Trelleborg har passeret Vårby Å og dels ved P-pladsen ved Bildsøvej.

- 5) Som nogle nye tiltag skal vi foreslå, at der ét sted i rørsumpen laves en rørskovstur, der på en lav bro bevæger sig rundt i rørene. Man kommer her tæt på dyrelivet, f.eks. guldsmede, skægmejsler, ænder og måske en rødbrum. Ét sted bør der være et kig ud over åen. Placeringen skal ske med stor hensyntagen til ynglende fugle m.v. Der er lavet en meget flot rørskovstur i den vestlige del af Gundsømagle Sø, hvorfra erfaringer kan indhentes hos Dansk Ornitologisk Forening (DOF). På Fig. 1 er tre alternativer vist, men der bør kun være én tur i hele området.
- 6) På Fig. 1 har vi angivet en trækfærge som man selv kan betjene og som giver mulighed for at krydse Tude Å så man derved kan lave en rundtur, noget der i skrivende stund ikke er muligt. Dette fordrer en bro ved Trelleborg; alternativt kan man gå mod vest til Bildsøvej og tilbage mod Trelleborg ad den eksisterende trampesti. Passagen af Bildsøvej er farlig p.g.a. meget og hurtig trafik specielt i sommermånederne, hvorfor vi skal foreslå to fodgængerfelter. At hastigheden samtidig er forslået nedsat til 60 km vil kun øge sikkerheden ved passage. Mest effektivt ville det være at placere bump før fodgængerfelterne.
- 7) I den vestlige del mellem Bildsøvej og Musholm Bugt skal vi foreslå, at man kan gå på dæmningen mod syd og øst om sommerhusområdet så man kan lave en rundtur til den nyslyngede Tude Å. Dette er også indeholdt i kommunens forslag. På dæmningen lige vest for den nuværende sluse bør der opføres et fugleskjul, hvorfra man kan se vadefugle, hejrer og måske storke på engene mod vest og de ynglende dværgeterner ude ved kysten. Der har tidligere været en dværgeternekoloni på stranden ved Tude Ås udløb, men den er formodentlig blevet forstyrret bort. Det bedste ville være, hvis der kan etableres en yngleø så ternerne kan være i fred, alternativt bør området spærres af med hegn.

Figur 2. Store Vejen i den sydlige del af Tude Ådal. DN Slagelses vision.

- 8) **Bemærkninger til Fig. 2.** Den sydlige, oversvømmede del af Store Vejen er stort set afgrænset af en dæmning. Vi mener det skal være muligt at gå på hele eller store dele af denne dæmning, så man kan nyde det nye naturområde med dets mange muligheder for at se vadefugle, ænder, gæs, hejrer, storke og traner. DN er hermed på linje med det udsendte forslag. Vores tegnede dæmning er en skitse der afviger lidt fra Projektforlagetets dæmning som den fremgår af side 20 og 21. Med så mange fugle samlet vil der også være føde for rovfugle som havørn og vandrefalk. Vi skal foreslå, at der opstilles 3 skjul, ét mod øst, ét mod syd og ét mod vest så man hele dagen kan overskue området i godt medlys. Ved skjulene opstilles informationstavler. For at komme frem til skjulene eller for blot gå en tur på dæmningen har vi foreslået en P-plads i områdets sydlige del ved Agervej. Derved kan man nøjes med én P-plads hvorfra der er relativ kort afstand til de tre skjul. Visse strækninger kan lukkes af i yngletiden, hvis det viser sig, at færdsel på dæmningsstien giver for meget forstyrrelse.
- 9) Ude i det oversvømmede område sikres eller etableres et antal yngleøer til f.eks. vadefugle, terner og ænder. Disse øer kan måske allerede findes som forhøjninger i terrænet, men de bør i så fald rykkes for trævækst. På Projektforlagetets side 20 og 21 er der angivet tre høje liggende områder som det ville være oplagt at gøre til fugleøer. De skal muligvis forhøjes, hvilket kan gøres med jord fra det udgravede Sortesvælg. Det sydlige fugletårn bør placeres ud for den sydlige yngleø lidt vest for Projektforlagetets P2 pumpestation på side 21. I det nye Filsø område ved Varde er der placeret et flot fugletårn umiddelbart ud for en stor yngleø, hvilket fungerer rigtig godt, om end afstanden til øen er lidt stor.

Bemærkninger til Projektforslaget

- v) Side 14. Tude Ås nye forløb i gennem Sortesvælg og nordpå gennem Lille Vejlen vil blive gravet med et bredt forløb på 14-21 m. Der har fra lystfiskerne været udtrykt bekymring for om havørreder ville kunne finde vej ud som større ungfisk (smolt) og vej ind som gydefisk, men med disse strømrender synes der ikke at være hindringer for disse vandringer.
- s) Side 19. DN støtter de angivne forslag under punkt 11 om, at det skal være muligt at gå på digerne, også på diget langs Bildsøvej, således at man kan gå Store Vejlen rundt.
- f) Side 33. Der bør sikres ynglesteder til dværgterne både ved Tude Ås udmunding i Storebælt, hvor der tidligere har været en ynglekoloni og på en eller flere af de nyetablerede fugleøer i Store Vejlen. DN har foreslået at der afskæres en ø i Tude Ås munding, men hvis dette ikke teknisk kan lade sig gøre kunne stranden afspærres på et mindre stykke op til Tude Å. Det er vigtigt at hegnet hindrer løse hunde i at komme frem til ynglekolonien og at der med skiltning forklares hvorfor stranden er lukket på dette lille område. På fugleøerne kan der på visse afsnit spredes ral, grus og sand til terner, jf. de sydlige øer i Tissø hvor der både yngler fjord- og dværgterne.
- u) Side 38-39. Projektområdet set fra luften. Området lige syd for Tude Å og umiddelbart øst for Bildsøvej er angivet som oversvømmet. Det skal naturligvis sikres at den tinglyste trampesti kan gå igennem dette område fra Møllesøen til Bildsøvej.
- ✓) Side 40-41. Der er under afsnittet "Diskrete stier og sjove vandlege" omtalt aktiviteter som bygning af dæmninger og kanaler. DN mener man skal være varsom med at introducere for mange "legepladser" i naturområdet, men vi hæfter os ved at der i overskriften står "diskrete" og at teksten refererer en medarbejder der siger "at Tude Ådal aldrig må blive et Tivoli". De nøjere detaljer bør drøftes i Tude Å Følgegruppen.
- x) Side 44. Det er en god idé med en plan for landskabspleje både i Tude Å fra Trelleborg til Tjokholm og i Store og Lille Vejlen.
- y) Side 49. Større, organiseret sejlads op ad Tude Å til Trelleborg, som ønsket af turisthvervet, vil udgøre en stor belastning af Tude Ådal området, der på grund af sin relativ lille bredde ikke har mange baglande der vil være uforstyrrede. DN kan derfor ikke umiddelbart støtte forslaget.
- z) Side 53. I forbindelse med Trelleborg, nævnes det som en flot formidling af området, hvis man "kunne opleve, at vikingerne kom sejlene gennem Tude Ådal" og frem til Trelleborg. Da dette formodentlig vil ske ganske få gange, måske i forbindelse med vikingespillene, anser DN det for en mulighed på tider af året der primært ligger udenfor dyrenes yngletid.

Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Dahlsvej 3
4220 Korsør.

Sorø, den 27. november 2014

Høringssvar fra landboforeningen Gefion og Sjællandske Familiebrug vedr. projekt Tude Ådal

- a) I projektbeskrivelsen fremgår det side 22, at Landbruget glæder sig til projektet, udtaler Thomas Hilkær. En sådan entydig holdning høres ikke blandt lodsejere i området, men nogen er for projektet mens andre er klart imod.
- b) Gefion og Sjællandske Familiebrug er meget betænkelig omkring afgrænsning af projektområdet. Undergrunden er mange steder mosejord og vandet vil blot trænge under digerne. Der laves godt nok afvandsings grøfter bag digerne, men det kræver en meget stor vedligeholdelse af disse grøfter og meget strøm til pumper. I projektbeskrivelsen fremgår det, at grøften bag digerne bliver 0,5 meter dyb, og at vandet bliver pumpet væk. Det vil sige at vandstanden mange steder vil stå 20 cm under terræn! Det må kræves at vandstanden i disse grøfter kontinuerligt holdes minimum 1,2 meter under terræn for at sikre omkringliggende arealer mod forumpning. Forholdet er ved tidligere møde i følgegruppen påpeget af Gefions repræsentant, og projektlederen har erkendt, at der var tale om en fejl og samtidigt tilkendegivet, at vandstanden ville blive min. 1 m under terræn. Det er Gefion og familiebrugets holdning, at vandstanden kontinuerligt skal holdes min. 1,2 m under terræn, og vi forventer derfor, at projektbeskrivelsen bliver rettet på dette forhold.
- c) Kvælstoffjernelse bilag 1, 4 og 6 her går regnestykket kun på beregninger, og der anvendes ikke målinger. Af projektbeskrivelse bør der være en redegørelse for, hvad kvælstofindholdet i Tude Å's vand er i dag, og hvad kvælstofindholdet i åen forventes at blive efter projektets eventuelle gennemførelse. Hvis projektet gennemføres, bør det på et senere tidspunkt dokumenteres via målinger, at den beregnede effekt på 30 ton opnås.
- d) Når et område oversvømmes mobiliseres fosforen i den oversvømmede landbrugsjord. Projektbeskrivelsen bør forholde sig til og redegøre for de miljømæssige konsekvenser ved projektet, herunder redegøre for hvor meget fosfor der tabes/frigives ved projektets gennemførelse.
- e) Når et område oversvømmes frigives metangas og lattergas. Projektbeskrivelsen bør forholde sig til og redegøre for de miljømæssige konsekvenser ved projektet, herunder redegøre for hvor meget metangas og lattergas der tabes/frigives ved projektets gennemførelse.

Gefion og Sjællandske Familielandbrug vil gerne pointere overfor kommunen, at projektet er baseret på frivillighed for lodsejerne.

Med venlig hilsen

Torben Hansen
Formand for Landboforeningen Gefion
Politik@gefion.dk

Peter Christensen
Formand for Sjællandske Familielandbrug
Politik@gefion.dk

Jens Henrik Madsen
Bestyrelsesmedlem i Landboforeningen Gefion

Kai Jespersen
Gefions repræsentant i følgegruppen for Tude Ådal

34

Slagelse Kommune

Teknik og Miljø,
Dahlsvej 3,
4220 Korsør.

Sendt elektronisk: teknik@slagelse.dk

Vingsted den 28. november 2014.

Danmarks Sportsfiskerforbunds høringssvar til projekt Tude Ådal, november 2014:

DSF ønsker hermed at afgive høringssvar. Vi er en landsdækkende interesseorganisation for danske lystfiskere, med hovedformål om at beskytte natur og miljø, samt varetage væsentlige rekreative interesser for fiskere, der fisker med stang og snøre.

Efter at have studeret det fine 4-farvede prospekt, der beskriver Tude Ådal-projektet, har vi følgende bemærkninger, der er opdelt i følgende 5 afsnit:

1. Fiskeinteresserne
2. Fjernelse af næringsstoffer
3. Vandplaner II 2015-21
4. Naturens værdisætning – herunder lystfiskerturisme
5. Kommende myndighedsbehandling

Fiskeinteresserne:

Danmarks Sportsfiskerforbunds medlemmer er alle brugere af naturen. Sammen med andre tilhører vi de 600.000 danskere, der er ude at fiske med en fiskestang hvert år. Det glæder naturligvis, når der er initiativer der tilgodeser naturen.

1) I projektbeskrivelsen for Tude Å, gennemgås detaljeret, hvilke fugle og planter, der forventes fremmet ved gennemførelse af projektet. Men som repræsentant for de rekreative fiskeinteresser, finder vi ikke den samme detaljeringsgrad i beskrivelse af projektets indvirkning på fiskebestandene i Tude Å systemet.

2) I projektbeskrivelsen står at Tude Å umiddelbart inden havet, bliver ført igennem Sortesvælg og Lille Vejen, der vil fungere som engsø med permanent vandspejl, og det er rigtig skidt for Tude Ås fiskebestande.

c) I prospektet står på side 54 – 55 at i et tilsvarende projekt fra Skjern Å, valgte myndighederne af hensyn til laksen, at opgive at føre åen gennem en sø, da dette ellers ville have betydet, at man havde mistet sin laksebestand. Det kan derfor undre at Slagelse kommune ikke tager samme forholdsregler i forhold til de fiskearter, der er afhængige af at kunne vandre sikkert til og fra Tude Å.

d) Hvis det ikke er kendt for Slagelse Kommune, er laks og havørredens biologi ens i fiskenes første leveår, og begge arter vandrer ud i havet for at vokse sig store, inden de igen vender tilbage til vandløbet, hvor det hele startede. Begge arter er derfor afhængige af at kunne passere sikkert til og fra vandløbenes gydepladser, hvis gode bestande skal opretholdes. Der er et utal af undersøgelser fra andre projekter i Danmark, der viser at forhold, hvor lakse- og ørredsmolt skal passere en sø på deres vej til havet, medfører et endog meget stort tab af disse smolt.

Det er et faktum at smoltenes opholdstid i en sø/engsø er ligefrem proportional med dødelighederne, og selv korte strækninger der skal tilbagelægges gennem en sølignende udposning, har en særdeles uheldig indvirkning på overlevelsen. DTU Aqua, har lavet undersøgelser, der beskriver en dødelighed med op til 80 %.

e) Det er et faktum (iflg. DTU-Aqua, der er den førende ekspertise på området), at den lille ørredbestand der pt. forefindes i Tude Å-systemets vandløb ikke kan klare et yderligere smolttab på vandringer mod havet, derfor må Slagelse kommune indarbejde ændringer, der tilgodeser fiskebestandene. DTU Aqua vurderer, at mindst halvdelen af smoltene fra de mange vandløb i Tude Å-systemet vil gå tabt, hvis projektet gennemføres som beskrevet.

f) Slagelse Kommune har henvist til en lav dødelighed i Årslev Engsø, men det må bygge på forældede eller forkerte data, for dødeligheden er nu så høj, at ørredbestandene er gået kraftigt tilbage. Derfor har Aarhus Kommune, som et resultat af arbejdet i Vandrådet for Århus Bugt, nu fået forvaltningen i Århus kommune til at beskrive, hvordan man kan genskabe gode passageforhold for smolt uden om Årslev Engsø.

g) Afslutningsvis vil DSF understrege, at andre fiskearter end ørreden, vil gå kraftigt tilbage, hvis projektet gennemføres som beskrevet i høringsmaterialet. Et forhold, der vil være helt uacceptabelt for de rekreative fiskeinteresser og dermed også Danmarks Sportsfiskerforbund.

Fjernelse af næringsstoffer:

h) Det er lidt forvirring og uklarhed omkring fjernelse af næringsstoffer inden de når Storebælt. I forordet til projekt udtaler politikkerne fra Slagelse:

Landbruget får blandt andet bedre forhold langs nedre Tude Å, hvor oversvømmeshyppigheden bliver reduceret med omkring 80 % samtidig med, at Ådalens natur og kulturværdier bliver tilgodeset.

Disse oversvømmede enge må i den nuværende tilstand optage store næringsmængder ved disse oversvømmelser. Det er beskrevet at projektet blandt andet, skal fjerne 31 tons kvælstof. Det er ikke godtgjort, om nedbringelse af kvælstofmængden der fjernes, ved at tilgodes landbrugets interesser med færre oversvømmelser, er modregnet, så de 31 tons er nettofjernelsen. Dette forhold bør præciseres ved den kommende myndighedsbehandling.

Vandplan II 2015-21:

i) I næste planperiode vil fisk være et af de 3 miljømål for vandløb. I Tude Å vil et nyudviklet fiskeindeks skulle bruges, hvor der skal være et bestemt antal ørreder pr. meter vandløb. Slagelse kommune skal som ansvarlig myndighed sikre målopfyldelse i forhold til de statslige vandplaner, hvis ikke der er målopfyldelse for fisk, dumper Tude Å (one out alle out). Hvis Kommunen vil udvise rettidigt omhu, skal disse udfordringer indarbejdes i Tude Å projektet nu. Så slipper skatteborgerne for at der ikke kommer udgifter efterfølgende, når det sandsynligvis viser sig at

projektet, vil medføre så store dødeligheder på nedværende ørredsmolt, at det er umuligt at opnå målopfyldelse for miljømålet fisk.

Naturens værdisætning – herunder lystfiskerturisme:

j) Som omtalt i indledningen er der 600.000 danskere der er ude med fiskestangen årligt. Hertil skal lægges et voksende antal turister, og sammenlagt omsatte lystfiskeriet i Danmark i 2010 små 3.000 millioner kroner. Tallene stammer fra Fødevarerministeriets socioøkonomiske rapport om lystfiskeri 2010. Ifølge organisationen Havørred Fyn, der arbejder for at gøre Fyn til det bedste sted for kystfiskeri efter havørred, udgør havørreder en gennemsnitlig kiloværdi på cirka 2.500 kr.

På Sjælland er det lykkedes at Fishing Zealand (www.fishingzealand.dk) for alvor er kommet i gang, til gavn for det bæredygtige lystfiskeri langs Sjællands kyster og i øens ferske vande.

Fishing Zealand begyndte som et samarbejde mellem Danmarks Sportsfiskerforbund, Odsherred- og Vordingborg Kommuner. Roskilde Kommune og Guldborgsund Kommune har efterfølgende sluttet sig til projektet, og flere kommuner er på vej. På sigt forventer vi, og håber, at samtlige kommuner på Sjælland og Øerne vil blive en del af samarbejdet.

Men vi stiller også krav. Medlemskommunerne forpligter sig til at arbejde aktivt for en god sø- og vandløbskvalitet med henblik på at forbedre gyde- og opvækstbetingelser for ørred, gedde, aborre og øvrige fiskearter. Det gælder både i forhold til vandkvalitet, vandføring, passage og fysisk variation. Vandløb, søer, vådområder og kystvande af god kvalitet er afgørende for at sikre et bæredygtigt fiskeri, der vægtes højt af mange indenlandske og udenlandske turister og dermed genererer skattekroner i kommunekasserne.

(Tekst fra www.fishingzealand.dk)

Kommende myndighedsbehandling:

k) DSF frem til at Slagelse kommune skal myndighedsbehandle projektet. Der vil i forbindelse med VVM behandlingen blive foretaget en screening, og det er DSFs overbevisning, at i projektets nuværende form, til ugunst for Tude Ås fiskebestande, vil denne screening nødvendigvis udløse en VVM-redegørelse. Derudover skal der naturligvis gives dispensation i forhold til vandløbs- og naturbeskyttelseslov.

l) Endelig er der forhold til de internationale beskyttelsesforpligtigelser. Der blev fanget adskillige flodlampretter i Tude Å-systemet i foråret 2013 (Limno Consult 2013b). Flodlampretten er en rødlistet habitatart, der lige som ørreden gyder på vandløbets stryg og udvandrer til havet om foråret. Rovfisk og rovfugle æder gerne flodlampretter, også derfor er det nærliggende at formode, at flodlampretten, lige som ørredsmolten, også vil blive reduceret i antal, hvis den skal passere et 3 km langt vådområde med mange rovfisk og rovfugle.

Derfor vil Danmarks Sportsfiskerforbund anbefale Slagelse kommune, at projektet tilpasses på 2 væsentlige parametre. Der skal foretages en tilretning, så projektet tilgodeser Tude Ås fiskebestande, samt at der komme styr på beregning af næringsstoffjernelsen, så der ikke er tvivl om hvor meget kvælstof de mange millioner reelt fjerner, inden det havner i Storebælt.

Lars Brinch Thygesen
Miljøkonsulent

- a) JK F Slagelse synes godt om projektet Tude Ådal som vi mener bør gennemføres, vi har dog følgende kommentarer til projektet:
- b) Der bør være adgangsforbud på land i fuglenes yngleperiode for alle, og vi mener ALLE.
- c) Det ses alt for ofte at når der er spottet en sjælden fugl så står der en bunke ornitologer og skal se på den, de er desværre ofte ret ligeglade med andre ynglende fugle, hvilket jeg har bemærket mere end en gang på Lejoddan og i Lagunen på Agersø, hvor der er en ternekoloni er der snart flere brætsejlere om sommeren end der er terner.
- d) På vandet skal der være forbud mod brætsejladss hele året, ligesom der skal være forbud mod sejladss med motorbåd, undtagen på den del der udgør selve åløbet. Jetski skal være helt forbudt.
- e) I forbindelse med digerne er det en god ide at indtænke kunstige rævegrave der er nemmere at etablere i forbindelse med at digerne bygges. Området huser i forvejen en del ræve og det nye vådområde vil være et stort tag selv bord for rævene, med deraf følgende ringe yngle succes for vadefuglene.

JK F Slagelse stiller gerne med en person til projekteringsgruppen hvis det ønskes, ligesom vi gerne vil stille viden og mandskab til rådighed i forbindelse med etableringen af eventuelle kunstgrave og efterfølgende regulering af rævene .
- f) Der bør være forbud mod fiskeri med garn og ruser i vådområdet men der bør være mulighed for at lokale lystfisker foreninger har mulighed for at fiske på i forvejen fastlagte datoer ligesom der bør være mulighed for at JK F kan afholde 2-3 kurser om kravlejagt for nyjægere og 2-3 jagtdage for nyjægere hvor de lærer om skumringsjagt. Det skal naturligvis være i jagtsæsonen der strækker sig fra d. 1/9 til 31/1.

Er der brug for at regulere andet end ræve, det kan være mink eller måger, så har JK F jo et reguleringskorps der i forvejen hjælper kommunen med at regulere skadevoldene vildt.

På vegne af JK F, en seriøs samarbejdspartner, Kim Jepsen.

Dansk Fluefiske Selskab af 1995
 v/ formand Flemming Lundberg Petersen, Stibjergvej 52, 4220 Korsør
 Tlf. 58387550 mobil 40536114
 Mail: dortheogflemming@hotmail.com

Svenstrup, den 28. november 2014

SLAGELSE KOMMUNE
 Teknik og Miljø - udvalget
 Dahlsvej 3,
 4220 Korsør
 Her sendt - teknik@slagelse.dk

Høringssvar - Naturgenopretning projekt nedre Tude å

- a) Dansk Fluefiske Selskabet som er fiskeriberettiget på nedre del af Tude å, har med stor interesse fulgt dette projekts tilblivelse og den afsluttende projektbeskrivelse.

I den anledning skal vi herved fuldt og helt tilslutte os de høringssvar som er indgivet fra Korsør Lystfiskerforening, Slagelse Sportsfiskerforening, UFV og DFU Aqua.

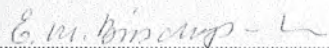
Med venlig hilsen
 Flemming Lundberg Petersen
 formand

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar om Projekt Tude Ådal, Slagelse Kommune

Danmarks Naturfredningsforening fremsender hermed DN Slagelses høringssvar i forbindelse med den offentlige høring af Projekt Tude Ådal, Slagelse Kommune.

- a) Danmarks Naturfredningsforening er begejstret for Tude Ådal projektet, fordi der skabes store nye vådområder i ådalens vestlige del. Det drejer sig Store – og Lille Vejlen, samt genslyngningen gennem Sortesvælg. Danmarks Naturfredningsforening er overbevist om, at det vil lykkes at skabe nye levesteder for planter og dyr, at forbedre adgangen til natur- og kulturværdier, samt at forbedre havmiljøet i Storebælt ved at reducere kvælstofudledningen via åen. Disse tre områder er dækket af målsætningen for Projekt Tude Ådal. Den fjerde målsætning, at reducere hyppigheden af oversvømmelser opstrøms, håber Danmarks Naturfredningsforening kan ske uden at vandføringen i Tude Å generelt mindskes; der er udført mange beregninger af dette forhold og Danmarks Naturfredningsforening er blevet forsikret om at den generelle vandføring ikke ændres.

Med venlig hilsen

Præsident i Danmarks Naturfredningsforening
Ella Maria Bisschop-Larsen

Formand for DN Slagelse
Ib Larsen

Slagelse Kommune
Teknik og Miljø
Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør

www.slagelse.dk

Februar 2015
Redaktion: Thomas Hilkjær og Hanne
Skovby
Design: Teknik og Miljø
Tryk: Slagelse Kommune

